

**UCHWAŁA NR XXIX/143/17
RADY MIEJSKIEJ GMINY LUBOMIERZ**

z dnia 18 stycznia 2017 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Lokalny Program Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Realizacja przedsięwzięć wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020 - w terminie do dnia 31.12.2023 r.

§ 3. Monitoring i ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020 - w terminie do dnia 31.12.2023 r.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Lubomierz.

§ 5. Traci moc Uchwała XXIV/127/16 Rady Miejskiej Gminy Lubomierz z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Lubomierz

Mariusz Kozłowski

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lubomierz na lata 2015-2020

SPIS TREŚCI

1. Rozdział: Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego	2
Lokalizacja gminy.....	2
Demografia.....	2
Sfera społeczna.....	4
Sfera gospodarcza	8
Sfera środowiskowa	11
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	12
Sfera techniczna	16
2. Rozdział: Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy	18
Wstęp	18
Metodologia identyfikacji stanu kryzysowego oraz wyznaczania obszaru rewitalizacji.	19
Wyniki diagnozy stanu kryzysowego w gminie.	25
3. Rozdział: Obszar rewitalizacji	31
Szczególna koncentracja negatywnych zjawisk	31
Istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego	33
Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji	33
4. Rozdział: Diagnoza obszaru rewitalizacji	37
Wprowadzenie	38
Sfera społeczna.....	38
Sfera gospodarcza	41
Sfera infrastrukturalna	42
5. Rozdział: Strategia rewitalizacji	46
Wizja.....	46
Cele rewitalizacji i kierunki działań	47
Komplementarność celów i kierunków rewitalizacji z dokumentami zawierającymi cele rozwojowe dla Gminy Lubomierz	67
Spójności celów i problemów.....	67
6. Rozdział: Indyktywne ramy finansowe.....	70
Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	71
7. Rozdział: System realizacji lokalnego programu rewitalizacji	74
Struktura zarządzania.....	74
Monitoring i ewaluacja.....	75
System wprowadzania modyfikacji LPR	81
8. Rozdział: Partycypacja społeczna.....	83
9. Rozdział: Analiza zgodności LPR z wytycznymi w zakresie rewitalizacji	91
Spis tabel	101
Spis map	101
Spis diagramów	101
Spis załączników.....	102

1. ROZDZIAŁ: ANALIZA GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

LOKALIZACJA GMINY

Gmina miejsko-wiejska Lubomierz położona jest w południowo-zachodniej części województwa, na Pogórzu Izerskim w powiecie lwóweckim. Siedzibą gminy jest miasto Lubomierz.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Lubomierz na tle województwa

DEMOGRAFIA

W gminie Lubomierz (Gmina) na koniec 2015 r. mieszkało ok. 6,1 tys. mieszkańców. Niestety obserwowanym zjawiskiem jest powolny spadek liczby ludności. W latach 2010 – 2015 liczba ludności zmniejszyła się o ok. 0,9% z 6.216 do 6.162. W analogicznym okresie liczba ludności na Dolnym Śląsku także uległa zmniejszeniu z 2.917.242 do 2.904.207.

Tabela 1. Ludność w latach 2010–2015

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100
Gmina Lubomierz	6.216	6.228	6.250	6.200	6.166	6.162	99,1
Dolny Śląsk	2.917.242	2.916.577	2.914.362	2.909.997	2.908.457	2.904.207	99,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL.

Przyczyn powyższego stanu rzeczy upatrywać należy, w relatywnie wysokim ujemnym saldzie migracji wewnętrznych w 2013 i 2014 r oraz w ujemnym przyroście naturalnym w latach 2012 i 2014. W 2015 r. saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób wyniosło w Gminie Lubomierz 0,0. W analogicznym okresie saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób na Dolnym Śląsku było nieznacznie dodatnie lub zerowe (w 2013 r.).

Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób w latach 2010–2015

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Lubomierz	0,5	0,8	1,3	-9,8	-3,4	0,0
Dolny Śląsk	0,5	0,4	0,3	0,0	0,2	0,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL.

Na przestrzeni lat 2010 – 2015 w Gminie Lubomierz dominował dodatni (lub zerowy) przyrost naturalny. W 2015 r. wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności wyniósł 0,5. W stosunku do 2010 r. sytuacja w niniejszym zakresie nie uległa zmianie, wówczas to wskaźnik ten również wynosił 0,5. W województwie dolnośląskim przyrost naturalny w latach 2010 i 2015 wynosił odpowiednio (-0,1) i (-1,8).

Obserwowanym w Gminie Lubomierz, niekorzystnym zjawiskiem jest proces starzenia się społeczeństwa. Przyjmując jako jego symptom stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku przedprodukcyjnym stwierdzić należy, iż sytuacja w Gminie uległa pogorszeniu. W 2010 r. na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadały 73 osoby w wieku poprodukcyjnym. W 2015 r., wskaźnik ten wzrósł do 97.

Tabela 3. Przemiany potencjału demograficznego

Gmina	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym		Przyrost naturalny na 1000 ludności	
	2010	2015	2010	2015
Gmina Lubomierz	72,6	97,1	0,5	0,5
Dolny Śląsk	97,3	122,1	-0,1	-1,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Podkreślić należy, iż sytuacja w niniejszym zakresie jest w Gminie Lubomierz nadal korzystniejsza niż w regionie, jednak niepokój może budzić fakt, że proces starzenia się społeczeństwa przebiega tutaj szybciej. W rezultacie w dłuższej perspektywie czasu może powstać luka demograficzna. Wówczas kolejne roczniki osiągające wiek aktywności zawodowej nie będą w stanie zastąpić osób opuszczających rynek pracy. W konsekwencji atrakcyjność Gminy, jako miejsca lokowania działalności gospodarczej może się zmniejszyć, co negatywnie wpłynie na tempo jej rozwoju.

SFERA SPOŁECZNA

Istotne znaczenie dla diagnozy sfery społecznej ma analiza funkcjonowania lokalnego rynku pracy. Wadliwe funkcjonowanie tego rynku, może prowadzić do powstania długotrwałego bezrobocia, sprzyjającego wykluczeniu społecznemu.

Wskaźnik bezrobocia mierzony jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był w Gminie Lubomierz wyższy niż na Dolnym Śląsku i w 2015 r. wynosił 9,8%. W stosunku do 2010 r. wartość niniejszego wskaźnika zmniejszyła się. Wówczas wynosił on 12,7%. Niemniej jednak w Gminie nadal występują problemy na rynku pracy.

Tabela 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100	Dolny Śląsk = 100 Rok 2015
Gmina Lubomierz	12,7	12,7	13,8	14,6	11,5	9,8	77,2	178,2
Dolny Śląsk	7,8	7,5	8,3	8,2	6,6	5,5	70,5	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Niestety GUS nie publikuje w ujęciu gminnym informacji dotyczących stopy bezrobocia. Można jedynie posłużyć się danymi Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy (DWUP) dotyczącymi powiatu. Wynika z nich, że w powiecie lwóweckim stopa bezrobocia w październiku 2016 r. wynosiła 16,3% i kształtowała się powyżej średniej dla województwa (7,2%).

Jednocześnie w latach 2010 – 2015 zmniejszyła się w Gminie Lubomierz liczba osób pracujących (o ok. 14,8%). W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku liczba osób pracujących wzrosła o ok. 6,3%. W 2015 r. w Gminie na 1000 ludności pracowały 52 osoby, było to nadal wyraźnie mniej niż średnio w regionie.

Tabela 5. Pracujący na 1000 ludności

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100	Dolny Śląsk = 100 Rok 2015
Gmina Lubomierz	61	50	44	47	48	52	85,2	20,4
Dolny Śląsk	240	241	239	244	251	255	106,3	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Nierównowaga na rynku pracy sprawiła, że w latach 2010 – 2015 na terenie Gminy Lubomierz funkcjonowały gospodarstwa domowe wymagające wsparcia. W 2015 r. z pomocy społecznej korzystało 212 gospodarstw domowych, w tym 181 znajdujących się poniżej kryterium dochodowego. W stosunku do 2010 r. liczba gospodarstw najuboższych korzystających z pomocy nieznacznie zmniejszyła się.

Tabela 6. Pomoc społeczna

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100
Gmina Lubomierz liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej	239	222	214	223	242	212	88,7

	poniżej kryterium dochodowego	182	169	178	191	197	181	99,5
Dolny Śląsk	liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej	84.563	78.956	77.962	81.147	75.782	70.871	83,8
	poniżej kryterium dochodowego	58.743	55.095	58.435	60.374	55.348	52.261	89,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Dodatkowo podkreślić należy, iż pomimo istniejących problemów na rynku pracy, łączna kwota wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2010 – 2015 zmniejszyła się o ok. 16% z 1.706 tys. zł do 1.437 tys. zł.

Przejawem wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem jest również zapewnienie mieszkań socjalnych. W latach 2011 – 2015 w Gminie Lubomierz zwiększyła się zarówno liczba mieszkań socjalnych (o 52%), jak i ich łączna powierzchnia użytkowa (o 62%). W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku, również nastąpił wzrost liczby mieszkań socjalnych i ich łącznej powierzchni użytkowej.

Tabela 7. Liczba mieszkań socjalnych oraz ich powierzchnia użytkowa w latach 2011-2015

Gmina		2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2011 = 100
Gmina Lubomierz	liczba mieszkań	25	25	29	38	38	152,0
	powierzchnia użytkowa w m ²	759	759	928	1.230	1.230	162,1
Dolny Śląsk	liczba mieszkań	8.126	8.308	8.732	9.170	9.676	119,1
	powierzchnia użytkowa w m ²	253.191	259.001	270.898	287.796	304.839	120,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Współcześnie, istotne znaczenie dla diagnozy sfery społecznej ma aktywność społeczności lokalnej. Wynika ona z poziomu kapitału społecznego oraz ludzkiego. Odzwierciedleniem aktywności społecznej jest m.in. rozwój organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń.

Aktywność społeczna mierzona liczbą organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców była w 2015 r. w Gminie Lubomierz wyższa o ok. 28% niż na Dolnym Śląsku. Wskaźnik nasycenia organizacjami pozarządowymi wynosił w powyższym roku w Gminie 50, podczas gdy w województwie dolnośląskim 39.

Tabela 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Gmina	2010	2015	Rok 2010 = 100	Dolny Śląsk = 100
				Rok 2015
Gmina Lubomierz	39	50	128,2	128,2
Dolny Śląsk	28	39	139,3	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Jednocześnie warto podkreślić, że w latach 2010 – 2015 wskaźnik ów rósł w Gminie Lubomierz wolniej niż w regionie (o 11,1 punktu procentowego).

Jak już wspomniano aktywność społeczna wynika m.in. z poziomu kapitału ludzkiego, a ten zależny jest od jakości kształcenia. W tym obszarze duże znaczenie mają między innymi wyniki ze sprawdzianu szóstych klas oraz z egzaminów gimnazjalnych.

W 2015 r. łączny wynik ze sprawdzianu szóstych klas był w Gminie Lubomierz niższy niż średnia w regionie i wyniósł 61,1%. Uczniowie ze szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie Gminy osiągnęli wyniki poniżej średniej regionalnej ze wszystkich przedmiotów. W przypadku języka angielskiego różnica pomiędzy średnią dla Gminy a średnią wojewódzką była najwyższa i wyniosła 5,7 punktów procentowych.

Tabela 9. Wyniki ze sprawdzianu szóstych klas

Przedmiot	2015	
	Gmina Lubomierz [%]	Dolny Śląsk [%]
razem	61,1	66,0
język polski	67,8	72,7

matematyka	54,0	59,0
język angielski	72,4	78,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław.

Również w przypadku egzaminów gimnazjalnych, wyniki uzyskane przez uczniów w Gminie Lubomierz ze wszystkich przedmiotów były niższe od średniej na Dolnym Śląsku.

Tabela 10. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego

Przedmiot	2015	
	Gmina Lubomierz [%]	Dolny Śląsk [%]
język polski	52,8	61,2
historia i WOS	59,8	63,2
matematyka	37,6	46,8
przedmioty przyrodnicze	42,1	49,0
język angielski (podstawowy)	46,5	66,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław.

Osiągane przez uczniów wyniki w nauce uzasadniają tezę, że wskazane są intensywne działania zmierzające do wzmocnienia systemu edukacji oraz podniesienia poziomu nauczania zarówno w szkołach podstawowych jak i w gimnazjum.

SFERA GOSPODARCZA

Potencjał gospodarczy Gminy Lubomierz tworzą przede wszystkim przedsiębiorstwa sektora prywatnego. W 2015 r. w Gminie funkcjonowało łącznie 431 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego, w tym 316 przedsiębiorstw osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz 17 spółek prawa handlowego. Na analizowanym terenie działało również 10 spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

W porównaniu do 2010 r. nastąpił wzrost ogólnej liczby podmiotów gospodarczych sektora prywatnego (o ok. 18%). W analogicznym okresie, na Dolnym Śląsku liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego wzrosła o 7%.

W latach 2010 – 2015 w Gminie Lubomierz wzrosła również o 9,7% liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Wprawdzie na Dolnym Śląsku liczba przedsiębiorstw

prowadzonych przez osoby fizyczne także zwiększyła się, jednak w regionie proces ten przebiegał wolniej (0,1%).

Tabela 11. Podmioty gospodarcze – sektor prywatny

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100
Gmina Lubomierz							
Sektor prywatny ogółem	365	358	368	388	423	431	118,1
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	288	277	283	297	305	316	109,7
Spółki handlowe	11	11	12	15	16	17	154,5
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	7	7	8	10	10	10	142,9
Dolny Śląsk							
Sektor prywatny ogółem	316.269	312.524	321. 590	332.013	335.478	338.368	107,0
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	235.003	227.956	232 .065	235.474	234.473	235.346	100,1
Spółki handlowe	24.389	25.994	28. 093	30.725	33.283	34.296	140,6
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	6.513	6.658	6 .910	7.173	7.468	7.572	116,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Jednocześnie w latach 2010 – 2015 na terenie Gminy wzrosła o ponad 54% liczba spółek handlowych. Zwiększyła się także, o 43% liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Warto podkreślić, że w obu przypadkach dynamika wzrostu była większa niż w regionie.

W 2015 r. najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonowało w sferze usługowej (324). W przemyśle i budownictwie działało 135 podmiotów, najmniej funkcjonowało ich w sektorze rolnym (16).

Tabela 12. Podmioty według sektorów

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100
Gmina Lubomierz							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	24	19	20	16	16	51,6
Przemysł i budownictwo	91	98	108	116	125	135	148,4
Pozostała działalność	291	285	292	303	338	324	111,3
Dolny Śląsk							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6.599	6.506	6.344	6.132	4.890	4.822	73,1
Przemysł i budownictwo	66.476	65.483	67.234	68.540	68.851	69.933	105,2
Pozostała działalność	258.172	255.636	263.350	272.889	277.380	282.347	109,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W stosunku do 2010 r. w Gminie Lubomierz nastąpił spadek liczby podmiotów funkcjonujących w rolnictwie. Równocześnie zwiększyła się liczba przedsiębiorstw działających w przemyśle (o 48,4%) oraz w usługach (o 11,3%).

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić nie tylko bezwzględną liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw, ale również przedsiębiorczość mieszkańców mierzona liczbą podmiotów na 10 tys. mieszkańców. Dla Gminy Lubomierz wskaźnik ten wynosił w 2015 r. 771 i był wyraźnie niższy od średniej dla Dolnego Śląska (1.230).

Tabela 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców

Gmina	2010	2015	Dynamika	Dolny Śląsk = 100
			Rok 2010 = 100	Rok 2015
Gmina Lubomierz	664	771	116,1	62,7
Dolny Śląsk	1.135	1.230	108,4	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Równocześnie w Gminie Lubomierz odnotowano wyższą niż w regionie dynamikę wzrostu przedsiębiorczości co pozwoliło zmniejszyć dystans pomiędzy Gminą a województwem w niniejszym zakresie.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Istotną kwestią dotyczącą środowiska naturalnego jest problem gospodarki odpadami. W Gminie Lubomierz liczba zbieranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca w latach 2010 – 2015 zmniejszyła się ze 106,8 kg do 71,2 kg. Jednocześnie zmniejszyła się także ilość odpadów na mieszkańca wytwarzanych przez gospodarstwa domowe z 90,3 kg do 70,4 kg. W analogicznym okresie w województwie dolnośląskim również odnotowano spadek masy wytwarzanych odpadów zmieszanych (zarówno ogółem, jak i wytwarzanych przez gospodarstwa domowe).

Przedstawione powyżej dane mogą świadczyć o skutecznym wdrażaniu nowej gospodarki odpadami w Gminie.

Tabela 14. Odpady zmieszane zbierane w ciągu roku

Gmina	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010=100
Gmina Lubomierz							
odpady zmieszane ogółem na mieszkańca	106,8	92,5	102,8	66,5	71,7	76,0	71,2
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	90,3	69,1	80,7	54,3	60,4	63,6	70,4
Dolny Śląsk							
odpady zmieszane ogółem na mieszkańca	316,7	291,3	284,3	261,1	269,0	271,0	85,6

odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	219,4	223,6	213,6	195,1	207,7	210,7	96,0
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Na stan środowiska naturalnego wpływa również sposób funkcjonowania systemu oczyszczania ścieków. W Gminie Lubomierz funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków wybudowana pod koniec 1994 r. Jej przepustowość wynosi 500 m³ ścieków na dobę, lecz jej moc przerobowa wykorzystywana jest w 50%. Równolegle z budową oczyszczalni powstały kolektory główne kanalizacji sanitarnej wraz z częścią przykanalików, co pozwoliło skanalizować ok. 50% nieruchomości w mieście.¹

Jak wynika z dostępnych danych w 2015 r. na terenie Gminy łączna długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 13,1 km. Mieszkańcy nie podłączeni do sieci kanalizacyjnej, ścieki bytowo – gospodarcze gromadzili w bezodpływowych zbiornikach na nieczystości ciekłe (szamba) lub odprowadzali je do przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2015 r. na terenie Gminy zlokalizowane były 382 zbiorniki bezodpływowe. W powyższym roku funkcjonowało również 128 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Stan środowiska naturalnego w dużej mierze zależy także od sprawnie funkcjonującego na danym obszarze systemu grzewczego. Niestety na terenie Gminy nie ma zlokalizowanych kotłowni zbiorczych. Domy mieszkalne ogrzewane są głównie przez piece centralnego ogrzewania zlokalizowane w budynkach. Niejednokrotnie do ogrzewania domów używa się także pieców kaflowych.

Reasumując na terenie Gminy nadal funkcjonują indywidualne systemy grzewcze, wykorzystujące węgiel. W rezultacie trudno jest uznać, aby Gmina Lubomierz była wolna od problemu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego (PM10) spowodowanego emisją pyłów wytwarzanych w procesie spalania paliw w paleniskach i kotłowniach domowych.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

¹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Lubomierz na lata 2015-2020., s. 31-32.

Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania Gminy Lubomierz ma jej wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną. Stan niniejszej infrastruktury wpływa zarówno na poziom życia mieszkańców, jak i poziom rozwoju gospodarczego jednostki terytorialnej.

Potencjał społeczny i gospodarczy obszaru buduje się m.in. poprzez przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji i to już od okresu przedszkolnego. Dostęp do przedszkoli umożliwia podjęcie zatrudnienia przez oboje rodziców, a tym samym może przyczyniać się do ograniczenia sfery ubóstwa. W 2015 r. w Gminie Lubomierz funkcjonowały trzy przedszkola, dysponujące łącznie 100 miejscami. W stosunku do 2010 r. liczba miejsc w przedszkolach zmniejszyła się. Zmniejszyła się również liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej ze 145 do 127.

Tabela 15. Infrastruktura przedszkolna

Gmina	2010	2015	Rok 2010 = 100
Gmina Lubomierz			
Liczba przedszkoli	3	3	100,0
Miejsca	125	100	80,0
Liczba dzieci	145	127	87,6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	533	611	114,6
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,47	1,85	125,9
Dolny Śląsk			
Liczba przedszkoli	543	1.397	257,3
Miejsca	59.890	80.595	134,6
Liczba dzieci	59.010	81.590	138,3
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	630	848	134,6
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,31	1,07	81,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2015 r. na terenie Gminy działały również dwa oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało łącznie 32 dzieci.

Wskaźnik liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat wzrósł w latach 2010 – 2015 o 14,6% z 533 do 611. W 2015 r. wskaźnik ten był jednak nadal niższy niż średnia dla Dolnego Śląska, która wynosiła 848. Jednocześnie w 2015 r. na jedno miejsce w przedszkolu przypadło w Gminie Lubomierz 1,85 dziecka (w regionie 1,07 dziecka).

Fundamentalne znaczenie dla analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej ma dostęp gospodarstw domowych do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.

Na przestrzeni lat 2010 – 2015 odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej w Gminie Lubomierz nieznacznie się zmniejszył i w 2015 r. wyniósł 37,8%. Warto przy tym podkreślić, że funkcjonująca sieć wodociągowa jest przestarzała, mocno wyeksploatowana, a jej średnice są niedostateczne w stosunku do wzrastającego zapotrzebowania na wodę. Ponadto, w wielu miejscach sieć przestała być drożna oraz ulega awariom. Istniejące przyłącza wodociągowe w większości wykonane z rur ołowianych nie nadają się do dalszej eksploatacji. Sieć zarówno magistralna jak i rozdzielcza oraz przyłącza wodociągowe wymagają generalnej wymiany i rozbudowy.

Jednocześnie w analizowanym okresie bez zmian pozostał odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej. W 2015 r. korzystało z niej 28,5% gospodarstw domowych.

W latach 2010 – 2015 zwiększyła się natomiast dostępność do sieci gazowej, jednak nadal pozostała ona na znikomym poziomie (1,2%).

Warto zaznaczyć, że wskaźniki dostępności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej kształtowały się w Gminie Lubomierz poniżej średniej dla regionu.

Tabela 16. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i gazowej

Gmina	2010	2015	2010 = 100
Gmina Lubomierz			
wodociągi	39,0	37,8	96,9
kanalizacja	28,5	28,5	100,0
gaz	0,0	1,2	-

Dolny Śląsk			
wodociąg	91,5	94,9	103,7
kanalizacja	68,1	75,7	111,2
gaz	62,8	61,3	97,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

O stanie infrastruktury komunalnej świadczy również stopień wyposażenia mieszkań w instalacje. Jak wynika z dostępnych danych odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg, łazienkę i centralne ogrzewanie na przestrzeni lat 2010 – 2015 nie uległ znaczącej zmianie. Najwięcej mieszkań posiadało dostęp do wodociągu (89,4%) i łazienki (81,6%). Najmniej do centralnego ogrzewania (67,3%). Niższa dostępność do centralnego ogrzewania pociąga za sobą negatywne skutki. Mieszkania te ogrzewane są z reguły za pomocą tradycyjnych źródeł ciepła, co w połączeniu z niską efektywnością energetyczną budynków sprzyja zjawisku niskiej emisji.

Tabela 17. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje

Gmina		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Lubomierz	wodociąg	89,2	89,2	89,2	89,3	89,3	89,4
	łazienka	81,3	81,3	81,4	81,5	81,6	81,6
	centralne ogrzewanie	66,3	66,3	66,5	66,7	66,8	67,3
Dolny Śląsk	wodociąg	97,5	97,5	97,6	97,6	97,6	97,7
	łazienka	90,2	90,3	90,4	90,6	90,7	90,8
	centralne ogrzewanie	77,5	77,8	78,1	78,4	78,7	79,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Istotne znaczenie dla rozwoju Gminy Lubomierz ma stan infrastruktury transportowej. Sieć dróg krajowych i wojewódzkich, łączących Gminę z najbliższymi (głównymi) ośrodkami osadniczymi województwa tj. Bolesławcem, Lwówkiem Śląskim, Jelenią Górą, Lubaniem i Zgorzelcem oraz głównymi przejściami w Jakuszykach i w Zgorzelcu tworzą następujące drogi:

- Nr 297 – droga wojewódzka Jelenia Góra - Pasiecznik - Pławna - Lwówek – Bolesławiec;
- Nr 30 – droga krajowa Pasiecznik – Zgorzelec;
- 2491D Pławna – Wleń.

Sieć dróg powiatowych obsługujących bezpośrednio Gminę tworzą drogi V klasy technicznej:

- Nr 2494D Pasiecznik – Janice;
- Nr 2510D Pilchowice – Pasiecznik;
- Nr 2511D Radoniów – Lubomierz – Pławna do drogi 297;
- Nr 2538D Chmieleń – Młyńsko;
- Nr 2517D Chmieleń – Lubomierz;
- Nr 2522D Wojciechów – Maciejowiec – Pilchowice;
- Nr 2523D Maciejowiec – Pokrzywnik;
- Nr 2525D Ubocze – Oleszna – Lubomierz – Wojciechów;
- Nr 2524D Lubomierz – Wojciechów;
- Nr 2529D Lubomierz – Miłęcice - Wojciechów ;
- Nr 2535 Lubomierz- Popielówek- Chmieleń.

Sieć dróg gminnych tworzą pozostałe drogi ogólnodostępne obsługujące poszczególne miejscowości.

Niestety stan techniczny dróg, a zwłaszcza powiatowych i gminnych nie zawsze jest zadowalający. Drogi niejednokrotnie wymagają remontów nawierzchni, a także budowy/przebudowy infrastruktury towarzyszącej.

SFERA TECHNICZNA

W latach 2010 – 2015 w Gminie Lubomierz nastąpił wzrost zasobów mieszkaniowych o ok. 1,6% z 1.966 do 1.998 mieszkań. Wzrost ten następował wolniej niż w całym województwie, w którym to wskaźnik wzrostu osiągnął wartość 6,0%. Wolniejszy niż w regionie przyrost zasobów mieszkaniowych prowadzi do wniosku, iż relatywnie dużą część zasobów mieszkaniowych stanowią budynki wybudowane z wykorzystaniem starych technologii, a to rodzi potrzebę ich modernizacji i dostosowania do aktualnych standardów.

Tabela 18. Zasoby mieszkaniowe

Gmina		2010	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2010 = 100
	mieszkania ogółem	1.966	1.967	1.977	1.987	1.993	1.998	101,6

Gmina Lubomierz	mieszkania na 1000 mieszkańców	316,3	315,8	316,3	320,5	323,2	324,2	102,5
	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	85,2	85,3	85,4	85,6	85,7	85,8	100,7
Dolny Śląsk	mieszkania ogółem	1.072.704	1.082.116	1.095.568	1.110.600	1.123.386	1.136.644	106,0
	mieszkania na 1000 mieszkańców	367,7	371,0	375,9	381,6	386,2	391,4	106,4
	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	71,5	71,7	71,9	72,0	72,2	72,3	101,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W analizowanym okresie w Gminie wzrosła również powierzchnia użytkowa mieszkań. W 2015 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 85,8 m² i była wyższa niż średnio w województwie (72,3 m²).

Analizując zasoby mieszkaniowe warto podkreślić, że w Gminie Lubomierz w 2015 r. na 1000 mieszkańców przypadały ok. 324 mieszkania. Dla porównania na Dolnym Śląsku wskaźnik ten wynosił 391.

Niestety, w strukturze wiekowej budynków istotną część stanowią budynki wybudowane przed 1989 r. Budynki te cechują się niską izolacyjnością cieplną. W rezultacie na terenie Gminy nadal istnieje problem złego stanu technicznego części budynków, dlatego też konieczna jest intensyfikacja działań zmierzających do gruntownej modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych.

2. ROZDZIAŁ: DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA TERENIE GMINY

WSTĘP

Działania rewitalizacyjne w Polsce mogą być realizowane na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 z dnia 3 lipca 2015 r. (Wytyczne MIR). Ponadto zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju (pismo DPM.IV.0212.1.2016.ML.1 NK 144212/16) gmina jest uprawniona do uchwalenia programu rewitalizacji na podstawie ustawy o samorządzie gminnym z zastosowaniem Wytycznych MIR. Tę ostatnią z wyżej wymienionych podstaw prawnych przygotowania Programu Rewitalizacji (PR) wybrała Gmina Lubomierz. Znalazło to odzwierciedlenie w uchwale nr XIII/97/2015 Rady Miejskiej w Lubomierzu w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lubomierz na lata 2015-2020.

Decyzja Rady Miejskiej w Lubomierzu skutkuje procedurą przygotowania programu, szczególnie w zakresie metodologii identyfikacji obszaru zdegradowanego, na którym występują zjawiska kryzysowe oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym przyjęto, że:

1. **Sfera.** Jest to zbiór obszarów problemowych dotyczących zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz technicznych.
2. **Obszary problemowe.** Występujące w ramach sfer zjawiska problemowe:
 - a. Sfera społeczna: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
 - b. Sfera gospodarcza: niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw
 - c. Sfera środowiskowa: przekroczenia standardów, jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska
 - d. Sfera przestrzenno – funkcjonalna: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej, jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,

niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska, jakość terenów publicznych

- e. Sfera techniczna: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska

3. **Stanem kryzysowy.** Sytuacja, w której występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępująca wraz z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

4. **Obszar zdegradowany.** Teren w gminie, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

5. **Obszar rewitalizacji.** Teren w gminie obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się:

- a. Szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (dot. Obszarów problemowych),
- b. Istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy w zakresie rewitalizacji.
- c. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż **20%** powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

METODOLOGIA IDENTYFIKACJI STANU KRYZYSOWEGO ORAZ WYZNACZANIA OBSZARU REWITALIZACJI.

Identyfikacja stanu kryzysowego w gminie polegała na analizie poszczególnych obszarów problemowych z wykorzystaniem charakterystycznych dla nich mierników rozwoju. Ustalenie mierników odbyło się na podstawie propozycji przedstawionej przez firmę doradczą przygotowującą LPR.

W celu uzgodnienia metodologii pracy związanej z gromadzeniem danych w dniu 13-10-2015r. zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia analizy sytuacji w gminie. W trakcie

spotkania omówiono zaproponowane do analizy mierniki rozwoju i poddano je dyskusji. W wyniku zgłoszonych uwag ustalono ostateczną listę 104 mierników w ramach 17 obszarów problemowych. Poniżej w tabeli przedstawiono przykłady mierników ² w każdym z obszarów problemowych.

Tabela 19. Lista przykładowych mierników wykorzystywanych w celu identyfikacji występowania stanu kryzysowego w gminie.

Lp.	Obszar problemowy	Miernik rozwoju	Źródło informacji
1	Bezrobocie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)
2	Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej
3	Przestępczość	Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych	Policja Straż Miejska
4	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy	Szkoły
5	Niski poziom kapitału społecznego	Liczba NGO's realizujących zadania zlecone przez gminę	Urząd Miasta/Gminy
6	Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury	Urząd Miasta/Gminy Instytucje Kultury
7	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych płacących podatek dochodowy (PIT + CIT)	• Urząd Statystyczny • Urząd Skarbowy
8	Słaba kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej	• Urząd Statystyczny • Urząd Miasta/Gminy
9	Przekroczenie standardów jakości środowiska	Występowanie obszarów wymagających rekultywacji	Urząd Miasta/Gminy

² Pełna lista mierników jest załącznikiem do dokumentu.

10	Obecność odpadów stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska.	Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	Urząd Miasta/Gminy
11	Niewystarczające wyposażenie w Infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	Dostęp do placów zabaw	• Zakłady Usług Komunalnych • Urząd Miasta/Gminy (PGN)
12	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Urząd Miasta/Gminy
13	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Liczba połączeń z przystanków komunikacji zbiorowej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś)	• Urząd Miasta/Gminy • Starostwo Powiatowe - Operatorzy Samochodowego Transportu Zbiorowego
14	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Liczba publicznych miejsc parkingowych	• Urząd Miasta/Gminy
15	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba wydanych nakazów rozbiórki obiektów budowlanych z powodu złego stanu technicznego	• Powiatowy Nadzór Budowlany
16	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba osób, którym obniżono wysokość podatku od nieruchomości z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego	• Urząd Miasta/Gminy - Jednostki
17	Niefunkcjonowanie rozwiązań	Dostęp do sieci ciepłowniczych	• Urząd Miasta/Gminy • (PGN) • Zakład Ciepłowniczy

	technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska		
--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

Kolejnym etapem gromadzenia danych było wystąpienie do podmiotów dysponujących informacjami z wnioskiem o ich udostępnienie w szczególności do poziomu ulicy (dane za okres 2012 – 2014).

Po uzyskaniu wartości mierników przystąpiono do ich analizy i identyfikacji obszarów kryzysowych. Przyjęto założenie, że do dalszych prac kwalifikują się co do zasady te ulice, w których stwierdzono, że wartości mierników rozwoju odbiegają w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru gminy³. Najczęściej wykorzystywaną wartością charakterystyczną dla gminy była wartość miernika w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy porównywana z wartością w przeliczeniu na jednego mieszkańca ulicy.

³ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Rozdział 3, pkt 2. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipiec 2015 r.

Diagram 1. Metodologia identyfikacji ulic, na których występują zjawiska kryzysowe na przykładzie obszaru problemowego bezrobocie.

Źródło: opracowanie własne

Stanowiło to podstawę do dalszej identyfikacji obszarów zdegradowanych. W tym celu wykorzystano narzędzie w postaci matrycy obszaru zdegradowanego identyfikującej występowanie stanu kryzysowego, przygotowanej dla każdej Sfery. Matryca prezentuje informacje o występowaniu sytuacji kryzysowej z dokładnością do ulicy. Przyjęto założenie, że jeżeli co najmniej jeden miernik rozwoju na ulicy odbiega negatywnie od wartości charakterystycznej dla całej gminy to na tym terenie występuje negatywne zjawisko w zakresie danego obszaru problemowego. Poniżej przedstawiono wycinek przykładowej matrycy dla Sfery społecznej.

Tabela 20. Przykładowa matryca obszarów problemowych

SFERA SPOŁECZNA								
OBSZAR PROBLEMOWY			BEZROBOCIE5F ⁴		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)	UBÓSTWO		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)
MIERNIKI			Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym		Korzystający z pomocy społecznej	Świadczenia pomocy społecznej	
L.p.	MIEJSCOWOŚĆ	ULICA						
1.	Miejscowość	Ulica	1	0	1	0	0	0
2.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
3.	Miejscowość	Ulica	0	1	1	1	1	1
4.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
5.	Miejscowość	Ulica	0	1	1	1	0	1
6.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
7.	Miejscowość	Ulica	1	0	1	0	0	0
8.	Miejscowość	Ulica	1	1	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

Uznając kryteria z Wytycznych MIR, jako podstawowe założenie do dalszych prac przeprowadzono analizę wszystkich matryc dla wszystkich sfer i wyszczególniono te ulice w gminie, dla których spełnione zostały łącznie następujące warunki:

1. Występuje sytuacja kryzysowa, w co najmniej 3 obszarach problemowych sfery społecznej na 5 analizowanych (wg wytycznych MIR - koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej)
2. Występuje sytuacja kryzysowa w co najmniej jednej z pozostałych sfer (wg wytycznych MIR - negatywne zjawiska w co najmniej jednej z innych sfer).

Zestawienie matryc wszystkich sfer, obszarów problemowych i mierników rozwoju pozwoliło na identyfikację obszaru zdegradowanego, który został przedstawiony również w formie graficznej na mapie (załącznik nr 4) i był podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

⁴ Cyfra 1 w tabeli oznacza, że wartość miernika rozwoju w danym obszarze problemowym odbiega negatywnie od sytuacji w gminie.

Dla identyfikacji obszaru rewitalizacji przyjęto następujące założenia zgodne z wytycznymi MIR:

1. Musi występować szczególna koncentracja negatywnych zjawisk dot. obszarów problemowych - w związku z tym do dalszej analizy brano pod uwagę ulice, na których sytuacja kryzysowa występowała w co najmniej 3 obszarach problemowych sfery społecznej oraz w co najmniej 1 z pozostałych sfer.
2. Obszar kryzysowy musi charakteryzować się istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy w zakresie rewitalizacji – w związku z tym przeprowadzono konsultacje wewnętrzne w Urzędzie Miejskim, a następnie konsultacje z Zespołem ds. Rewitalizacji.

Wyznaczone w ten sposób ulice stworzyły ramę dla ustalenia obszaru rewitalizacji, dla którego następnie przeliczono wszystkie wskaźniki w celu ich ponownej weryfikacji oraz sprawdzono spełnienie kryteriów:

3. Powierzchnia obszaru rewitalizacji nie większa niż **20%** powierzchni całej gminy
4. Obszar rewitalizacji zamieszkiwany przez nie więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

Obszar rewitalizacji przedstawiono w formie graficznej na mapie oraz wskazano listę ulic wchodzących w skład obszaru.

WYNIKI DIAGNOZY STANU KRYZYSOWEGO W GMINIE.

Analiza obejmowała teren całego miasta ze szczegółowością do poziomu ulicy. Badaniem został objętych łącznie 35 miejsc, w tym 14 miejscowości i 21 ulic na terenie miasta Lubomierz. Poniżej przedstawiono podsumowanie wyników analizy w poszczególnych sferach.

Sfera społeczna.

W ramach czterech obszarów problemowych badanych na podstawie jedenastu mierników zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w ramach:

4 obszarów problemowych – w 6 miejscach

3 obszarów problemowych – w 8 miejscach

Wśród 14 miejscowości, na których zidentyfikowano występowanie problemów natury społecznej, szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się

Sfera gospodarcza

W sferze gospodarczej, dwa obszary problemowe badane były na podstawie 9 mierników. Problemy związane z niskim stopniem przedsiębiorczości oraz słabą kondycją lokalnych przedsiębiorstw zostały zdiagnozowane w 21 miejscach. Negatywne odchylenia mierników w obu obszarach problemowych w odniesieniu do wartości dla całej gminy odnotowano w: 3 miejscach – negatywne odchylenia 7 mierników
10 miejscach – negatywne odchylenia 6 mierników.

W pięciu miejscach odnotowano negatywne odchylenia w 4 – 5 miernikach. Natomiast niekorzystne odchylenia 2 i 3 mierników w obu analizowanych obszarach problemowych zdiagnozowano w trzech miejscowościach. Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się

Sfera środowiskowa

W sferze środowiskowej, dwa obszary problemowe badane były na podstawie siedmiu mierników. Problemy związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska oraz obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi lub stanu środowiska zostały zdiagnozowane w 14 miejscach. W 4 miejscowościach odnotowano negatywne odchylenia pięciu mierników w obu analizowanych obszarach problemowych. Negatywne odchylenia 4 mierników w obu analizowanych obszarach problemowych odnotowano w 2 miejscach. W 8 miejscowościach odnotowano negatywne odchylenia 2 – 3 mierników w obu analizowanych obszarach problemowych.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się

Sfera przestrzenno – funkcjonalna

W sferze przestrzenno - funkcjonalnej w ramach czterech obszarów problemowych badanych na podstawie piętnastu mierników zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w 26 miejscach. W 23 miejscowościach odnotowano negatywne odchylenia mierników (6 – 12) we wszystkich czterech analizowanych obszarach problemowych. Negatywne odchylenia mierników w trzech analizowanych obszarach problemowych zdiagnozowano w trzech miejscowościach, w których 4 – 7 mierników wykazały niższe wartości niż charakterystyczne dla całego obszaru gminy.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się (8 - 11 mierników negatywnie odbiegające od sytuacji w gminie w czterech obszarach problemowych sfery przestrzenno - funkcjonalnej współwystępujące z negatywnymi odchyleniami mierników w 4 obszarach problemowych sfery społecznej).

Sfera techniczna

W sferze technicznej obszar problemowy dotyczący degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym badany był na podstawie czterech mierników. Występowanie negatywnych zjawisk zidentyfikowano w 21 miejscach. Negatywne odchylenia wszystkich analizowanych mierników odnotowano w 8 miejscowościach.

W przypadku kolejnych 13 miejsc trzy mierniki rozwoju odbiegały w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru gminy.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się (3-4 mierniki negatywnie odbiegające od sytuacji w Gminie współwystępujące z negatywnymi odchyleniami mierników w 4 obszarach problemowych sfery społecznej).

Zamieszczona poniżej matryca wskazuje ulice, na których odnotowano negatywne odchylenia mierników dla każdej sfery. Mapa zamieszczona pod matrycą, za pomocą intensywności kolorów, obrazuje stopień natężenia negatywnych zjawisk. Matryce oraz mapy obrazujące wyniki analiz we wszystkich sferach i poszczególnych obszarach problemowych znajdują się w załącznikach nr 5 – 9 do niniejszego opracowania.

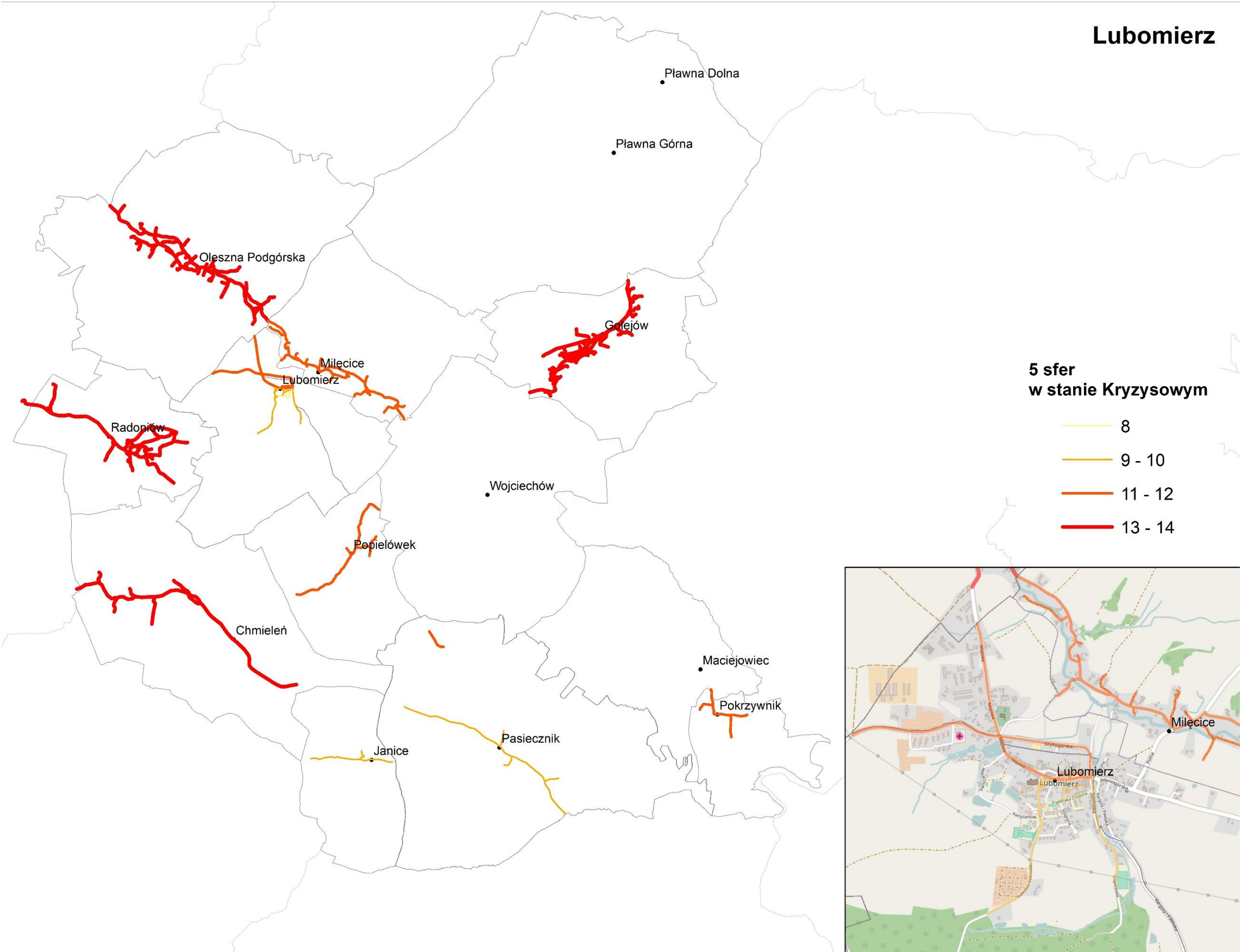
Tabela 21. Matryca Obszarów zdegradowanych identyfikująca występowanie stanu kryzysowego

			Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno- funkcjonalna	Sfera techniczna	RAZEM 5 sfer
L.p.	Miejscowość	Ulica	2014	2014	2014	2014	2014	2014
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	1	2	0	2	2	7
2.	Lubomierz	Polna	1	1	1	3	2	8
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	1	0	2	2	5
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	1	0	3	2	6
5.	Lubomierz	Ptasia	1	1	0	3	2	7
6.	Lubomierz	Rzeczna	0	1	1	3	2	7
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	1	2	0	2	2	7
8.	Lubomierz	Sportowa	3	1	1	2	2	9
9.	Lubomierz	Chopina	4	1	0	1	2	8
10.	Lubomierz	Asnyka	3	1	0	3	2	9
11.	Lubomierz	Stogryna	2	2	0	2	2	8
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	2	2	0	2	2	8
13.	Lubomierz	Kościuszki	3	1	0	4	2	10
14.	Lubomierz	Wietora	1	1	0	1	2	5
15.	Lubomierz	Plac Wolności	4	2	0	3	2	11
16.	Lubomierz	Majowa	5	1	1	2	2	11
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	5	2	0	3	2	12
18.	Lubomierz	Krótką	1	1	0	1	1	4
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	2	1	0	2	2	7
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	4	1	0	3	2	10
21.	Lubomierz	Partyzantów	3	1	1	3	2	10
22.	Chmielów		5	2	1	4	2	14
23.	Golejów		4	2	2	3	2	13
24.	Janice		4	2	0	3	1	10
25.	Maciejowice		2	1	1	3	2	9

26.	Milęcice		3	2	2	3	2	12
27.	Oleszna Podgórska		5	1	1	5	2	14
28.	Pasiecznik		3	0	2	3	2	10
29.	Pławna Dolna		2	1	2	3	2	10
30.	Pławna Górna		2	2	1	3	2	10
31.	Pokrzywnik		4	2	1	4	1	12
32.	Popielówek		3	2	2	4	1	12
33.	Radoniów		5	1	2	4	1	13
34.	Wojciechów		2	1	2	2	2	9
35.	przysiółek Zalesie		3	1	1	4	2	11

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Stan kryzysowy - wszystkie sfery - natężenie negatywnych zjawisk na terenie Gminy Lubomierz

Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map

3. ROZDZIAŁ: OBSZAR REWITALIZACJI

Wytyczne MIR definiują obszar rewitalizacji jako teren charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk dot. obszarów problemowych oraz istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy. Obszar rewitalizacji może składać się z podobszarów, w tym podobszarów nieposiadające ze sobą wspólnych granic, przy czym nie może być to teren większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W dalszej części rozdziału zweryfikowano warunki wynikające z wytycznych MIR dla obszaru rewitalizacji.

SZCZEGÓLNA KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK

Zgodnie z Wytycznymi MIR i przyjętą metodologią – **stan kryzysowy** obejmuje ulice i miejscowości, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych (negatywne odchylenia mierników w min. 3 obszarach problemowych sfery społecznej) współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Przyjęto, że w pozostałych sferach negatywne zjawiska występują przy negatywnym odchyleniu:

- trzech mierników w sferze gospodarczej
- trzech mierników w sferze środowiskowej
- trzech mierników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej
- jednego miernika w sferze technicznej.

W ten sposób zostało zidentyfikowanych 13 miejsc, które cechują się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk** i dużą skalą potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 22. Obszary szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk

Miejscowość	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Razem
Lubomierz	Sportowa	3	1	1	2	2	9
Lubomierz	Chopina	4	1	0	1	2	8
Lubomierz	Asnyka	3	1	0	3	2	9
Lubomierz	Kościuszki	3	1	0	4	2	10

Lubomierz	Plac Wolności	4	2	0	3	2	11
Lubomierz	Majowa	5	1	1	2	2	11
Lubomierz	Gryfiogórska	5	2	0	3	2	12
Lubomierz	Plac Kościelny	4	1	0	3	2	10
Lubomierz	Partyzantów	3	1	1	3	2	10
Chmielen		5	2	1	4	2	14
Golejów		4	2	2	3	2	13
Janice		4	2	0	3	1	10
Milęcice		3	2	2	3	2	12
Oleszna Podgórska		5	1	1	5	2	14
Pasiecznik		3	0	2	3	2	10
Pokrzywnik		4	2	1	4	1	12
Popielówek		3	2	2	4	1	12
Radoniów		5	1	2	4	1	13
przysiółek Zalesie		3	1	1	4	2	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy

W Gminie Lubomierz stan kryzysowy, spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer, został zidentyfikowany w 19 miejscach (10 miejscowości i łącznie 9 ulic w Lubomierzu). Zidentyfikowane **obszary zdegradowane** obejmują znaczną część powierzchni gminy, a liczba osób zamieszkujących tereny w stanie kryzysowym wynosi prawie 70% wszystkich mieszkańców gminy i znacząco przekracza dopuszczalny limit 30%. Wśród obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk znajduje się przede wszystkim miasto Lubomierz – główne arterie wraz z ulicami przyległymi w centralnej części miasta. Poza terenem miejskim, szczególna koncentracja negatywnych zjawisk została zdiagnozowana również w miejscowościach: Chmielen, Golejów, Janice, Milęcice, Oleszna, Podgórska, Pasiecznik, Pokrzywnik, Popielówek, Radoniów oraz przysiółek Zalesie. Wskazane powyżej obszary zarówno miejskie jak i wiejskie zamieszkuje łącznie 4226 osób co stanowi ok. 69% wszystkich mieszkańców gminy. Ponieważ nie można objąć procesem rewitalizacji wszystkich

ISTOTNE ZNACZENIE DLA ROZWOJU LOKALNEGO

Wyniki analizy wskazującej obszary w stanie kryzysowym zostały zaprezentowane Zespołowi ds. Rewitalizacji w trakcie warsztatów, które odbyły się 16.12.2016 r. w Lubomierzu. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji uznali, iż z uwagi na strategiczne znaczenie miasta – zarówno w sferze gospodarczej, infrastrukturalnej jak i społecznej – rewitalizacja prowadzona na terenie Lubomierza będzie istotnym i silnym bodźcem dla rozwoju całej Gminy. Zespół rekomendował objęcie procesem rewitalizacji centralnej części Lubomierza. Uzasadnieniem było znaczenie tych obszarów dla rozwoju lokalnego, możliwość realizacji działań rozwojowych zmierzających do wyprowadzenia obszaru ze stanu kryzysowego a także lokalny potencjał do rozwoju branży turystycznej oraz wypoczynkowej przestrzeni publicznej.

Ponadto wskazany obszar rewitalizacji obejmuje ulice o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk i największej skali potrzeb rewitalizacyjnych, charakteryzujące się wysoką liczbą negatywnych odchyłeń w analizowanych obszarach problemowych (łącznie liczba punktów 9-12, w tym 3 i więcej w sferze społecznej) co dowodzi szczególnej koncentracji problemów w sferze społecznej współwystępujących z wieloma problemami w pozostałych sferach. Wyprowadzenie tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego wzrostu ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego całej gminy.

ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI

Z uwagi na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy oraz wykorzystanie lokalnych czynników rozwoju procesem rewitalizacji na terenie gminy zostanie objęta strefa centralna miasta Lubomierz. Szkielet dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji stanowiły ulice charakteryzujące się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, zwłaszcza w sferze społecznej (min. 4) oraz największą skalą potrzeb rewitalizacyjnych (min. 10).

Obszar wskazany do rewitalizacji swoim zasięgiem obejmuje łącznie 12 ulic w Lubomierzu. Wskazane obszary cechują się dużym natężeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w pozostałych sferach. Zestawienie ulic włączonych w obszar rewitalizacji prezentuje poniższa tabela.

Tabela 23. Ulice wchodzące w obszar rewitalizacji.

Sportowa	Majowa
Chopina	Gryfiogórska
Asnyka	Krótką
Kościuszki	Wacława Kowalskiego
Wietora	Plac Kościelny
Plac Wolności	Partyzantów

Źródło: opracowanie własne

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji obejmuje łącznie **53 ha**, co stanowi **0,4 %** powierzchni całej gminy.

Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji zamieszkuje łącznie **1610 osób**, co stanowi **26,3% wszystkich mieszkańców gminy**. Proces rewitalizacji wyznaczonego obszaru zapewni optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań oraz wzmocnienie lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych).

Proponowany obszar rewitalizacji zaakceptowany został przez Zespół ds. Rewitalizacji podczas warsztatów zorganizowanych 16.12.2016 r.

Obszar rewitalizacji cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk w odniesieniu do wartości dla całej gminy, co potwierdzają mierniki rozwoju analizowane łącznie dla wyznaczonego obszaru.

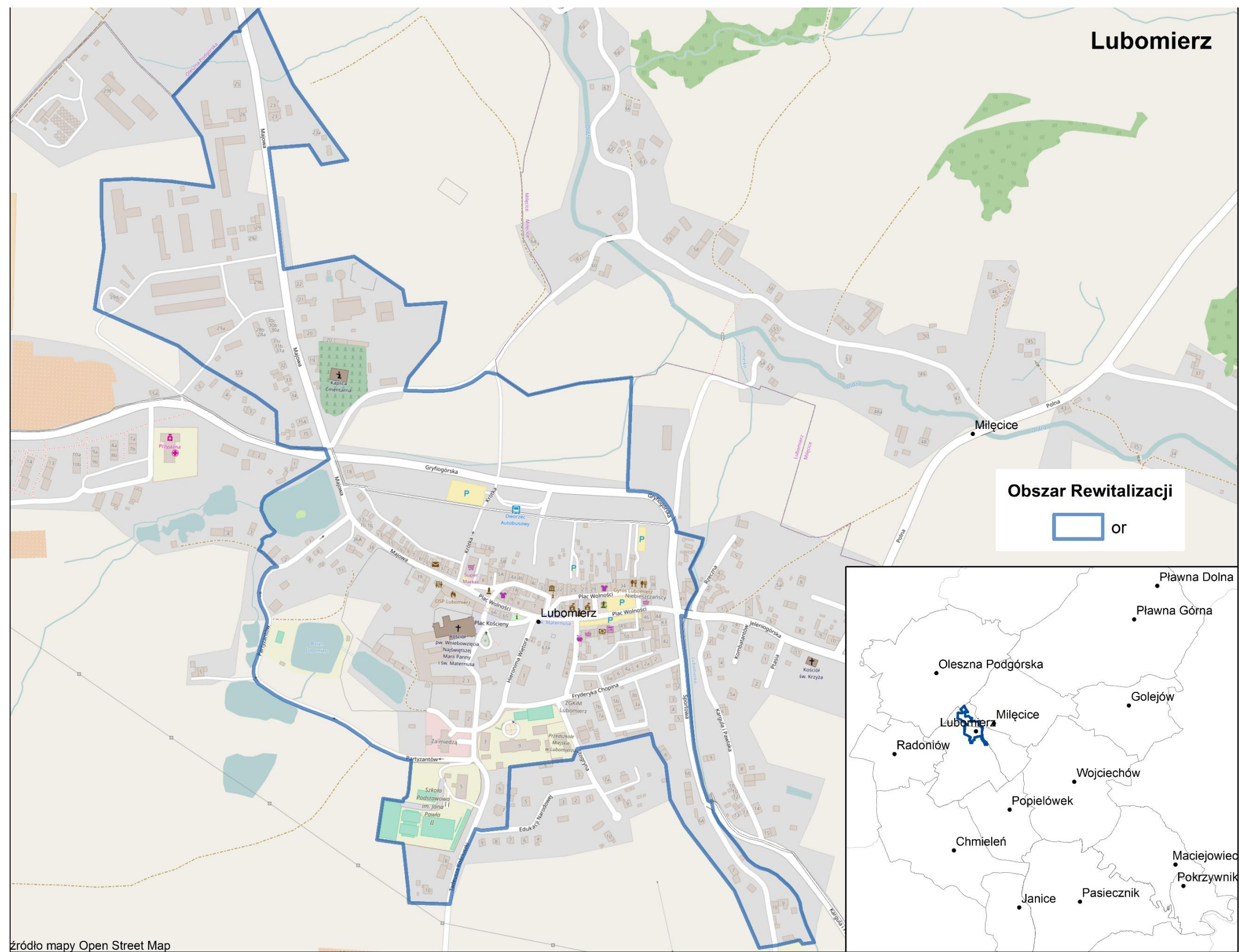
Tabela 24. Porównanie wartości mierników dla gminy i obszaru rewitalizacji.

Sfera	Nazwa miernika	Wartość dla gminy	Wartość dla obszaru rewitalizacji
SPO ŁEC	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych	1,57%	2,76%

	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	7,56%	14,19%
	Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych	21	21 (88%)
	Odsetek uczniów z wynikami ze sprawdzianu szóstych klas niższymi niż 75% od średniej w gminie	2,93	4,10%
ŚRODOWISKOWA	Liczba mieszkań komunalnych ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa	458	374 (81,7%)
	Liczba przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne	14	7 (50%)
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Odsetek dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do żłobka	3,94%	6,33%
	Odsetek dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do przedszkola	9,06%	9,71%
	Dostępność placów zabaw – liczba dzieci w wieku 0-5 lat przypadająca na plac zabaw	38	81
TECHNICZNA	Liczba lokali mieszkalnych (komunalnych) oddanych do użytku przed 1990 r.	435	364 (84%)
	Liczba budynków komunalnych oddanych do użytku przed 1990 r.	13	6 (50%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy.

Mapa 3. Obszary rewitalizacji na terenie Gminy Lubomierz

Źródło: opracowanie własne na podstawie open street map

4. ROZDZIAŁ: DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Głównym celem projektowanego procesu rewitalizacji dla wyznaczonego obszaru w gminie Lubomierz jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz stworzenie trwałych podstaw rozwoju lokalnego poprzez działania nakierowane na budowę kapitału społecznego. Rewitalizacja, zgodnie z definicją przyjętą w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 03 lipca 2015⁵, jest wielowymiarowym i kompleksowym procesem zorientowanym na przezwyciężenie zjawisk kryzysowych utrzymujących się na obszarach zdegradowanych. Tereny wymagające interwencji oraz wsparcia, a zatem podlegające rewitalizacji, charakteryzują się bowiem występowaniem w różnych formach i z relatywnie dużym nasileniem problemów w sferze społecznej, gospodarczej czy infrastrukturalnej. Z tego względu konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań (skoncentrowanych także terytorialnie) na rzecz lokalnych społeczności. Podstawą interwencji publicznej w przedmiotowym zakresie jest lokalny program rewitalizacji.

W celu opracowania lokalnego programu rewitalizacji przyjęto partycypacyjny model diagnozowania problemów oraz wyznaczania celów i kierunków działań. Aktywny udział lokalnej społeczności wynikający z autentycznej identyfikacji z proponowanymi działaniami w ramach procesu rewitalizacji stanowi warunek konieczny skuteczności zainicjowanych zmian. Takie partycypacyjne podejście umożliwia zbudowanie niezbędnego kapitału społecznego wokół planowanych do realizacji zadań.

Dzięki partycypacji mieszkańców już na etapie diagnozowania i identyfikacji problemów, wypracowane cele i działania dla wyznaczonego obszaru w gminie Lubomierz mają charakter kompleksowy i są dopasowane do zgłaszanych przez mieszkańców potrzeb. Wdrożenie i realizacja zaproponowanych działań bazuje na wykorzystaniu potencjału mieszkańców oraz lokalnych zasobów gospodarczych.

Przede wszystkim wdrożenie działań rewitalizacyjnych powinno zniwelować bariery hamujące budowę i aktywizację lokalnego kapitału społecznego. Dlatego też proces ten powinien wykreować sprzyjające warunki dla rozwoju organizacji pozarządowych zdolnych do

⁵Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury, Warszawa 2015.

efektywnego działania na rzecz społeczności lokalnej. W rezultacie umożliwi to znaczące zmniejszenie w wymiarze jakościowym i ilościowym skali procesu wykluczenia społecznego wynikającego z przyczyn ekonomicznych, kulturowych i behawioralnych. Jednocześnie takie podejście do zidentyfikowanych problemów pozwoli na wykorzystanie lokalnej energii mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego zarówno w sferze ich aktywności zawodowej, jak również społecznej, w tym szczególnie przyczyni się pozytywnie do rozwoju najmłodszych zasobów ludzkich.

Realizacja strategicznej wizji rozwoju Obszaru Rewitalizowanego w gminie Lubomierz powinna doprowadzić do znaczącej redukcji zjawisk niepożądanych oraz osiągnięcia trwałej równowagi pomiędzy wszystkimi kluczowymi sferami jego funkcjonowania (społeczną, gospodarczą i infrastrukturalną). W rezultacie wypracowana zostanie podstawa stabilnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego uwzględniającego zarówno aspiracje cywilizacyjne mieszkańców, jak i potrzeby środowiska naturalnego.

Reasumując, zrewitalizowany Obszar stanie się miejscem, gdzie mieszkańcy będą cieszyć się wysoką jakością życia dającą podstawy do rozwoju osobistego i zawodowego.

WPROWADZENIE

Diagnozę wyodrębnionego Obszaru Rewitalizowanego (Obszar, OR) gminy przeprowadzono na podstawie dostępnych danych statystycznych oraz wyników badań ankietowych i przeprowadzonych warsztatów. Bazując na informacjach statystycznych opracowano wskaźniki rozwoju Obszaru Rewitalizowanego (w sferze społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej), a następnie poddano je wielowymiarowej analizie. Jednocześnie analizę Obszaru poszerzono i pogłębiono, wykorzystując informacje uzyskane podczas warsztatów oraz badania ankietowego, w którym uczestniczyło 137 mieszkańców. Dzięki partycypacji mieszkańców (badania ankietowe, warsztaty) już na etapie diagnozowania i identyfikacji problemów, wypracowane cele i działania dla wyznaczonego Obszaru mają charakter całościowy i są odpowiedzią na zgłaszane przez mieszkańców potrzeby.

SFERA SPOŁECZNA

Na Obszarze Rewitalizowanym (OR, Obszar) w Gminie Lubomierz (Gmina,) zdiagnozowano szereg problemów w szeroko rozumianej sferze społecznej. Z danych statystycznych, a także z

przeprowadzonych warsztatów wynika, że na analizowanym Obszarze występują poważne zagrożenia związane z kondycją ekonomiczną gospodarstw domowych. W następstwie ubóstwa oraz towarzyszących temu innych negatywnych zjawisk mieszkańcy OR zagrożeni są wykluczeniem społecznym.

U podstaw zdiagnozowanych problemów niejednokrotnie znajduje się wadliwie funkcjonujący rynek pracy. Powyższe spostrzeżenie, potwierdzają zarówno dane statystyczne, jak i informacje uzyskane podczas warsztatów. W 2015 r. na analizowanym Obszarze zarejestrowane były 72 osoby długotrwale bezrobotne, co stanowiło ok. 28% ogółu długotrwale bezrobotnych w Gminie. Jednocześnie na OR wskaźnik bezrobocia długotrwałego kształtował się na poziomie 3,5%. Warto przy tym zaznaczyć, że w stosunku do 2013 r. na Obszarze Rewitalizowanym wzrosła o 49 liczba osób długotrwale bezrobotnych.

Również wyniki przeprowadzonych warsztatów wykazały występowanie problemu bezrobocia na OR. Jako główne powody niniejszego zjawiska wskazywano brak atrakcyjnych miejsc pracy, brak motywacji do pracy oraz bezzadność życiową.

Warto podkreślić, że w latach 2013-2015 problem długotrwałego bezrobocia występował na Obszarze Rewitalizowanym z różnym natężeniem. W 2015 r. w największym stopniu analizowane zjawisko widoczne było wśród mieszkańców Pl. Wolności oraz ul. Majowej. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosił na powyższym obszarze odpowiednio: 7% (Pl. Wolności) i 6% (ul. Majowa).

Znamienne jest także, iż na tle całej Gminy, Obszar Rewitalizowany w latach 2013-2014 charakteryzował się wyższym poziomem bezrobocia długotrwałego wśród osób bez kwalifikacji. W 2015 r. odsetek osób długotrwale bezrobotnych bez kwalifikacji na OR i w Gminie kształtował się na identycznym poziomie 38,1%.

Wadliwe funkcjonowanie rynku pracy skutkuje utrzymywaniem się na Obszarze Rewitalizowanym sfery ubóstwa. Powyższy stan znajduje potwierdzenie zarówno w danych statystycznych, jak i w wynikach warsztatów. Podczas warsztatów uznano OR za ubogi, zamieszkały niejednokrotnie przez osoby o niskim statusie społecznym. Jednocześnie dostrzeżono problem ubóstwa wynikający m.in. z uzależnień i bierności.

W 2015 r. z pomocy społecznej korzystało 155 mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego (w całej Gminie 480 mieszkańców). Z powyższego wynika, że ok. 32% osób korzystających z pomocy społecznej mieszkało na OR. Potwierdza to występowanie problemu ubóstwa na analizowanym Obszarze. Równocześnie należy podkreślić, że odsetek osób korzystających z pomocy społecznej na OR wynosił 8% i był porównywalny ze średnią dla Gminy.

Główną przyczyną przyznania świadczeń na Obszarze Rewitalizowanym było bezrobocie. W 2015 r. z niniejszego powodu z pomocy skorzystało 109 osób. Innym, istotnym powodem przyznania pomocy była niepełnosprawność (59 osób korzystających z pomocy).

Problemem widocznym na Obszarze Rewitalizowanym jest uzależnienie od alkoholu i narkotyków. Wagę niniejszego problemu potwierdziły wyniki przeprowadzonych warsztatów. Wynika z nich, że zjawisko alkoholizmu i narkomani jest zauważalne lub wręcz uciążliwe.

Równocześnie podczas warsztatów wskazano na uzależnienia jako jeden z powodów wykluczenia społecznego. Dodatkowo należy podkreślić, że alkoholizm niejednokrotnie prowadzi do kumulacji innych negatywnych zjawisk takich jak przemoc w rodzinie, wandalizm, brak poszanowania dla mienia prywatnego i publicznego.

Ważnym problemem występującym na Obszarze Rewitalizowanym jest bierność mieszkańców, przekładająca się na ich małe zaangażowanie zarówno w rozwój Obszaru, jak i w działania na rzecz rozwiązywania bieżących problemów. Wśród mieszkańców OR nadal obecne jest przeświadczenie, o braku realnego wpływu na funkcjonowanie miejsca w którym żyją. W rezultacie mieszkańcy Obszaru w zbyt małym zakresie uczestniczą w procesie podejmowania decyzji i ich późniejszej realizacji. Co gorsza wydaje się, że niechęć do aktywnych działań i uzależnienie od pomocy społecznej staje się widoczne u kolejnych pokoleń mieszkańców OR.

Z przeprowadzonej na Obszarze Rewitalizowanym diagnozy wynika także, iż występują tutaj problemy z dostępem do wysokiej jakości usług społecznych. W pierwszej kolejności, należy wskazać na problem braku żłobka. W opinii mieszkańców, również liczba miejsc w przedszkolach jest zbyt mała w stosunku do istniejących potrzeb. Aktualna sytuacja implikuje szereg negatywnych konsekwencji. Przede wszystkim konieczność opieki nad dziećmi w wieku przed przedszkolnym i przedszkolnym sprawia, że rodzice nie mogą podejmować pracy w pełnym wymiarze godzin, co negatywnie przekłada się na zamożność rodzin i sprzyja wykluczeniu społecznemu.

Ograniczony dostęp do ww. usług w połączeniu z innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi niekorzystnie wpływa m.in. na wyniki w nauce osiągnięte przez uczniów zamieszkałych na Obszarze Rewitalizowanym. W 2015 r. wśród uczniów o najniższych wynikach ze sprawdzianu szóstych klas najliczniejszą grupę stanowili uczniowie mieszkający przy Placu Wolności. Równocześnie uczniowie z OR dominowali wśród uczniów o najniższych wynikach z egzaminu gimnazjalnego z matematyki (63%).

Niewystarczająca podaż usług społecznych na Obszarze Rewitalizowanym znajduje również odzwierciedlenie w sferze kultury fizycznej i rekreacji. Niejednokrotnie podnoszonym podczas warsztatów problemem była niedostateczna dostępność do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz niezadawalający jej stan techniczny (np. basenu).

Istotne znaczenia dla analizy sfery społecznej ma problem bezpieczeństwa. Z warsztatów wynika, że mieszkańcy Obszaru Rewitalizowanego mają poczucie braku bezpieczeństwa. Jako podstawowe zagrożenia występujące na OR najczęściej wskazywano kradzież, handel narkotykami, niezgodne z prawem zachowanie w miejscach publicznych oraz brak poszanowania dla wspólnego mienia, połączony z aktami wandalizmu. Źródeł powyższych zachowań upatrywać można w takich zjawiskach jak alkoholizm i narkomania.

Opinie mieszkańców, znajdują potwierdzenie w danych statystycznych, na podstawie których stwierdzić należy, iż faktycznie w ramach Obszaru Rewitalizowanego można wyodrębnić obszary borykające się z problemem wzmożonej przestępczości.

W 2015 r. na analizowanym Obszarze popełniono 35 wykroczeń społecznie uciążliwych, co stanowiło ponad 62% wszystkich wykroczeń popełnionych w Gminie Lubomierz. Szczególne nasilenie powyższych zjawisk występowało w rejonie Placu Wolności i ul. Majowej.

SFERA GOSPODARCZA

Przeprowadzone badania wykazały, że Obszar Rewitalizowany boryka się z barierami hamującymi rozwój przedsiębiorczości i utrudniającymi napływ inwestycji zewnętrznych. Należy również podkreślić, że nie jest wykorzystywany w zadawalającym stopniu endogenny potencjał OR.

W 2015 r. na analizowanym Obszarze funkcjonowały łącznie 83 przedsiębiorstwa. Jednak o sytuacji gospodarczej OR świadczy nie tyle liczba podmiotów gospodarczych, co ich kondycja finansowa i zdolność do generowania miejsc pracy.

O kondycji finansowej przedsiębiorstw funkcjonujących na Obszarze Rewitalizowanym świadczy odsetek firm zgłaszających zakończenie i zawieszenie działalności gospodarczej. W 2015 r. wartość wskaźnika liczby podmiotów zgłaszających zakończenie działalności gospodarczej wyniosła 6,0%. Równocześnie 8,4% podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na OR zgłosiło zawieszenie działalności gospodarczej.

Jednocześnie na Obszarze Rewitalizowanym zaobserwować można relatywnie niską skłonność mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej. Powyższe stwierdzenie potwierdzają wyniki przeprowadzonych warsztatów. Jako powód niniejszego stanu podawano niedostateczną podaż terenów inwestycyjnych, a także brak „ducha” przedsiębiorczości i tradycji prowadzenia działalności gospodarczej.

Dodatkowo niezadawalającą sytuację w sferze gospodarczej potęguje nieadekwatne do potrzeb wsparcie przedsiębiorstw. Nie stwierdzono, aby na Obszarze Rewitalizowanym w szerokim zakresie wykorzystywano dostępne narzędzia interwencjonizmu lokalnego.

Równocześnie należy podkreślić, że na Obszarze Rewitalizowanym zachodzą również inne negatywne zjawiska gospodarcze. Szczególnie niebezpieczny jest postępujący proces zaniku drobnej przedsiębiorczości, zwłaszcza wywodzącej się z tradycji rzemieślniczej. Sytuacja niniejsza nie tylko niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie rynku pracy, ale także sprawia że przedsiębiorcy nie czują więzi z miejscem zamieszkania, a tym samym nie angażują się w należyty stopniu w jego rozwój. Jednocześnie pamiętać należy, że drobni przedsiębiorcy niejednokrotnie aktywnie uczestniczyli w procesie szkolenia młodzieży. Ograniczona skala ich działalności negatywnie odbija się na kształceniu zawodowym kadr.

Dodatkowo przedsiębiorstwa zlokalizowane na analizowanym Obszarze w zbyt małym zakresie wykorzystują endogenny potencjał miejsca, zwłaszcza turystyczny.

SFERA INFRASTRUKTURALNA

Jak wynika z przeprowadzonych warsztatów mieszkańcy Obszaru Rewitalizowanego uważają, iż jest on zaniedbany. Na powyższy wynik wpływa ocena stanu infrastruktury technicznej, społecznej, rekreacyjnej, drogowej oraz mieszkaniowej.

Widocznym problemem zdiagnozowanym na Obszarze Rewitalizowanym jest niezadawalający stan techniczny dróg. Wśród mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego dominują opinie o niedostatecznym lub dostatecznym stanie technicznym dróg.

Na analizowanym Obszarze występuje również problem niezadawalającego stanu technicznego chodników, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo pieszych.

Kolejnym problemem, podkreślanym przez mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego jest niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych. Pamiętać należy, że ścieżki rowerowe zwiększają mobilność mieszkańców, co sprzyja budowie więzi wewnątrz Obszaru. Dodatkowo komunikacja rowerowa stanowi alternatywę dla transportu samochodowego, a tym samym przyczynia się do redukcji niskiej emisji.

Na Obszarze Rewitalizowanym dominuje indywidualny transport samochodowy. Sytuacja ta powoduje, iż rośnie popyt na miejsca parkingowe. Niestety na OR widoczny jest niedobór tychże miejsc. Dodatkowo dostępności miejsc parkingowych ogranicza ich nieodpowiednia alokacja. Podkreślić należy, że ograniczony dostęp do miejsc parkingowych nie sprzyja aktywizacji zawodowej mieszkańców OR.

Kluczowe znacznie dla analizy sfery infrastrukturalnej ma stan infrastruktury społecznej. Za infrastrukturę tą, w dłuższej mierze odpowiada sektor publiczny, gdyż służy ona realizacji jego zadań. Szczególnie ważna jest infrastruktura służąca integracji mieszkańców. Niestety z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy Obszaru Rewitalizowanego, nie są zadowoleni ze stanu niniejszej infrastruktury.

Widoczna na Obszarze Rewitalizowanym jest niezadawalająca podaż infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Brakuje zwłaszcza obiektów mogących pełnić funkcje rekreacyjne i integracyjne. W konsekwencji istnieje niebezpieczeństwo, iż sytuacja niniejsza spotęguje stan apatii wśród mieszkańców.

Jednak o ograniczonym dostępie do infrastruktury społecznej decyduje nie tylko jej brak, ale również jej stan techniczny, w tym niedostosowanie do potrzeb mieszkańców (zwłaszcza osób

niepełnosprawnych i starszych). Niestety jak wielokrotnie podkreślali sami mieszkańcy stan infrastruktury rekreacyjnej jest niezadawalający. W konsekwencji nie można stwierdzić, aby istniejące obiekty i urządzenia w sposób należyty pełniły swoje funkcje. Wpływ na powyższą sytuację mają m.in. akty wandalizmu, połączone z niewystarczającym nadzorem nad przestrzenią publiczną.

Dodatkowo na Obszarze Rewitalizowanym nadal istnieją bariery architektoniczne, powodujące że infrastruktura ta jest niedostatecznie dostosowana do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych. Nieprzystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych nie może stanowić powodu ich wykluczenia z funkcjonowania w lokalnej społeczności.

Na Obszarze Rewitalizowanym widoczna jest również kumulacja problemów związanych ze stanem i funkcjonowaniem przestrzeni publicznej. Niniejsza sytuacja jest rezultatem jej degradacji. Konsekwencją zaniedbanej przestrzeni publicznej może być wzrost zjawisk patologicznych, co z kolei prowadzi do utraty przez te tereny ich pierwotnej funkcji.

Mieszkańcy za niezadawalającą uznali dostępność do placów zabaw oraz terenów zielonych. Powyższa sytuacja jest następstwem ograniczonych inwestycji w budowę/rozbudowę placów zabaw, parków, skwerów, co w połączeniu z dewastacją podwórek doprowadziło do obniżenia jakości życia mieszkańców analizowanego Obszaru. Dodatkowo pamiętać należy, że ograniczony dostęp do przestrzeni publicznej nie sprzyja integracji i może stanowić jeden z powodów niewystarczającej współpracy mieszkańców.

Jednak nie tylko ograniczony dostęp do przestrzeni publicznej stanowi problem, ważny jest także stan niniejszej przestrzeni. Niestety na Obszarze Rewitalizowanym widoczny jest brak poszanowania dla wspólnej własności, co w połączeniu z niedostateczną dbałością o czystość sprawia, iż tereny te nie spełniają swojej funkcji użytkowej.

Analizując sferę infrastrukturalną nie sposób pominąć jej związków ze środowiskiem naturalnym. Niestety, również w tym przypadku sytuacja na Obszarze Rewitalizowanym wymaga sanacji. Problemem jest niezadawalający stan powietrza atmosferycznego.

Na powyższą sytuację rzutuje m.in. stan budynków zlokalizowanych na Obszarze Rewitalizowanym. W 2015 r. na OR znajdowały się 142 mieszkania komunalne (74% wszystkich mieszkań komunalnych w Gminie). Warto przy tym podkreślić, że na Obszarze Rewitalizowanym

dominują budynki komunalne oddane do użytku przed 1990 r. W rezultacie nadal 157 budynków komunalnych wymaga modernizacji.

Z wiekiem budynków (mieszkań) wiąże się problem zastosowanych w nich systemów grzewczych. Mieszkańcy niejednokrotnie wykorzystują do ogrzewania paliwa stałe spalane w indywidualnych kotłach węglowych lub piecach kaflowych. Dodatkowo z uwagi na wysokie koszty opału oraz relatywnie niskie dochody części mieszkańców do ogrzewania wykorzystuje opał niskiej jakości. Powyższa sytuacja sprzyja niskiej emisji i negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego na Obszarze Rewitalizowanym. Niekorzystnie na stan środowiska naturalnego wpływa również słabo rozwinięta i zdekapitalizowana infrastruktura sieciowa.

5. ROZDZIAŁ: STRATEGIA REWITALIZACJI

WIZJA

Obszar Rewitalizowany stanie się miejscem wielokierunkowego i trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego łączącego endogenny potencjał z zewnętrznym wsparciem finansowym i organizacyjnym. Aktywni mieszkańcy we współpracy z władzami samorządowymi będą wspierać rozwój Obszaru, sprzyjający włączeniu społecznemu. Rozwój odbywać się będzie z poszanowaniem środowiska naturalnego. Podjęte w ramach procesu rewitalizacji działania doprowadzą do istotnego wzrostu kapitału ludzkiego i społecznego, co utrwali korzystne zmiany i przyczyni się do eliminacji wykluczenia społecznego.

Obszar Rewitalizowany osiągnie sukces w wyniku wielokierunkowego i trwałego rozwoju łączącego sferę gospodarczą, społeczną i środowiskową. Rozwój ten doprowadzi do wzrostu dobrobytu mieszkańców oraz awansu cywilizacyjnego Obszaru.

Wzrost dobrobytu mieszkańców połączony z modernizacją infrastruktury technicznej, społecznej i gospodarczej oraz sanacją przestrzeni publicznej sprawi, że Obszar ten stanie się miejscem przyjaznym do życia.

Wspólne działania mieszkańców i władz samorządowych, wsparte zewnętrznymi źródłami finansowymi uwolnią i uaktywnią endogenny potencjał Obszaru pozwalając mu wejść na ścieżkę trwałego i zrównoważonego rozwoju, a sprawnie funkcjonujący sektor edukacyjny wzmocni kapitał ludzki, który stanie się gwarantem trwałości zmian.

Przemiany wspierać będzie dynamicznie się rozwijająca i konkurencyjna gospodarka. Powstaną nowe miejsca pracy, w wyniku czego redukcji ulegnie sfera ubóstwa. Równocześnie powszechny dostęp do wysokiej jakości infrastruktury społecznej proces ten zdynamizuje.

Kompleksowo przeprowadzona odnowa tkanki mieszkaniowej poprawi standard zamieszkania na OR, w efekcie utrwali się wizerunek Obszaru, jako miejsca atrakcyjnego do życia.

Nastąpi także redukcja niskiej emisji, co korzystnie wpłynie na jakość życia mieszkańców. Wzrost zamożności i świadomości ekologicznej mieszkańców sprawi, że przyjazne środowisku systemy grzewcze staną się powszechne. Rozwój infrastruktury drogowej oraz transportu zbiorowego poprawi zewnętrzną i wewnętrzną dostępność komunikacyjną Obszaru, a jednocześnie również przyczyni się do ograniczenia zjawiska niskiej emisji.

Jednocześnie w wyniku podjętych inwestycji poprawi się dostępność gospodarstw domowych do infrastruktury sieciowej, co także pozytywnie wpłynie na stan środowiska naturalnego.

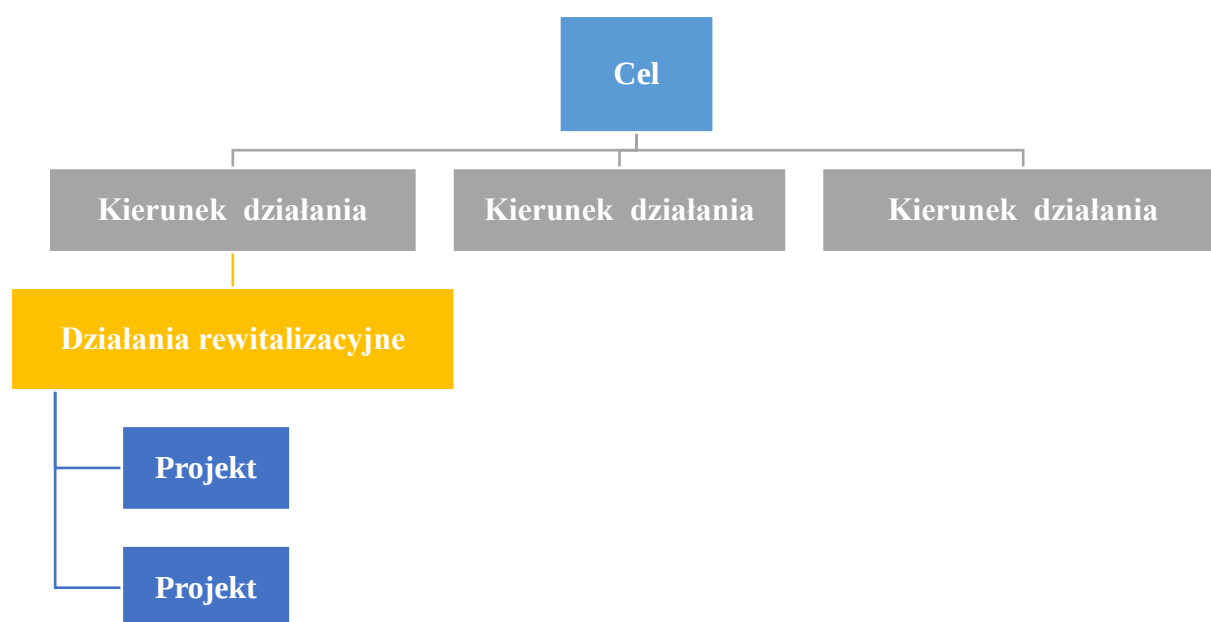
Równocześnie współpraca z otoczeniem wzmocni jakość usług świadczonych na rzecz mieszkańców i przedsiębiorców, co przyczyni się ostatecznie do przyspieszenia rozwoju Obszaru oraz podniesienia poziomu życia lokalnej społeczności.

Reasumując, w wyniku szeroko rozumianych inwestycji oraz działań nakierowanych na infrastrukturę społeczną, gospodarczą, techniczną i środowiskową wzrośnie poziom kapitału społecznego i ludzkiego, który stanie się źródłem dalszego zintensyfikowanego, wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju społecznego. Dzięki przeprowadzonym działaniom wzrośnie atrakcyjność Obszaru Rewitalizowanego jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowane cele rewitalizacji oraz wyznaczone kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. W ramach zdefiniowanego celu zostały wyznaczone kierunki działań i zaproponowane typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty rewitalizacyjne wpisują się w przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizując jednocześnie kierunek działania wpływają na osiągnięcie założonego celu rewitalizacji. Zobrazowana na poniższym diagramie, przyjęta logika rewitalizacji ma na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Diagram 2. Logika rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Potrzeby rewitalizacyjne gminy Lubomierz zostały zdiagnozowane na podstawie analizy mierników rozwoju, warsztatów problemowych z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz badania ankietowego mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych wyznaczone zostały trzy cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

Tabela 25. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cel rewitalizacji	Kierunek działań
Cel 1. POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ OR W WYNIKU AKTYWIZACJI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI	Wspieranie integracji i aktywności mieszkańców OR
	Wzmacnianie kapitału ludzkiego poprzez rozwój usług edukacyjnych I dostosowanie ich do wymogów rynku pracy
	Poprawa bezpieczeństwa w sferze publicznej i prywatnej na OR
Cel 2. STWORZENIE GOSPODARCZYCH PODSTAW DLA WIELOKIERUNKOWEGO I	Wzmocnienie potencjału gospodarczego na OR

TRWAŁEGO ROZWOJU OBSZARU REWITALIZOWANEGO	
Cel 3 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OR PORAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.	Poprawa stanu infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu
	Modernizacja przestrzeni publicznej oraz poprawa jej funkcjonalności
	Modernizacja infrastruktury drogowej oraz rozbudowa infrastruktury towarzyszącej
	Poprawa stanu środowiska naturalnego na OR

Źródło: opracowanie własne.

CEL I: POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ OR W WYNIKU AKTYWIZACJI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI.

Wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców musi stanowić podstawę wszelkich działań rewitalizacyjnych.

Istotą prawidłowo realizowanego rozwoju jest jego oparcie na współdziałaniu z lokalną społecznością. W tym celu konieczne są działania zmierzające do budowy wysokiej jakości kapitału społecznego i ludzkiego. Wzrost niniejszych kapitałów sprzyjać będzie integracji i aktywizacji społecznej.

Osiągnięcie przedmiotowego celu wymaga inwestycji w rozwój lokalnej infrastruktury społecznej, a zwłaszcza w tworzenie sprawnych i nowoczesnych organizacji pozarządowych.

Fundamentem trwałego rozwoju jest dobrze działający system edukacji. Umożliwia on zdobycie kwalifikacji niezbędnych do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych, powinny zostać podjęte działania zmierzające do rozszerzenia istniejącej oferty zajęć edukacyjnych.

Jednocześnie wskazany jest rozwój (we współpracy z innymi instytucjami) szkoleń skierowanych do osób dorosłych, tak aby umożliwić im permanentne podnoszenie kwalifikacji. W niniejszych działaniach aktywnie powinni uczestniczyć przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe.

Jednym z ważniejszych wyzwań jakie poruszono w niniejszym dokumencie jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego, poprzez przeciwdziałanie

negatywnym zjawiskom społecznym. Działania te zmierzać będą zarówno do eliminacji aktów wandalizmu, jak i do profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej.

Tabela. Skala potrzeb rewitalizacyjnych

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1. Wspieranie integracji i aktywności mieszkańców OR	duża
2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego poprzez rozwój usług edukacyjnych I dostosowanie ich do wymogów rynku pracy	bardzo duża
3. Poprawa bezpieczeństwa w sferze publicznej i prywatnej na OR	duża

Źródło: opracowanie własne.

1. Kierunek działania: Wspieranie integracji i aktywności mieszkańców OR:

Realizacja niniejszego działania wymaga wsparcia inicjatyw społecznych służących aktywizacji i integracji (reintegracji) mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Podmiotem aktywizacji i integracji muszą być wszyscy mieszkańcy OR, w tym seniorzy, młodzież, osoby niepełnosprawne oraz inne grupy społeczne zagrożone wykluczeniem. Priorytetem winna stać się integracja międzypokoleniowa, a jego realizację należy powierzyć organizacjom pozarządowym.

Aktywizacja musi dotyczyć przede wszystkim dotychczas biernych mieszkańców, nie angażujących się w życie lokalnej społeczności. Należy przy tym podkreślić, że bierność ta niejednokrotnie jest efektem niepełnosprawności lub ubóstwa. W efekcie rodzi się poczucie wykluczenia społecznego, a to nie sprzyja zarówno aktywności lokalnej, jak i integracji.

Odpowiedzią na istniejącą sytuację jest zwiększenie zakresu współdecydowania i współodpowiedzialności mieszkańców za losy OR. Przeprowadzona w oparciu o powyższe filary rewitalizacja winna doprowadzić do reintegracji społecznej mieszkańców.

W pierwszej kolejności należy zintensyfikować wspólne działania mieszkańców zmierzające do budowy pozytywnego wizerunku Obszaru Rewitalizowanego. Mieszkańcy muszą ponownie poczuć więzi z miejscem, w którym żyją, tylko wówczas będą skłonni poświęcać swój czas na realizację wspólnych przedsięwzięć.

Aktywizacji (a także integracji) lokalnej społeczności służyć powinno utworzenie budżetu obywatelskiego dedykowanego wyłącznie Obszarowi Rewitalizowanemu. Mieszkańcy sami wskazywaliby cele działania, a także czynnie uczestniczyli w ich realizacji. Niniejsze działanie byłoby okazją do wykreowania nowych, aktywnych, lokalnych liderów.

Wsparciem należy również objąć działania zmierzające do rozwoju organizacji pozarządowych. Pamiętać należy, że organizacje pozarządowe działają blisko społeczeństwa, a tym samym mogą sprawnie i efektywnie realizować wybrane zadania publiczne. W rezultacie są one kluczowym ogniwem rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej, jednocześnie przez wspólne działania integrują miejscową społeczność.

Na terenie Obszaru Rewitalizowanego należy z jednej strony wzmacniać już istniejące i aktywnie działające organizacje pozarządowe, a z drugiej strony wskazane byłoby stworzenie warunków dla rozwoju nowych NGO, zwłaszcza na obszarach charakteryzujących się niską aktywnością społeczną.

Priorytetowo powinny być traktowane organizacje działające na rzecz włączenia społecznego, w tym integracji osób niepełnosprawnych. Aktywnym organizacjom należałoby częściej niż obecnie powierzać zadania publiczne. Szczególne wsparcie należy kierować do organizacji realizujących projekty skierowane równocześnie do różnych grup wiekowych, umożliwiających budowę więzi międzypokoleniowych.

Jednocześnie podejmowane działania winny zmierzać do eliminacji lub znaczącej redukcji wykluczenia społecznego oraz ubóstwa. Realizacja niniejszego celu wymaga koncentracji na wsparciu reintegracyjnym dla osób pozostających długotrwale bez pracy (w tym z najniższymi kwalifikacjami) oraz osób uzależnionych. Wskazane grupy społeczne są zwykle najbardziej narażone na pozostawianie poza głównym nurtem aktywności społecznej na danym Obszarze

Podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego wymaga rozwoju szkoleń, podnoszących ich kwalifikacje i poprawiających pozycję na rynku pracy. W niniejszych działaniach aktywnie powinni uczestniczyć przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Wspieranie i kreowanie inicjatyw społecznych na terenie OR, w tym wspieranie tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych;
- b. Wspieranie projektów międzypokoleniowych budujących więzi społeczne;
- c. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w szczególności z powodu ubóstwa, bierności zawodowej i społecznej, wieku oraz niepełnosprawności;
- d. Podniesienie poziomu aktywności (w tym m.in. zawodowej, społecznej) mieszkańców OR;
- e. Współpraca z mieszkańcami w zakresie kształtowania pozytywnego wizerunku OR.

2. Kierunek działania: Wzmacnianie kapitału ludzkiego poprzez rozwój usług edukacyjnych i dostosowanie ich do wymogów rynku pracy:

Sytuacja społeczno-gospodarcza Obszaru niejednokrotnie wynika z postaw mieszkańców. Powyższe postawy determinowane są jakością kapitału ludzkiego, który to z kolei jest pochodną funkcjonującego systemu edukacji.

Wysoka jakości usług edukacyjnych zależy od stanu infrastruktury edukacyjnej oraz realizowanych nowoczesnych i zróżnicowanych programów edukacyjnych. Wyzwania cywilizacyjne wymagają ciągłego poszerzania i rozwijania oferty zajęć edukacyjnych. Nowe programy powinny zagwarantować nie tylko zdobycie „twardych umiejętności”, ale również rozwijać kompetencje „miękkie” (społeczne). Ważna jest promocja takich postaw jak: zaangażowanie w życie lokalnej społeczności, czy też odpowiedzialność za miejsce zamieszkania.

Poprawa jakości kształcenia wymaga poszerzenia oferty zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania uczniów. Szczególną opieką powinno się otoczyć dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pamiętać należy, że wykształcenie stanowi jedną z kluczowych dróg prowadzących do awansu społecznego, a tym samym sprzyja włączeniu społecznemu. Dodatkowo wiedza, kwalifikacje i kompetencje przekładają się na wzrost wynagrodzeń, w rezultacie ograniczają sferę ubóstwa.

W działania na rzecz poprawy jakości edukacji publicznej należy włączyć również mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Mieszkańcy powinni wspierać szkoły w tworzeniu nowoczesnej oferty zajęć pozalekcyjnych.

Jednocześnie, należy podjąć działania zmierzające do upowszechnienia wychowania przedszkolnego. W tym celu winno się podkreślać jego rolę w wyrównywaniu szans edukacyjnych.

Zdiagnozowanym na Obszarze Rewitalizowanym problemem jest niedopasowanie do istniejących potrzeb oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych. Pamiętać należy, że sport sprzyja integracji społecznej. W celu poprawy istniejącej sytuacji należy podjąć działania zmierzające do poszerzenia istniejącej oferty zajęć sportowo-rekreacyjnych. Wskazane byłoby zatrudnienie dodatkowych trenerów/instruktorów pracujących z dziećmi i młodzieżą.

Dodatkowo realizacja niniejszego celu wymaga działań zmierzających do poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców. Należy w szerszym zakresie propagować postawy proekologiczne wśród mieszkańców.

Jednocześnie konieczny jest rozwój oferty szkoleniowej skierowanej do osób dorosłych. Zdiagnozowany na Obszarze Rewitalizowanym problem luki na rynku pracy ma swoje źródło m.in. w nieadekwatnych do oczekiwań pracodawców kwalifikacjach zawodowych mieszkańców. Sytuacja ta wynika z ciągłych zmian popytu przedsiębiorstw na określony typ kwalifikacji zawodowych, co wymusza elastyczność po stronie pracobiorców oraz gotowość do stałej adaptacji. W rezultacie konieczne jest opracowanie i wdrożenia modelu „*uczenia się przez całe życie*”.

Działania w niniejszym zakresie winny w pierwszej kolejności skoncentrować się na określeniu deficytowych kwalifikacji występujących na analizowanym Obszarze. Następnie należy przygotować we współpracy z pracodawcami i organizacjami pozarządowymi ofertę szkoleń skierowanych do osób dorosłych, podnoszących ich kwalifikacje i umiejętności zawodowe.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Podniesienie poziomu lokalnych usług edukacyjnych;
- b. Wzmocnienie oferty zajęć pozalekcyjnych skierowanych do dzieci, w tym z rodzin zagrożonych wykluczeniem;
- c. Rozwój oferty zajęć sportowych i rekreacyjnych, szczególnie w okresie wolnym od zajęć szkolnych;

- d. Podniesienie świadomości lokalnej społeczności w zakresie roli wychowania przedszkolnego w wyrównywaniu szans edukacyjnych;
- e. Rozwój edukacji proekologicznej
- f. Dostosowanie oferty szkoleniowej do potrzeb pracodawców.

3. Kierunek działania: Zwiększenie bezpieczeństwa w sferze publicznej i prywatnej na OR:

Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego, poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym jest jednym z priorytetów niniejszej strategii.

W pierwszym rzędzie eliminacja zagrożeń i zwiększenie bezpieczeństwa wymaga aktywnej współpracy mieszkańców ze służbami mundurowymi. Mieszkańcy muszą w większym stopniu przejąć współodpowiedzialność za bezpieczeństwo Obszaru oraz reagować na wszystkie (nawet potencjalne) zagrożenia dla bezpieczeństwa w sferze publicznej. Wymaga to zarówno podjęcia długofalowych działań nakierowanych na kształtowanie postaw i świadomości mieszkańców, jak i zwiększenia częstotliwości patroli policyjnych. Obecność patroli policyjnych w oczywisty sposób odgrywa rolę prewencyjną.

Należy także wzmocnić monitoring przestrzeni publicznej, poprzez instalacje (w miarę możliwości) kamer. Działaniom tym towarzyszyć powinna rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.

Wskazany jest także rozwój profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej skierowanej w pierwszej kolejności do dzieci i młodzieży szkolnej. Profilaktyka powinna obejmować zarówno działania świadomościowe, jak i wsparcie instytucjonalne, czyli rozwój poradnictwa specjalistycznego. Trzeba pamiętać o istotnej roli, jaką w kształtowaniu postaw odgrywa rodzina, którą należy wspierać w tym procesie, np. przez system porad i szkoleń.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Promowanie postaw w zakresie działań na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- b. Rozwój infrastruktury technicznej bezpieczeństwa publicznego, w tym systemów monitoringu;

- c. Wspieranie profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej, zwłaszcza wśród młodzieży.

CEL II: STWORZENIE GOSPODARCZYCH PODSTAW DLA WIELOKIERUNKOWEGO I TRWAŁEGO ROZWOJU OBSZARU REWITALIZOWANEGO.

Rozwój gospodarczy na Obszarze Rewitalizowanym powinien obejmować zmiany ilościowe i jakościowe. Lokalna gospodarka, aby się rozwijać musi ulepszać materialne i osobowe czynniki produkcji. Rozwój wymaga też stałej akumulacji kapitału, nowych inwestycji, permanentnego doskonalenia ludzkich umiejętności i wdrażania postępu technicznego.

Trzonem systemu gospodarczego jest sprawnie funkcjonujący sektor przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza małych i średnich decydujący o lokalnej strukturze gospodarczej oraz sytuacji na rynku pracy. Z uwagi na zdiagnozowane bariery spowalniające rozwój przedsiębiorczości na analizowanym Obszarze, konieczne są aktywne działania władz lokalnych, w zakresie kreowania warunków dla ekspansji przedsiębiorczości.

Docelowo powinna zwiększyć się zarówno liczba podmiotów gospodarczych, jak i zakres ich wzajemnej współpracy. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga wsparcia podmiotów za pomocą instrumentów interwencjonizmu samorządowego, w tym ulg podatkowych.

W ramach niniejszego celu należy podjąć kompleksowe działania zmierzające do poprawy stanu i sposobu funkcjonowania infrastruktury gospodarczej. Szczególnie wskazany jest rozwój infrastruktury służącej branży turystycznej.

Wzmocnienie systemu gospodarczego OR wymaga również pobudzenia postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Powyższemu celowi służyć powinna poprawa dostępności do profesjonalnych usług wspierających przedsiębiorstwa. Z uwagi na fakt, iż tego rodzaju usługi oferują IOB, umożliwienie lokalnym firmom regularnych kontaktów z tymi podmiotami winno być traktowane priorytetowo.

Równocześnie rozwój gospodarczy Obszaru Rewitalizowanego powinien zostać wsparty aktywnymi działaniami promocyjnymi. Należy uczynić z OR rozpoznawalny produkt turystyczno-rekreacyjny.

Tabela. Skala potrzeb rewitalizacyjnych

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1. Wzmocnienie potencjału gospodarczego na OR	duża

Źródło: opracowanie własne.

4. Kierunek działania: Wzmocnienie potencjału gospodarczego na OR:

Na Obszarze Rewitalizowanym musi nastąpić przyspieszenie gospodarcze, prowadzące do zwiększenia zarówno liczby podmiotów gospodarczych, jak i generowanych przez nie miejsc pracy. Jednocześnie wzmocnieniu musi ulec współpraca pomiędzy funkcjonującymi na OR przedsiębiorstwami. Osiągnięcie powyższego celu wymaga wsparcia lokalnych podmiotów za pomocą instrumentów interwencjonizmu samorządowego.

Warunkiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego jest wykorzystanie endogennego potencjału gospodarczego Obszaru. W ramach powyższego celu należy kreować warunki sprzyjające lokalnej przedsiębiorczości, tak aby z jednej strony pobudzać aktywność gospodarczą mieszkańców, a z drugiej strony wzmacniać potencjał firm już istniejących. Szczególnie należy wspierać samozatrudnienie oraz działania na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy.

Ważne znaczenie w pobudzaniu przedsiębiorczości ma elastyczna polityka podatkowa związana z systemem ulg w podatkach lokalnych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz osób zamierzających rozwinąć działalność.

Władz samorządowe powinny również aktywnie współdziałać z lokalną społecznością oraz IOB przy tworzeniu infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość. Należy podjąć działania zmierzające do dostarczania przedsiębiorcom nowych terenów inwestycyjnych, a także lokali niezbędnych do funkcjonowania przedsiębiorstw, w tym rzemieślniczych.

Realizacja niniejszego celu wymaga również intensyfikacji działań zmierzających do poprawy stanu i sposobu funkcjonowania infrastruktury gospodarczej. Szczególnie wskazany jest rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Jednak pamiętać należy, że sprawne funkcjonowanie branży turystyczno-rekreacyjnej wymaga rozwoju przedsiębiorstw oferujących komplementarne produkty i usługi, w tym produkty regionalne i lokalne.

Popraw konkurencyjności branży turystyczno-rekreacyjnej wymaga działań zmierzających do poszerzenia zakresu funkcjonalnego oraz dostępności i jakości już istniejącej infrastruktury oraz skoordynowanej budowy nowych urządzeń. Muszą powstać trasy łączące zabytki kultury materialnej zlokalizowane na Obszarze Rewitalizowanym. Realizacja niniejszego celu wymaga także restauracji zabytków. Jednocześnie w miejscach newralgicznych powinny powstać parkingi.

Jednocześnie pamiętając, że o sytuacji gospodarczej Obszaru decyduje nie tylko liczba podmiotów gospodarczych, ale także ich zdolność do współpracy, w tym w ramach sieci, należy prowadzić działania zmierzające do zacieśniania współpracy pomiędzy przedsiębiorcami.

O pozycji gospodarczej Obszaru decyduje niejednokrotnie skuteczne wykorzystanie narzędzi marketingu terytorialnego. Należy przede wszystkim skoncentrować się na promocji walorów turystycznych i inwestycyjnych OR. Efektywność prowadzonej polityki promocyjnej wymaga przygotowania atrakcyjnych materiałów oraz przeprowadzenia kampanii reklamowej.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Rozwój infrastruktury i usług wspierających przedsiębiorczość;
- b. Budowa systemu lokalnych zachęt dla MŚP;
- c. Wykorzystanie lokalnego potencjału dla rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych;
- d. Promocja obszaru, lokalnych produktów oraz przedsiębiorców działających na OR;
- e. Wzmocnienie współpracy pomiędzy lokalnymi podmiotami prywatnymi i publicznymi.

CEL III: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OR ORAZ PORAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ.

Istotnym wyzwaniem, z jakim mamy do czynienia na Obszarze Rewitalizowanym jest niewątpliwie konieczność sanacji przestrzeni publicznej, tak aby sprzyjała ona wzrostowi poziomu życia mieszkańców. Jednocześnie bez odpowiednio rozwiniętej i zmodernizowanej infrastruktury nie jest możliwe osiągnięcie założonych celów w innych sferach funkcjonowania OR.

Realizacja powyższego celu wymaga zwiększenia nakładów inwestycyjnych na kompleksową poprawę stanu przestrzeni publicznej, w tym na jej przystosowanie do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.

W ramach niniejszego celu wskazana jest odnowa budynków mieszkalnych oraz budynków publicznych i małej infrastruktury zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i w celu podniesienia ich atrakcyjności wizualnej. Konieczne są również działania zmierzające do budowy/modernizacji placów zabaw i parków, tak aby odzyskały one funkcje rekreacyjną i integracyjną.

Konieczna jest również modernizacja dróg oraz ciągów komunikacyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Bez zapewnienia odpowiedniej dostępności komunikacyjnej Obszaru Rewitalizowanego nie da się osiągnąć przyspieszenia rozwoju gospodarczego oraz wzrostu jakości życia mieszkańców.

Przebudowie dróg, towarzyszyć powinna budowa/modernizacja chodników i ścieżek rowerowych. Działania takie służyć będą zwiększeniu bezpieczeństwa mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Dodatkowo rozbudowa ścieżek rowerowych pozytywnie wpłynie na ograniczenie niskiej emisji.

Przyspieszenia cywilizacyjnego nie da się osiągnąć bez inwestycji w infrastrukturę społeczną. Inwestycje te powinny ułatwić dostęp mieszkańcom Obszaru Rewitalizowanego do wysokiej jakości usług publicznych.

Wysoka jakość środowiska naturalnego wymaga zastosowania przez mieszkańców nowoczesnych i proekologicznych systemów grzewczych. Równocześnie poprawie powinna ulec efektywność energetyczna budynków. Aktualnie niska efektywność energetyczna budynków jest problemem, związanym ze zjawiskiem niskiej emisji.

Również troska o środowisko naturalne sprawia, że w ramach niniejszego celu należy podjąć działania zmierzające do rozbudowy i modernizacji infrastruktury sieciowej na Obszarze Rewitalizowanym.

Tabela. Skala potrzeb rewitalizacyjnych

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1. Poprawa stanu infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu	bardzo duża
2. Modernizacja przestrzeni publicznej oraz poprawa jej funkcjonalności	Bardzo duża
3. Modernizacja infrastruktury drogowej oraz rozbudowa infrastruktury towarzyszącej	duża
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego na OR	bardzo duża

Źródło: opracowanie własne.

5. Kierunek działania: Poprawa stanu infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu:

Realizacja powyższego działania wymaga rozwoju infrastruktury społecznej sprzyjającej włączeniu społecznemu. Funkcje taką pełnić mogą np. Centra Integracji Społecznej (CIS), placówki oświatowo-wychowawcze oraz domy opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi. Przeprowadzona diagnoza Obszaru Rewitalizowanego wykazała braki w niniejszym zakresie.

Włączeniu społecznemu sprzyja aktywność zawodowa mieszkańców. Jak wynika z diagnozy Obszar Rewitalizowany boryka się z problemami na rynku pracy. Przyczyn ograniczonej aktywności zawodowej mieszkańców OR upatrywać można m.in. w brakach w zakresie infrastruktury zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat trzech, dziećmi w wieku przedszkolnym oraz seniorami i osobami przewlekle chorymi.

Brak na OR żłobka oraz ograniczony dostęp do opieki przedszkolnej sprawia, że wiele rodzin z Obszaru Rewitalizowanego nie może podjąć pracy zarobkowej w okresie opieki nad dziećmi, a to prowadzi to „zestarzenia” się posiadanych kwalifikacji i utrudnia powrót na rynek pracy.

Pobudzanie aktywności ww. osób związane jest bezpośrednio z rozbudową infrastruktury zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat trzech oraz w wieku 3-5 lat. Należy wspierać przede wszystkim działania zmierzające do zakładania klubów dziecięcych. W celu umożliwienia szerokiego dostępu do powyższych usług należałoby pokryć koszty opieki w przypadku osób o niskich dochodach.

Realizując niniejsze działanie należy również dążyć do rozbudowy/modernizacji pozostałej infrastruktury edukacyjno-wychowawczej. Inwestycje w rozwój infrastruktury społecznej powinny przede wszystkim koncentrować się na modernizacji istniejących obiektów oświatowych, kulturalnych i integracyjnych. Przebudowie/rozbudowie obiektów oświatowych towarzyszyć powinna budowa/modernizacja boisk sportowych oraz placów zabaw. Plac zabaw i boiska sportowe powinny zostać zaopatrzone w nowe urządzenia umożliwiające wszechstronne korzystanie z nich.

Priorytetowo należy traktować również działania skoncentrowane na rozwoju systemu opieki nad niesamodzielnymi mieszkańcami OR. Przyjęte rozwiązania powinny docelowo zagwarantować zarówno opiekę całodobową, jak i dzienną.

Realizacja niniejszego działania wymaga także uwzględnienia zmian technicznych, dostosowujących obiekty budowlane oraz całą przestrzeń do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. W rezultacie poprawi się dostępność do infrastruktury społecznej co podniesienie komfortu życia osób zagrożonych wykluczeniem.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Rozwój infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi;
- b. Rozwój infrastruktury placówek oświatowych;
- c. Rozwój infrastruktury związanej z opieką nad osobami starszymi i przewlekle chorymi;
- d. Dostosowanie infrastruktury społecznej OR do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych;
- e. Tworzenie centrów aktywizacji lokalnej.

6. Kierunek działania: Modernizacja przestrzeni publicznej oraz poprawa jej funkcjonalności:

Stan przestrzeni publicznej wpływa na poziom i jakość życia mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Poprawa jakości przestrzeni publicznej wymaga kompleksowych działań obejmujących renowację i modernizację zdegradowanych budynków mieszkalnych, budynków instytucji publicznych oraz obiektów turystycznych i rekreacyjnych. Równocześnie poprawie musi ulec zagospodarowanie terenów publicznych. W rezultacie podjęte działania powinny doprowadzić do uporządkowania przestrzeni publicznej i przywrócenia jej funkcji rekreacyjno-integracyjnej.

W pierwszej kolejności należy dokonać kompleksowej modernizacji istniejącej tkanki mieszkaniowej. Modernizacji budynków towarzyszyć powinien remont podwórek, tak aby odzyskały one funkcję integracyjną. Jednocześnie wskazana jest również modernizacja budynków użyteczności publicznej. Odnawianym budynkom w miarę potrzeb należy przywrócić dawne lub nadać nowe funkcje. Przede wszystkim wskazana byłby ich adaptacja na cele społeczne.

Równocześnie należy dokonać renowacji zabytków. Działania te, nie tylko podniosą estetykę Obszaru, ale również wzmocnią jego potencjał turystyczny.

Jednocześnie z uwagi na obserwowaną degradację obiektów małej architektury konieczne są działania zmierzające do ich modernizacji. Dysonans, jaki budzi zaniedbana infrastruktura, znacząco obniża walory (także turystyczne) Obszaru oraz negatywnie wpływa na jego percepcję z perspektywy mieszkańców (jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej).

Istotny wpływ na poprawę przestrzeni Obszaru Rewitalizowanego ma również rozwój infrastruktury selekcji i zbierania odpadów. Istniejący system musi zostać rozbudowany i usprawniony. Konieczne jest zwiększenie liczby pojemników na odpady oraz racjonalne ich rozmieszczenie.

Do realizowanych w ramach niniejszego działania inwestycji zaliczyć należy również zagospodarowanie istniejącej oraz budowę nowej infrastruktury na potrzeby obsługi lokalnej społeczności. W tym celu należy przeprowadzić modernizację placów zabaw oraz terenów zielonych (np. Parku przyklasztornego, Parku na Placu Kościelnym). Priorytetowo powinny zostać potraktowane działania przywracające przestrzeni pierwotne funkcje oraz poprawiające

spójność Obszaru. Konieczna jest również rozbudowa infrastruktury umożliwiającej prawidłowe korzystanie z powyższych miejsc.

W ramach niniejszego celu należy także dążyć do rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w szczególności powinna zostać wybudowana hala sportowa oraz wskazana byłaby modernizacja basenu. Nowo powstałe oraz zmodernizowane obiekty, nie tylko zaktywizują mieszkańców, ale także posłużą integracji międzypokoleniowej.

Kompleksowość procesu rewitalizacji wymaga również rozbudowy i modernizacji ciągów pieszych i tras rowerowych, łączących obiekty dziedzictwa materialnego i przyrodniczego Obszaru, którym towarzyszyć będzie budowa obiektów małej infrastruktury sprzyjającej wypoczynkowi i rekreacji.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Poprawa estetyki oraz stanu technicznego nieruchomości i budynków mieszkalnych wraz z podwórkami i małą infrastrukturą;
- b. Rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury przestrzeni publicznej w szczególności związanej z porządkiem i czystością OR;
- c. Zagospodarowanie ogólnodostępnych terenów publicznych;
- d. Rozbudowa i poprawa stanu terenów zielonych i placów zabaw;
- e. Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych;
- f. Rozbudowa i modernizacja pieszych i rowerowych tras turystycznych;
- g. Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

7. Kierunek działania: Modernizacja infrastruktury drogowej oraz rozbudowa infrastruktury towarzyszącej:

Efektywnie funkcjonująca infrastruktura drogowa podnosi standard życia mieszkańców oraz uelastycznia rynek pracy, a tym samym wpływa na atrakcyjność Obszaru jako miejsca zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Rozwój niniejszej infrastruktury wymaga podjęcia działań zmierzających zarówno do poprawy stanu dróg lokalnych, jak i bezpieczeństwa użytkowników ciągów komunikacyjnych.

W pierwszej kolejności należy przebudować wybrane drogi oraz zmodernizować ich nawierzchnię. Równocześnie inwestycjom w infrastrukturę drogową powinny towarzyszyć działania zmierzające do budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej.

Osiągnięcie niniejszego celu wymaga budowy/modernizacji chodników. Wysokiej jakości chodniki powinny stać się normą na Obszarze Rewitalizowanym.

Konieczna jest również budowa ścieżek rowerowych. Inwestycje te poprawią stan środowiska naturalnego (poprzez ograniczanie niskiej emisji), a także zwiększą bezpieczeństwo użytkowników dróg. Dodatkowo ścieżki rowerowe wzmocnią mobilność mieszkańców.

Równocześnie należy podjąć działania zmierzające do tworzenia nowych miejsc parkingowych służących mieszkańcom, przedsiębiorcom i odwiedzającym, gdyż ich obecna liczba oraz alokacja jest niedostosowana do aktualnych potrzeb. Brak dostatecznej ilości tychże miejsc w sposób wyraźny ogranicza dostępność komunikacyjną Obszaru Rewitalizowanego, a tym samym zmniejsza jego atrakcyjność jako miejsca zamieszkania, czy też prowadzenia działalności gospodarczej.

Realizacja niniejszego działania wymaga również reorganizacji transportu zbiorowego. W tym celu konieczna będzie współpraca z przewoźnikami świadczącymi usługi transportu zbiorowego. Wskazane są działania zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji, m.in. poprzez dostosowanie sieci i częstotliwości połączeń autobusowych (busowych) do oczekiwań mieszkańców.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Poprawa stanu technicznego dróg lokalnych;
- b. Budowa i modernizacja parkingów oraz dostosowanie ich lokalizacji do potrzeb mieszkańców, turystów i przedsiębiorców;
- c. Rozwój systemu ścieżek rowerowych oraz budowa i modernizacja ciągów pieszo – jezdnych;
- d. Reorganizacja transportu zbiorowego i poprawa spójności komunikacyjnej OR.

8. Kierunek działania: Poprawa stanu środowiska naturalnego na OR:

Wysoka jakość środowiska naturalnego gwarantuje wzrost poziomu życia mieszkańców. Niestety jak wynika z diagnozy Obszar Rewitalizowany boryka się z problemem niezadawalającego stanu środowiska naturalnego.

Odpowiedzią na istniejącą sytuację powinny być działania zmierzające do rozbudowy i modernizacji infrastruktury sieciowej oraz poprawy efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i prywatnej. Równocześnie wskazana jest wymiana energochłonnego oświetlenia, co sprzyjać będzie ograniczeniu niskiej emisji.

Ważnym działaniem służącym realizacji niniejszego działania będzie poprawa systemu odprowadzenia ścieków na Obszarze Rewitalizowanym. Na obszarach nie objętych siecią kanalizacyjną ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, które mogą być nieszczelne. Receptą na powyższą sytuację powinna być rozbudowa sieci kanalizacyjnej i przyłączenie do niej kolejnych gospodarstw domowych oraz edukacja proekologiczna mieszkańców. Należy również w miarę posiadanych środków dążyć do budowy sieci gazowej.

Równocześnie poprawie musi ulec efektywność energetyczna budynków. Aktualny ich stan jest w znacznym stopniu niezadawalający i sprzyja zjawisku niskiej emisji. W rezultacie konieczna jest promocja i wsparcie działań zmierzających do zastosowania przez mieszkańców, przedsiębiorców i podmioty publiczne nowoczesnych i proekologicznych systemów grzewczych.

Należy również zredukować nadmierne zużycie energii, poprzez wymianę energochłonnego oświetlenia. Wymiana ta powinna zostać połączona z inwestycjami w rozbudowę ciągów pieszo – jezdnych i ścieżek rowerowych.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Wsparcie dla wykorzystania proekologicznych rozwiązań w sferze ogrzewania budynków;
- e. Wsparcie dla termomodernizacji budynków w szczególności mieszkalnych i publicznych;
- f. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sieciowej;
- g. Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w szczególności poprawa efektywności energetycznej oraz stanu technicznego;
- h. Wymiana energochłonnego oświetlenia na Obszarze Rewitalizowanym.

KOMPLEMENTARNOŚĆ CELÓW I KIERUNKÓW REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI ZAWIERAJĄCYMI CELE ROZWOJOWE DLA GMINY LUBOMIERZ

Dokonano powiązania przyjętych celów rewitalizacyjnych ze Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2011-2020;

Komplementarność zaproponowanych kierunków działań wobec wspomnianych dokumentów zawiera poniższa tabela.

Tabela. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Lubomierz na lata 2011-2020	
Cel 1. POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ OR W WYNIKU AKTYWIZACJI LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI	Cel 1. ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY LUBOMIERZ DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH Cel 4 WZROST DOBROBYTU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY LUBOMIERZ, PODNIESIENIE ATRAKCYJNOŚCI I KONKURENCYJNOŚCI GMINY W REGIONIE, KRAJU I ZA GRANICĄ
Cel 2. STWORZENIE GOSPODARCZYCH PODSTAW DLA WIELOKIERUNKOWEGO I TRWAŁEGO ROZWOJU OBSZARU REWITALIZOWANEGO	Cel 2 POPRAWA INFRASTRUKTURY I ZAPLECZA TECHNICZNEGO POD ROZWÓJ GOSPODARCZ Cel 3 ROZWÓJ TURYSTYKI GWARANTEM ROZWOJU GMINY LUBOMIERZ
Cel 3. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OR ORAZ POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I PRYWATNEJ	Cel 1. ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY LUBOMIERZ DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH Cel 2 POPRAWA INFRASTRUKTURY I ZAPLECZA TECHNICZNEGO POD ROZWÓJ GOSPODARCZ Cel 3 ROZWÓJ TURYSTYKI GWARANTEM ROZWOJU GMINY LUBOMIERZ

Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie cele rewitalizacji są zgodne z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego na mocy Uchwały Rady Miejskiej i Gminy Lubomierz z dnia 8 marca 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Lubomierza w granicach administracyjnych.

SPÓJNOŚCI CELÓW I PROBLEMÓW.

Jednym z elementów prac nad LPR Jaworzyny Śląskiej była diagnoza głównych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Identyfikacja problemów bazowała na analizie mierników rozwoju oraz danych wynikających z ankiet i była przedmiotem warsztatów Zespołu ds. Rewitalizacji. Wykorzystując metodę partycypacji społecznej połączoną z moderowaną dyskusją ustalono najważniejsze problemy, które następnie zostały pogrupowane i zaakceptowane przez Zespół ds. Rewitalizacji. W dalszej kolejności zdiagnozowane problemy służyły jako podstawa do ustalenia Celów programu. Poniżej przedstawiono tabelę, w której zaprezentowano logikę interwencji LPR, która dowodzi że zaproponowane cele LPR zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i są z nimi spójne. Literą X w tabeli oznaczono problemy adekwatne do zaproponowanych celów LPR Jaworzyny Śląskiej.

Tabela 26. Matryca problemów i celów

Problemy	Cel 1	Cel 2	Cel 3
Niska aktywność mieszkańców OR	X		
Problemy wpływające na wykluczenie społeczne	X		
Problem bezpieczeństwa OR	X		X
Niska jakość infrastruktury społecznej OR			X
Słaba dostępność wewnętrzna i zewnętrzna dla ruchu kołowego i pieszego na terenie OR.			X
Zdegradowana infrastruktura i przestrzeń publiczna			X
Niska jakość przestrzeni publicznej OR			X
Niska jakość środowiska OR			X
Niska jakość infrastruktury technicznej OR			X
Niski potencjał przedsiębiorczości na terenie OR.		X	
Niewystarczające wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie OR		X	
Niezadawalająca oferta w sferze usług.		X	

Bariery rozwoju przedsiębiorczości OR		X	
---------------------------------------	--	---	--

Źródło: opracowanie własne.

6. ROZDZIAŁ: INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE

Indykatywne ramy finansowe realizacji lokalnego programu rewitalizacji Gminy Lubomierz wynikają ze zgłoszonych i zaakceptowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Projekty/przedsięwzięcia zostały zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji w procedurze otwartego naboru z wykorzystaniem ankiety projektu rewitalizacyjnego. O możliwości zgłaszania projektów wnioskodawcy zostali poinformowani za pośrednictwem strony internetowej gminy. System informatyczny służący do zgłaszania projektów / przedsięwzięć został udostępniony pod adresem <http://Lubomierz.badanie.net/>. Przyjęta przez Gminę Lubomierz procedura naboru była przejrzysta, powszechnie dostępna i niedyskryminująca. W związku z przyjętą metodologią uspołecznienia procesu przygotowania LPR, po zakończeniu naboru, lista projektów/przedsięwzięć została przekazana Zespołowi ds. Rewitalizacji i była przedmiotem dyskusji w trakcie warsztatów. W wyniku ustaleń Zespołu ds. Rewitalizacji nabór projektów został przedłużony w celu uzyskania dodatkowych projektów / przedsięwzięć potrzebnych do osiągnięcia pożądanego efektu rewitalizacji. W dalszej kolejności zgłoszone przedsięwzięcia / projekty rewitalizacyjne zostały poddane analizie ze względu na ich kwalifikowalność do realizacji. Brano pod uwagę: realizację celów LPR, skalę oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz harmonogram wdrażania. Na tej podstawie opracowano listę A i B przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Lista A odnosi się do działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów RPO WD 2014 -2020. Lista B zawiera pozostałe kwalifikujące się przedsięwzięcia / projekty. Lista A i lista B przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych stanowi załącznik nr 1 i 2 do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lubomierz. Podsumowanie wartości zgłoszonych projektów tworzy indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji.

Tabela 27. Indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji gminy [PLN]

Cel LPR	Źródła finansowania				Razem
	Lista A		Lista B		
	Śr. Zewnętrzne	Śr. Własne	Śr. Zewnętrzne	Śr. Własne	
Cel nr 1			974 425,55	200 574,45	1 175 000,00
Cel nr 2			1 958 983,84	323 816,16	2 282 800,00
Cel nr 3	14 415 000,00	2 785 000,00	79 209 219,85	27 657 509,15	124 066 729,00
Ogółem	14 415 000,00	2 785 000,00	82 142 629,24	28 181 899,76	127 524 529,00

Źródło: opracowanie własne.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Kompleksowe zaplanowanie działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego, wymaga uwzględnienia komplementarności pomiędzy projektami/przedsięwzięciami w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, a także finansowym. Zapewnienie kompleksowej i zintegrowanej interwencji przyczyni się do wzajemnej synergii projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz synchronizacji efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową w obszarze rewitalizacji. W przypadku niniejszego dokumentu komplementarność stanowiła czynnik warunkujący umieszczenie projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na liście A lub B.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że LPR jest dokumentem wieloletnim, a projekty / przedsięwzięcia mogą być zgłaszane na każdym etapie jego wdrażania. Część projektów / przedsięwzięć zostanie zgłoszona po zatwierdzeniu LPR, co wynika między innymi z: gotowości do realizacji, dostępności środków, konieczności ustanowienia partnerstwa. Oznacza to, że komplementarność należy rozpatrywać i oceniać również, a może przede wszystkim, w zakresie mechanizmów zapewniających jej występowanie.

Poniżej opisano komplementarność wg obszarów wskazanych w Wytycznych Ministerstwa Rozwoju.

1. Komplementarność przestrzenna – mechanizm zapewniający komplementarność przestrzenną to warunek, że podstawowym miejscem realizacji lub oddziaływania projektów / przedsięwzięć jest obszar rewitalizacji. W trakcie tworzenia LPR brano pod uwagę wzajemne przestrzenne powiązania pomiędzy projektami / przedsięwzięciami, również po to, aby oddziaływały one na cały obszar rewitalizacji. Realizowane to było między innym przez Zespół ds. Rewitalizacji w trakcie warsztatów. Komplementarność przestrzenna między poszczególnymi projektami /przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi była weryfikowana na podstawie pkt. 6 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu.
2. Komplementarność problemowa – mechanizm zapewniający komplementarność problemową to warunek kwalifikowania do LPR tylko takich projektów, które realizują

strategię i dzięki temu rozwiązują zidentyfikowane na obszarze rewitalizowanym problemy. Wszystkie przedsięwzięcia wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wszystkie projekty / przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i powinny doprowadzić do realizacji wizji opisanej w LPR. Na etapie tworzenia listy A i B wzajemne dopełnianie tematyczne poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych przez interesariuszy procesu było weryfikowane na podstawie pkt. 10 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu. Wzajemne dopełnianie się tematyczne projektów / przedsięwzięć będzie analizowane również dla nowo zgłaszanych projektów / przedsięwzięć do roku 2023. Jednocześnie warto zaznaczyć, że system realizacji LPR zapewnia powiązanie działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy, między innymi poprzez uwzględnienie kluczowej roli Rady Gminy, Burmistrza oraz Zespołu ds. Rewitalizacji we wdrażaniu Programu.

3. Komplementarność proceduralno / instytucjonalna – mechanizm zapewniający ten rodzaj komplementarności został zapewniony dzięki uwzględnieniu w dokumencie kluczowych podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania LPR (Rada Gminy, Burmistrz, Zespół ds. Rewitalizacji) oraz adekwatnych procedur w zakresie zarządzania. Warto podkreślić, że zaprojektowane procedury umożliwią koordynację rewitalizacji ze strategicznymi zamierzeniami gminy. Ponadto na etapie przygotowywania LPR wszystkie projekty zostały zebrane i zatwierdzone w ramach przejrzystej, powszechnie dostępnej i niedyskryminującej procedury. Zgłoszone projekty były przedmiotem opinii Zespołu ds. Rewitalizacji co gwarantowało prawidłowe uspołecznienie procesu i jednocześnie umożliwiło uwzględnienie aspektu komplementarności problemowej i przestrzennej.
4. Komplementarność międzyokresową – zgodnie z Wytycznymi MR mechanizmem zapewniającym komplementarność międzyokresową jest właściwe ukierunkowanie wsparcia przez IZ RPO WD 2014 – 2020, które uwzględnia doświadczenia wynikające z poprzedniego okresu programowania, w tym wnioski wynikające z ewaluacji. Na etapie przygotowywania LPR uwzględniono Wytyczne IZ RPO WD w zakresie zasad

przygotowania lokalnych programów rewitalizacji m.in. poprzez opracowanie Listy A i B projektów / przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

5. Komplementarność Finansowa – mechanizm zapewniający komplementarność finansową jest realizowany poprzez przyjętą na etapie tworzenia LPR zasadę, że zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia / projekty będą aplikować o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne będą finansowane również z innych źródeł niż ww. fundusze zapewniając tym samym komplementarność finansową pomiędzy programami operacyjnymi oraz środkami polityk i instrumentów krajowych. Dysponentami środków są odpowiednie instytucje zarządzające, które w systemie naborów przewidziały określone preferencje dla przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Ponadto wnioskodawcy projektów rewitalizacyjnych zabezpieczą niezbędne do współfinansowania środki własne co zapewni komplementarność finansową pomiędzy prywatnymi i publicznymi źródłami finansowania. W poniższej tabeli zaprezentowano zestawienie kwot przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych obrazujących komplementarność finansową.

Tabela 28. Komplementarność źródeł finansowania [PLN]

Komplementarne źródła finansowania	Wartość wsparcia	Środki publiczne/prywatne
EFRR	25 830 000,00	4 970 000,00
EFS	4 465 800,00	824 200,00
Inne źródła finansowania	68 702 345,40	25 619 383,60

Źródło: opracowanie własne.

7. ROZDZIAŁ: SYSTEM REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

STRUKTURA ZARZĄDZANIA

1. W zarządzanie procesem rewitalizacji zaangażowane są następujące podmioty:
 - Rada Miejska w Jaworzynie Śląskiej
 - Burmistrz Gminy Lubomierz
 - W imieniu interesariuszy rewitalizacji Zespół ds. Rewitalizacji Gminy Lubomierz,
 - Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację, tj. Referat Inwestycji i Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego.
 - W imieniu interesariuszy podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne⁶,
2. Zespół ds. Rewitalizacji jest społecznym organem konsultacyjnym Burmistrza Gminy Jaworzyny Śląskiej w zakresie rewitalizacji, powoływanym na czas przygotowania i realizacji lokalnego programu rewitalizacji (zwanego dalej LPR). Zespół ds. Rewitalizacji wspiera proces rewitalizacji poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.
3. Zespół ds. Rewitalizacji powołany został zarządzeniem Burmistrza Gminy Lubomierz nr 81/2016 z dnia 01.12.2016 r. szczegółowy tryb pracy Zespołu ds. Rewitalizacji określa regulamin Zespołu ds. Rewitalizacji stanowiący załącznik do przedmiotowego zarządzenia.
4. Do zadań Zespołu ds. Rewitalizacji należy współpraca w zakresie:
 - a. Diagnozowania obszarów zdegradowanych oraz wyznaczania terenów rewitalizacji,
 - b. Priorytetyzacji problemów dotyczących obszar rewitalizacji,
 - c. Definiowania celów i kierunków działań procesu rewitalizacji,
 - d. Monitorowania i oceny wdrażania LPR.
5. Obsługę administracyjną Zespołu ds. Rewitalizacji zapewnia właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację.

⁶ Przez podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne rozumie się podmioty/ osoby wskazane jako Wnioskodawcy w projektach rewitalizacyjnych. W przypadku projektów, w których Wnioskodawcą jest Gmina, pod pojęciem podmiotu realizującego należy rozumieć właściwą komórkę Urzędu, odpowiedzialną za realizację projektu.

6. Do zadań ww. Komórki urzędu w zakresie, o którym mowa w pkt 6, należy:

- a) Prowadzenie spraw organizacyjnych Zespołu ds. Rewitalizacji,
- b) Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu ds. Rewitalizacji,
- c) Przygotowanie materiałów niezbędnych do wykonywania zadań Zespołu ds. Rewitalizacji,
- d) Powiadamianie członków Zespołu ds. Rewitalizacji oraz innych zaproszonych osób o terminie oraz tematyce posiedzenia,
- e) Archiwizowanie dokumentów Zespołu ds. Rewitalizacji.

System zarządzania procesem rewitalizacji przebiega zgodnie z poniższym Diagram 3

Diagram 3. System zarządzania procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

MONITORING I EWALUACJA

I. Opis podstawowych celów i założeń dot. Monitoringu i ewaluacji LPR

1. Monitorowanie realizacji LPR to ciągły i systematyczny proces zbierania i analizowania danych ilościowych oraz jakościowych, który umożliwia opisanie aktualnego stanu realizacji LPR. Polega na bieżącej obserwacji postępu finansowo-rzeczowego projektów rewitalizacyjnych⁷, która pozwala ocenić stan zaawansowania realizacji ww. Przedsięwzięć oraz stwierdzić czy są realizowane zgodnie z założeniami, jakie zostały przyjęte na etapie ich planowania. Celem monitorowania jest, więc określenie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz zapewnienie zgodności ich realizacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami;
2. Monitorowanie LPR jest procesem bieżącym i prowadzone jest przez cały okres wrażania LPR;
3. Podstawowymi narzędziami służącymi monitorowaniu LPR są coroczne sprawozdania monitoringowe;
4. W warstwie metodycznej monitoring prowadzony jest przede wszystkim z wykorzystaniem ograniczonego zbioru wskaźników produktu i rezultatu umożliwiających szybki pomiar stopnia zaawansowania realizacji projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z planowanymi założeniami.
5. Ewaluacja to proces zbierania, a następnie analizowania wiarygodnych informacji i danych dotyczących zarówno realizowanych projektów rewitalizacyjnych (np. W aspekcie rzeczowym i finansowym), jak również dotyczących obszaru rewitalizowanego (przy uwzględnieniu dostępności danych statystycznych). Jej celem jest ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych (w tym przede wszystkim projektów rewitalizacyjnych), w odniesieniu do założonych celów LPR, która stanowi podstawę dla ewentualnych działań korygujących, usprawniających, aktualizujących oraz do lepszego zrozumienia samego procesu rewitalizacji.
6. Podstawowymi narzędziami służącymi ewaluacji LPR są raport ewaluacyjny częściowy sporządzany w roku następującym po roku, w którym upływa połowa okresu obowiązywania LPR i raport ewaluacyjny końcowy, sporządzany w roku następującym po roku zakończenia obowiązywania LPR.

⁷ Projekt rewitalizacyjny – to projekt, wynikający z LPR, tj. zaplanowany w LPR i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów.

7. W warstwie metodycznej ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych prowadzona jest przede wszystkim w oparciu o ograniczony zbiór mierników rozwoju, umożliwiających szybki pomiar stopnia realizacji założonych celów LPR.
8. W proces monitorowania i ewaluacji LPR zaangażowane są podmioty określone w podrozdziale „struktura (w tym Zespół ds. Rewitalizacji)” pkt 1.

II. Opis procedury monitoringu LPR – sprawozdanie monitoringowe

1. Za koordynację procesu monitorowania LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. in.:
 - a. Bieżąca współpraca z podmiotami / osobami realizującymi projekty rewitalizacyjne,
 - b. Przygotowanie sprawozdania monitoringowego,
 - c. Zorganizowanie posiedzenia Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania sprawozdania monitoringowego.
2. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przygotowany jest i opiniowany do końca kwietnia danego roku i obejmuje swoim zakresem poprzedni rok kalendarzowy (pierwsze sprawozdanie monitoringowe obejmuje swoim zakresem okres od przyjęcia LPR do końca roku kalendarzowego, w którym LPR został przyjęty).
3. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego opracowywany jest w oparciu o dane i informacje przekazywane m.in. przez podmioty / osoby realizujące projekty rewitalizacyjne.
4. Podmioty/osoby realizujące, wynikające z Programu, projekty rewitalizacyjne zobowiązane są zakończyć ich realizację najpóźniej do dnia 31.12.2023 r.⁸,
5. Podmioty/osoby realizujące, wynikające z Programu, projekty rewitalizacyjne zobowiązane są przekazać do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację co najmniej następujące informacje w zakresie realizowanych przez siebie projektów:
 - a. Dla projektów planowanych do realizacji i realizowanych odpowiednio:
 - Stan zaawansowania przygotowania/ realizacji projektu,
 - b. Dla projektów zakończonych:

⁸ Zgodnie z przepisami przejściowymi i końcowymi zawartymi w art. 52 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

- Osiągnięte wartości wskaźników produktu i rezultatu (jeśli dotyczy: uzasadnienie nieosiągnięcia zakładanych wartości docelowych wskaźników dla projektu, określonych w LPR),
 - Istotne zmiany wpływające na charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.
6. Ww. informacje przekazywane są przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację do końca stycznia danego roku i przedstawiają stan na 31 grudnia roku poprzedniego.⁹ W przypadku projektów zakończonych ww. informacje przekazywane są przez kolejne 3 lata kalendarzowe po roku zakończenia ich rzeczowej realizacji, jednak nie dłużej niż do 2024 roku.
7. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację może wezwać podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do przedstawienia dodatkowych informacji oraz wyjaśnień.
8. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację analizuje informacje przekazywane przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne, w tym w zakresie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w LPR, dotyczącymi co najmniej możliwości i terminu ich realizacji oraz zakładanych wartości docelowych wskaźników produktu/ rezultatu, a następnie przygotowuje projekt rocznego sprawozdania monitoringowego.
9. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego zawiera co najmniej:
- a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania LPR (narastająco), sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne.
 - b. Rekomendacje odnośnie:

⁹ za wyjątkiem informacji dotyczących wskaźników produktu, których osiągnięta wartość podawana jest na dzień zakończenia rzeczowej realizacji projektu oraz wskaźników rezultatu, których osiągnięta wartość podawana jest za okres 1 roku od zakończenia rzeczowej realizacji projektu lub uruchomienia inwestycji, jeśli wynika to z jej specyfiki.

- Konieczności/braku konieczności ponowienia naboru projektów rewitalizacyjnych w celu wpisania nowych projektów rewitalizacyjnych do LPR, w następstwie m.in. oceny, o której mowa w pkt 9 ppkt a),
 - Konieczności/braku konieczności wykreślenia projektów rewitalizacyjnych umieszczonych w LPR, w następstwie m.in. Przeprowadzenia analizy, o której mowa w ppkt 8)¹⁰,
10. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.
 11. Zespół ds. Rewitalizacji może zaopiniować projekt rocznego sprawozdania monitoringowego:
 - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
 - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
 - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
 12. Zaopiniowany projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest do zatwierdzenia Burmistrzowi, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nie uwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 11 ppkt b) albo c).
 13. Zatwierdzone sprawozdanie monitoringowe za dany rok przedkładane jest do wiadomości Rady Miejskiej oraz publikowane co najmniej na stronie internetowej gminy, w terminie do 30 czerwca danego roku, w którym zostało zatwierdzone.

III. Opis procedury ewaluacji LPR – raport ewaluacyjny

1. Za koordynację procesu ewaluacji LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. In.:
 - a. Zlecenie podmiotowi zewnętrznemu przygotowanie raportu ewaluacyjnego częściowego oraz raportu ewaluacyjnego końcowego oraz ich odbiór,
 - b. Bieżąca współpraca z ewaluatorem,
 - c. Przygotowanie stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym,

¹⁰ Opóźnienie terminu realizacji projektu, wystąpienie istotnych ryzyk i zagrożeń realizacji projektu czy też zmniejszenie docelowej wartości wskaźników produktu i rezultatu stanowić może przesłankę do wykreślenia projektu z LPR;

- d. Zorganizowanie posiedzenia Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania przygotowanego stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w ww. Raportach ewaluacyjnych.
2. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy przygotowywany jest do końca sierpnia danego roku, w którym powinien zostać opracowany.
3. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy zawiera co najmniej:
 - a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania LPR, sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne oraz ocenę ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w LPR, przygotowaną m. in. na podstawie sprawozdań monitoringowych;
 - b. Ocenę skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych, w odniesieniu do założonych dla obszaru rewitalizowanego celów w LPR (tj. poprawy sytuacji na obszarach rewitalizacji), w oparciu o zbiór mierników rozwoju wskazanych w poniższej tabeli

Tabela 29. Zbiór mierników rozwoju

Nazwa miernika rozwoju	Cel	Wartość bazowa (2015)	Wartość docelowa (2020)
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej (%)	1	10	8
Odsetek wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat (%)	2	13	4
Odsetek obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem (%)	3	2,3	0,3

Źródło: opracowanie własne.

- c. Rekomendacje podjęcia działań korygujących, usprawniających, aktualizujących.
4. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym przygotowywany jest i opiniowany do końca października danego roku, w którym został przygotowany raport ewaluacyjny.
5. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.

6. Zespół ds. Rewitalizacji może zaopiniować projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym:
 - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
 - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
 - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
7. Zaopiniowany projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest do zatwierdzenia Burmistrzowi Gminy Lubomierz, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nie uwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 6 ppkt b) albo c).
8. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy wraz ze stanowiskiem gminy do zawartych w nich rekomendacji, przedkładane są do wiadomości Rady Miejskiej w Jaworzynie Śląskiej oraz publikowane, co najmniej na stronie internetowej gminy w terminie do 31 grudnia danego roku, w którym zostały odpowiednio przygotowane/ zatwierdzone.

SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI LPR

1. Główną podstawą dla wprowadzenia modyfikacji LPR są:
 - a. Zmiany w systemie rewitalizacji w Polsce wynikające np. ze zmiany wytycznych MIR
 - b. Rekomendacje zawarte w zatwierdzonym sprawozdaniu monitoringowym lub raporcie ewaluacyjnym częściowym.
 - c. Konieczność wprowadzenia nowych zadań do LPR.
2. Inicjatorem modyfikacji i zmian mogą być wszystkie podmioty określone w podrozdziale „Struktura zarządzania” pkt 1. Za koordynację procesu wprowadzania modyfikacji i zmian w ramach LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację.
3. Wprowadzanie modyfikacji w ramach LPR przebiega zgodnie z poniższą ścieżką postępowania:
 - a. Właściwa komórka urzędu w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby podejmuje działania administracyjne związane z modyfikacją LPR. Efektem działań jest opracowanie projektu zmienionego Lokalnego Programu Rewitalizacji;

- b. Propozycja modyfikacji LPR przedkładana jest przez właściwą komórkę urzędu odpowiedzialną za rewitalizację pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu ich zaopiniowania;
- c. Projekt zmodyfikowanego LPR uwzględniającego opinię Zespołu ds. Rewitalizacji jest akceptowany przez Burmistrza Gminy Lubomierz;
- d. Burmistrz przedkłada projekt zmodyfikowanego LPR Radzie Miejskiej w celu podjęcia stosownej uchwały.

8. ROZDZIAŁ: PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Partycypacja społeczna może przybierać różne formy, które różnią się zakresem wpływu mieszkańców na podejmowane decyzje w zależności od stopnia i zakresu gotowości władz publicznych do uznania roli mieszkańców w tych procesach. W rewitalizacji, ze względu na jej kompleksowy charakter i przedmiot działania – wieloaspektowy kryzys dotyczący przede wszystkim społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany – konieczne jest, aby partycypacja społeczna przybierała jak najpełniejszą formę angażowania interesariuszy. Wyrazem tego podejścia jest generalna zasada, że partycypacja społeczna jest niezbędnym elementem działań rewitalizacyjnych na każdym z czterech etapów procesu rewitalizacyjnego. W związku z realizacją tej zasady zostały wprowadzone mechanizmy zapewniające realną partycypację społeczną w procesie rewitalizacji oraz formy przygotowania i prowadzenia konsultacji społecznych zapewniające skuteczne włączanie w proces rewitalizacji mieszkańców. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania LPR ma na celu lepszą diagnozę sytuacji i pełniejszą analizę potrzeb, co pozwoli podjąć trafniejsze decyzje dot. celów i kierunków działań i uzyskać społeczny konsensus wokół proponowanych rozwiązań. Dzięki społecznej akceptacji zmian zwiększa się szansa na utrzymanie trwałości rezultatów interwencji i minimalizację społecznych konfliktów. Z drugiej strony bezpośrednie uczestnictwo interesariuszy w procesie kształtowania zmian bezpośrednio związanych z podnoszeniem jakości życia przełoży się na zwiększenie wiedzy wśród uczestników procesu, pogłębienie ich identyfikacji z miejscem, a także podniesienie poziomu motywacji związanej z aktywnością społeczną. Ważnym aspektem przyjętych form partycypacji społecznej jest także podniesienie wiedzy wszystkich interesariuszy o procesie rewitalizacji (w tym jej istocie, celach i sposobach ich osiągnięcia) oraz wszelkie działania ukierunkowane na wspieranie działań i inicjatyw (szczególnie tych oddolnych). Działania z zakresu partycypacji społecznej są adresowane do wszystkich partnerów rewitalizacji, dlatego podstawowym elementem uspołecznienia całego procesu jest identyfikacja i analiza potrzeb poszczególnych grup interesariuszy.

Tabela 30. Analiza interesariuszy procesu rewitalizacji w Gminie Lubomierz

Grupa interesariuszy	Adresy instytucji/podmiotów	Sposób poinformowania/zaproszenia
Służby mundurowe (Policja, Straż miejska, Straż pożarna)	1. Straż Miejska Lubomierz, Pl. Wolności 1, 59-623 Lubomierz 2. Komisariat Policji w Gryfowie Śląskim, Rewir Dzielnicowych w Lubomierzu, Pl. Wolności 56, 59-623 Lubomierz	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Organizacje pozarządowe	1. Stowarzyszenie Przyjaciół Lubomierza 2. Stowarzyszenie KLASZTOR Lubomierz	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Organizacje skupiające przedsiębiorców/Przedsiębiorstwa		Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Właściciele, użytkownicy, zarządcy nieruchomości (spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, zakłady mienia komunalnego)	1. <i>Spółdzielnia</i> Mieszkaniowa "GRYF". ul. Kolejowa 64 59-620 Gryfów Śląski - Robert Cierniak, 2. Anna Józwiak Zarządzanie Nieruchomościami Perfecta ul. Mieszka I 28 lok. 4, 58-500 Jelenia Góra, 3. "Admi" Barbara Huś Zarządzanie Nieruchomościami ul. Groszowa 22 a, 58-500 Jelenia Góra , 4. Zarządzanie Nieruchomościami "ADM Group" Barbara Wiśniewska ul. Kolejowa 45, 59-620 Gryfów Śląski, 5. TETE Zarządzanie Nieruchomościami Teresa Tekiel ul 3Maja 25, 59-830 Olszyna, 6. "Biuro-Bud" Zarządzanie Nieruchomościami Krzysztof Tkaczuk, pl. Reymonta 5, 59-500 Złotoryja, 7. Zarządca Nieruchomości Krystyna Piotrowicz ul. Wojska Polskiego 13/7, 59-600 Lwówek Śląski,	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie

Instytucje rynku pracy (PUP, OHP, agencje zatrudnienia)	Powiatowy Urząd Pracy, ul. Budowlanych 1, 59-600 Lwówek Śląski	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Instytucje kultury (domy kultury, biblioteki, teatry, muzea)	Ośrodek Kultury i Sportu w Lubomierzu, Pl. Wolności 66A, 59-623	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Instytucje edukacyjne (przedszkola, szkoły, instytucje szkoleniowe)	1. Przedszkole Miejskie Lubomierz, ul. Stogryna 2, 59-623 Lubomierz 2. Zespół Szkół w Lubomierzu, ul. Chopina 9, 59-623 Lubomierz 3. Szkoła Podstawowa w Lubomierzu, ul. Kościuszki 5, 59-623 Lubomierz	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Instytucje opieki społecznej	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Pl. Wolności 1, 59-623 Lubomierz	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Rada Gminy	Rada Miejska Gminy Lubomierz, Pl. Wolności 1, 59-623 Lubomierz	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego		Ogłoszenie na stronie www/ Ogłoszenie w miejscu zwyczajowo przyjętym
Organy władzy publicznej - wydziały urzędu - jednostki organizacyjne gminy - instytucje skarbu państwa	Referat Techniczny UGiM Lubomierz, Pl. Wolności 1	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie
... inne	Parafia pw. Wniebowzięcia NMP i św. Maternusa, Lubomierz, Pl. Kościelny 1	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie

Źródło: opracowanie Gmina Lubomierz

Przyjęta metodologia uspołecznienia, na każdym etapie procesu rewitalizacji, będzie realizowana na trzech poziomach „drabiny partycypacji” – informowanie, konsultowanie oraz uczestnictwo i obejmie najbardziej zaawansowane jej formy.

Diagram 4. Schemat partycypacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym poziomem partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji jest informacja. **Informowanie** należy rozumieć jako komunikację jednostronną – administracja decyduje całkowicie jednostronnie i samodzielnie i informuje jedynie opinie o podjętych decyzjach lub przyjętych procedurach, które dotyczą poszczególne grupy interesariuszy. Informowanie będzie realizowana poprzez: działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach oraz przebiegu procesu rewitalizacji. Działanie te będą realizowane głównie poprzez stronę internetową dedykowaną rewitalizacji oraz publikacje (broszury, plakaty).

Drugi poziom dialogu z interesariuszami rewitalizacji to konsultacje. **Konsultowanie** ma charakter dwustronny – przed podjęciem decyzji administracja aktywnie zasięga opinii różnych grup społecznych i ich reprezentantów. Pojawiające się opinie społeczne, mogą – lecz nie muszą – zostać w mniejszym lub większym stopniu wykorzystane przez administrację do zmiany treści decyzji. Konsultacje to zatem coś więcej niż zwykłe informowanie. Pamiętać jednak trzeba, że

konsultacje nie oznaczają współdecydowania. W przyjętej metodologii uspołecznienia procesu rewitalizacji, **konsultacje** będą prowadzone w formie:

- zbierania uwag i opinii
- badania ankietowego wśród społeczności obszaru rewitalizacji
- spotkań konsultacyjnych

Uczestnictwo (współdecydowanie) to nie tylko informowanie, czy uzyskanie opinii na temat przedstawionych propozycji, ale autentyczne partnerstwo w budowaniu rozwiązań. Komunikacja ma charakter równoczesny – proces projektowania rozwiązań i ich konsultowania następują jednocześnie. Przed podjęciem decyzji administracja współpracuje z partnerami społecznymi w celu podjęcia decyzji opartej na zasadzie konsensusu (jednomyślności). Strony wspólnie definiują problemy i szukają rozwiązań uwzględniających interesy każdej z nich. Bez takiej wspólnej decyzji nie jest możliwe skuteczne kontynuowanie działań lub stają się one jednostronne albo nawet niezgodne z procedurami prawnymi stopnia realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do programu rewitalizacji. **Uczestnictwo (współdecydowanie)**, czyli najbardziej zaawansowana forma partycypacji społecznej będzie realizowana poprzez spacery studyjne, zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji. W skład Zespołu wejdą przedstawiciele poszczególnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Zespół ds. Rewitalizacji został powołany w początkowej fazie procesu opracowania LPR i funkcjonował zarówno na etapie programowania, wdrażania oraz będzie funkcjonował na etapie monitorowania efektów realizacji programu.

Zespół ds. Rewitalizacji będzie uczestniczył w:

- delimitacji obszaru rewitalizacji
- diagnozowaniu problemów dotyczących obszaru rewitalizacji,
- definiowaniu celów i kierunków działań procesu rewitalizacji
- definiowaniu projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Będzie również monitorował wdrażanie LPR.

Tabela 31. Partycypacja społeczna na każdym etapie procesu rewitalizacji

Poziom partycypacji	Forma partycypacji	Do momentu zatwierdzenia LPR		Po zatwierdzeniu LPR
		Diagnoza	Programowanie	Wdrażanie i monitoring

Informowanie	Działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji	Aktualne informacje o prowadzonych działaniach i postępach w procesie rewitalizacji na dedykowanej rewitalizacji podstronie internetowej gminy		
		Publikacja materiałów informacyjno-edukacyjnych o procesie rewitalizacji		Publikacja rocznego sprawozdania monitoringowego Publikacja częściowego Raportu ewaluacyjnego Publikacja końcowego Raportu ewaluacyjnego
Konsultowanie	Badanie ankietowe	Wskazywanie problemów występujących na OR	Wskazywanie pożądaných celów i kierunków działań rewitalizacyjnych	Ocena realizacji procesu rewitalizacji
	Zgłaszanie uwag i opinii		Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu LPR	Zgłaszanie uwag i opinii dot. proponowanych modyfikacji LPR
Uczestnictwo	Projekty		Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Przekazywanie danych i informacji na temat realizowanych projektów rewitalizacyjnych
	Zespół ds. Rewitalizacji	Rekomendacje dot. delimitacji OR Diagnozowanie problemów występujących na OR	Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Definiowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Opiniowanie projektu rocznego sprawozdania monitoringowego Opiniowanie propozycji modyfikacji LPR Opiniowanie projektu stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w częściowym i końcowym raporcie ewaluacyjnym

Prace nad przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Lubomierz przebiegały we współpracy z wszystkimi zdefiniowanymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji. Dotychczas wykorzystane różnorodne formy partycypacji społecznej zapewniły udział różnych grup interesariuszy w pierwszych dwóch etapach (diagnozowania i programowania) tego procesu. Zaprojektowany i opisany w Rozdziale 7. System realizacji LPR-u, również zapewnia metody partycypacji społecznej (w tym zaawansowane) na etapie wdrażania i monitorowania skuteczności działań rewitalizacyjnych.

Tabela 32. Uspołecznienie procesu przygotowania LPR

Data	Forma partycypacji	Grupa interesariuszy	Cel	Źródło dokumentujące
01-12-2016	Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji	Wszystkie grupy interesariuszy	Organ konsultacyjny Burmistrza w zakresie rewitalizacji, powołany w celu zapewnienia współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy	Zarządzenie Burmistrza nr 81/2016
16-12-2016	Warsztaty	Zespół ds. Rewitalizacji	Rekomendacje dot. delimitacji OR Diagnozowanie problemów występujących na OR Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Definiowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Lista obecności
25-11-2016 21-12-2016	Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wszystkie grupy interesariuszy	Weryfikacja i umieszczenie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w LPR	Lista A Lista B Zestawienie projektów z systemu

Styczeń	Konsultacje projektu LPR	Zespół ds. Rewitalizacji Wszystkie grupy interesariuszy	Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu LPR	Informacja podsumowująca opublikowana na dedykowanej rewitalizacji podstronie internetowej gminy
----------------	--------------------------	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne.

9. ROZDZIAŁ: ANALIZA ZGODNOŚCI LPR Z WYTYCZNYMI W ZAKRESIE REWITALIZACJI

ELEMENTY PROGRAMU REWITALIZACJI	USZCZEGÓLOWIENIE	UZASADNIENIE
POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI GMINY	Czy przedstawiono powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy?	Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi zostały zaprezentowane w Rozdziale Strategia rewitalizacji , podrozdziałach opisujących poszczególne Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji.
DIAGNOZA	Czy program rewitalizacji zawiera diagnozę negatywnych zjawisk (dokonaną na podstawie mierników rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy) i przyczyn ich występowania we wszystkich sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej) oraz określa	LPR zawiera kompleksową diagnozę negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie mierników rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej. Została ona zaprezentowana w Rozdziałach nr 1, 2 i 4 LPR . Diagnozę prowadzono wg następującej hierarchii: analiza gminy na tle Dolnego Śląska, analizy gminy w celu identyfikacji obszarów zdegradowanych, analiza obszarów zdegradowanych w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Diagnoza uwzględnia skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych. Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje.

skalę i charakter potrzeb
rewitalizacyjnych?

W Rozdziale nr 1 Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego - przeprowadzono analizę sytuacji w gminie Lubomierz na tle Dolnego Śląska. Celem diagnozy jest zaprezentowanie sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej.

W Rozdziale 2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy na podstawie mierników rozwoju (patrz zestawienie mierników Załącznik nr 10 do LPR) przeprowadzono analizę negatywnych zjawisk. Sytuację w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej zaprezentowano w Tabeli *Matryca Obszarów zdegradowanych identyfikująca występowanie stanu kryzysowego*. W matrycy wykazano miejsca (ulice i miejscowości), na których mierniki rozwoju w sposób negatywny odbiegają od sytuacji w gminie. Wynikiem diagnozy jest identyfikacja obszarów występowania stanu kryzysowego, czyli obszarów zdegradowanych.

W Rozdziale 4 Diagnoza obszaru rewitalizowanego, bazującą na miernikach rozwoju, badaniu ankietowym oraz wynikach warsztatów problemowych zrealizowanych z interesariuszami planowanego procesu rewitalizacji, przedstawiono diagnozę problemów występujących na obszarze rewitalizowanym. Diagnoza zawiera informacje na temat skali oraz charakteru potrzeb (problemów) rewitalizacyjnych.

OBSZAR REWITALIZACJI

Czy wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. czy określono, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoria najbardziej wymagające wsparcia?

W Rozdziale 3 Wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacji. Podstawowe kryteria służące wyznaczeniu obszaru to: szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy oraz zasięg przestrzennych (nie więcej niż 20% pow. Gminy) i liczba mieszkańców (nie więcej niż 30% mieszkańców gminy).

Znaczenie Obszaru rewitalizacji dla **rozwoju lokalnego** gminy weryfikowano w trakcie warsztatów Zespołu ds. rewitalizacji, które odbyły się 10.05.2016 r.

Spełnienie warunku dot. zasięgu **przestrzennego i ludnościowego** weryfikowano na podstawie sumy liczby mieszkańców zamieszkujących obszar oraz powierzchni terenu objętego rewitalizacją.

W Rozdziale nr 3 porównano również wartości mierników rozwoju całego Obszaru rewitalizowanego w porównaniu do wartości mierników dla całej gminy (patrz. Tabela *Porównanie wartości mierników dla gminy i obszaru rewitalizowanego*)

Czy obszar rewitalizacji obejmuje tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy?

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 1,68 km² (co stanowi ok. **7% powierzchni gminy**) i jest zamieszkiwany przez 8.760 osób (**29,08% wszystkich mieszkańców**).

W związku z powyższym spełniony jest warunek aby obszar rewitalizacji obejmował tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy oraz tereny

		zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy. (Patrz 3.Rozdział: Obszar Rewitalizacji)
PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	Czy działania przewidziane dla obszarów występowania problemów przestrzennych, takich jak: przemysłowe (w tym poportowe, wydobywcze), powojenne, pokolejowe, wchodzących w skład obszaru rewitalizacji, są ściśle powiązane z celami rewitalizacji?	Na terenie Obszaru rewitalizowanego nie występują działania przewidziane dla problemów przestrzennych, takich jak: przemysłowe (w tym poportowe, wydobywcze), powojenne, pokolejowe, gdyż nie zdiagnozowano takich problemów. W Rozdziale 8 Partycypacja społeczna znajduje się opis procesu przygotowania LPR dokumentujący udział w nim interesariuszy obszaru rewitalizacji na każdym etapie tj.: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania. W treści Rozdziału nr 8 przedstawiono analizę interesariuszy procesu rewitalizacji oraz stosowane narzędzia partycypacji (w tym zaawansowane) wg poziomów zaangażowania interesariuszy tj.: informowanie, konsultowanie, uczestnictwo. Zastosowane i przewidziane do realizacji formy partycypacji społecznej w LPR to: działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, spotkania

		konsultacyjne, badania ankietowe, zgłaszanie uwag i opinii, zgłaszanie propozycji projektów, Zespół ds. rewitalizacji.
	Czy przewidziano formy odpowiadające szerokiej partycypacji społecznej na każdym etapie procesu rewitalizacji (np. współdecydowanie, kontrola obywatelska)?	W LPR przewidziano formy odpowiadające szerokiej partycypacji społecznej na każdym etapie procesu rewitalizacji. Jedną z zastosowanych metod jest Zespół ds. Rewitalizacji w skład, którego wchodzi przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy. Zespół uczestniczył w przygotowaniu LPR na każdym etapie i współuczestniczył w procesie decyzyjnym dot: delimitacji obszaru rewitalizacji, diagnozowaniu problemów dotyczących obszar rewitalizacji, definiowaniu celów i kierunków działań procesu rewitalizacji, definiowaniu projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informacje w tym zakresie znajdują się w Rozdziale 8 Partycypacja społeczna
CELE, DZIAŁANIA, EFEKTY	Czy opisano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)?	Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji została zaprezentowana w Rozdziale 5: Strategia rewitalizacji , Podrozdziale: Wizja. Opis podrozdziału przedstawia planowany efekt rewitalizacyjny.
	Czy cele i działania zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i potrzeb?	Planowane cele i działania LPR zostały zdefiniowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i potrzeb co potwierdza Tabela <i>Problemy/cele rewitalizacji</i> , zaprezentowana w Rozdziale 5 : Strategia rewitalizacji ,

Podrozdziale Spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz zdiagnozowanych problemów występujących na Obszarze rewitalizacji.

Spójność Celów i działań z problemami i potrzebami jest wynikiem przyjętej metodologii pracy nad przygotowaniem LPR. Proces przygotowania dokumentu zapoczątkowała dogłębna diagnoza sytuacji na terenie gminy przeprowadzona w oparciu o mierniki rozwoju i prowadząca do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Ponadto zrealizowano badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji na temat występujących problemów i potrzeb. Bazując na zebranych materiałach przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami Zespołu ds. rewitalizacji, które z wykorzystaniem metod partycypacji i moderowanej dyskusji doprowadziły do identyfikacji najważniejszych problemów i w dalszej kolejności wyznaczenia celów i kierunków działań rewitalizacyjnych.

Czy zaplanowane działania przyczynią się do osiągnięcia założonych celów?

Zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji działania przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Wynika to z przyjętej logiki interwencji przedstawionej w **Rozdziale 5: Strategia rewitalizacji, Podrozdziale Cele rewitalizacji i kierunki działań** (patrz Diagram Logika interwencji). Wyznaczone Kierunki działań rewitalizacyjnych tworzą spójną i logiczną koncepcję wdrożenia założonych Celów rewitalizacji (patrz Tabela Cele rewitalizacji i kierunki działań), które zostały wyznaczone jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy i

		potrzeby Obszaru rewitalizacji. Dla potwierdzenia dla każdego Kierunku działań określono skalę potrzeb i zaprezentowano w Tabeli w treści <i>Rozdziału 5: Strategia rewitalizacji</i> (patrz <i>Tabela Skala potrzeb rewitalizacji</i>).
	Czy program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, tak aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno – funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego (zidentyfikowanego w diagnozie) związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.	W dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji dokonano gruntownej diagnozy obejmującej wszystkie sfery (społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno – funkcjonalną oraz techniczną) wynikające z Wytycznych MIR W każdej sferze zidentyfikowano problemy, którym odpowiadają cele i kierunki działań, tworząc kompleksową strategię zmiany sytuacji występującej na obszarze rewitalizacji (patrz <i>Rozdział Strategia rewitalizacji</i> oraz <i>Rozdział Spójności celów lokalnego programu rewitalizacji oraz zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji, Tabela Problemy / cele rewitalizacji</i>)
PROJEKTY, PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ ICH KOMPLEMENTARNOŚĆ	Czy w programie rewitalizacji wyodrębniono listę i/lub listy planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tzw. Lista A i/lub Lista B), przygotowanych zgodnie z <i>Wytycznymi programowymi IZ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub</i>	Propozycje projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględnione w LPR zostały zidentyfikowane w trakcie otwartej procedury naboru dostępnej dla wszystkich interesariuszy. Projekty i przedsięwzięcia tworzą Listę A i Listę B, które zostały załączone do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Lista A zawiera projekty, które kwalifikują się do wsparcia ze środków Działania 6.3 RPO WD i uwzględnia wymagane informacje tzn.: nazwę projektu, nazwę wnioskodawcy, krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu, cel projektu, zakres realizowanych zadań, miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji, szacowaną

	<i>(dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020?</i>	wartość projektu. Lista B dotyczy pozostałych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do realizacji.
	Czy zapewniono komplementarność między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji (komplementarność przestrzenna, problemowa, proceduralnoinstytucjonalna, międzyokresowa, źródeł finansowania)?	Komplementarność między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami została zapewniona w następujący sposób: Komplementarność przestrzenną – podstawowe miejsce realizacji projektów / przedsięwzięć to obszar rewitalizacji. W trakcie tworzenia LPR brano pod uwagę wzajemne przestrzenne powiązania pomiędzy projektami/przedsięwzięciami. Komplementarność problemową – wszystkie przedsięwzięcia wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wszystkie projekty / przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i powinny doprowadzić do realizacji wizji opisanej w LPR Komplementarność proceduralną – wszystkie projektu zostały pozyskane i zatwierdzone w ramach przejrzystej, powszechnie dostępnej i nie dyskryminującej procedury. Ponadto zgłoszone projekty były przedmiotem opinii Zespołu ds. Rewitalizacji co gwarantowało prawidłowe uspołecznienie procesu. Jednocześnie

LPR posiada adekwatne do potrzeb procedury związane z zarządzaniem programem.

Komplementarność międzyokresową – zapewniona jest poprzez właściwe ukierunkowanie wsparcia przez IŻ RPO WD 2014 – 2020, które uwzględnia doświadczenia wynikające z poprzedniego okresu programowania, w tym wnioski wynikające z ewaluacji.

Komplementarność finansową – zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia / projekty będą aplikować o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dysponentami środków są odpowiednie instytucje zarządzające, które w systemie naborów przewidziały określone preferencje dla przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Ponadto wnioskodawcy projektów rewitalizacyjnych zabezpieczą niezbędne do współfinansowania środki własne.

Czy w programie rewitalizacji wskazano indykatywne ramy finansowe (źródło finansowania i szacunkową wartość) projektów i przedsięwzięć określonych w ramach tzw. listy A i listy B?

W LPR wskazano indykatywny budżet (patrz **Rozdział Indykatywne Ramy Finansowe**), który został przygotowany na podstawie informacji pochodzących ze zgłoszonych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W Tabeli *Indyktywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji* przedstawiono wartości środków własnych i zewnętrznych w podziale na Cele LPR oraz Listę A i Listę B.

WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA	Czy opisano system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji?	W Rozdziale System realizacji lokalnego programu rewitalizacji opisano strukturę zarządczą, najważniejsze zasady dot. monitoringu i ewaluacji oraz system wprowadzania zmian do LPR. Rozdział ten zawiera również zestawienie mierników rozwoju, które służyć będą ewaluacji skuteczności i efektywności realizacji celów LPR. Bieżący monitoring prowadzony będzie na podstawie informacji przekazywanych przez interesariuszy rewitalizacji i pochodzących z rocznych sprawozdań z realizacji projektów/przedsięwzięć. Monitorowane będą projekty przyjęte do realizacji.
	Czy system zarządzania i realizacji programu przewiduje udział w nim interesariuszy?	System realizacji LPR uwzględnia udział interesariuszy w procesie zarządzania i wdrażania programu. Zostało to zapewnione poprzez udział w procedurach programu Zespołu ds. rewitalizacji.
	Czy zaplanowano system monitoringu, ewaluacji i system prowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu?	W Rozdziale System realizacji lokalnego programu rewitalizacji został opisany zaplanowany system monitoringu, ewaluacji i modyfikacji LPR-u w reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu programu.

Spis tabel

TABELA 1. LUDNOŚĆ W LATACH 2010–2015	3
TABELA 2. SALDO MIGRACJI WEWNĘTRZNYCH NA 1000 OSÓB W LATACH 2010–2015	3
TABELA 3. PRZEMIANY POTENCJAŁU DEMOGRAFICZNEGO	4
TABELA 4. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM	4
TABELA 5. PRACUJĄCY NA 1000 LUDNOŚCI	5
TABELA 6. POMOC SPOŁECZNA.....	5
TABELA 7. LICZBA MIESZKAŃ SOCJALNYCH ORAZ ICH POWIERZCHNIA UŻYTKOWA W LATACH 2011-2015.....	6
TABELA 8. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	7
TABELA 9. WYNIKI ZE SPRAWDZIANU SZÓSTYCH KLAS	7
TABELA 10. WYNIKI Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO	8
TABELA 11. PODMIOTY GOSPODARCZE – SEKTOR PRYWATNY	9
TABELA 12. PODMIOTY WEDŁUG SEKTORÓW	10
TABELA 13. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	11
TABELA 14. ODPADY ZMIESZANE ZBIERANE W CIĄGU ROKU	11
TABELA 15. INFRASTRUKTURA PRZEDSZKOLNA.....	13
TABELA 16. ODSETEK GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z INFRASTRUKTURY WODNO-KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ.....	14
TABELA 17. ODSETEK MIESZKAŃ WYPOSAŻONYCH W INSTALACJE.....	15
TABELA 18. ZASOBY MIESZKANIOWE.....	16
TABELA 19. LISTA PRZYKŁADOWYCH MIERNIKÓW WYKORZYSTYWANYCH W CELU IDENTYFIKACJI WYSTĘPOWANIA STANU KRYZYSOWEGO W GMINIE.	20
TABELA 20. PRZYKŁADOWA MATRYCA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	24
TABELA 21. MATRYCA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH IDENTYFIKUJĄCA WYSTĘPOWANIE STANU KRYZYSOWEGO.....	28
TABELA 22. OBSZARY SZCZEGÓLNEJ KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK	31
TABELA 23. ULICE WCHODZĄCE W OBSZAR REWITALIZACJI.....	34
TABELA 24. PORÓWNANIE WARTOŚCI MIERNIKÓW DLA GMINY I OBSZARU REWITALIZACJI.....	34
TABELA 25. CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	48
TABELA 26. MATRYCA PROBLEMÓW I CELÓW	68
TABELA 27. INDYKATYWNE RAMY FINANSOWE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY [PLN]	70
TABELA 28. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA [PLN].....	73
TABELA 29. ZBIÓR MIERNIKÓW ROZWOJU.....	80
TABELA 30. ANALIZA INTERESARIUSZY PROCESU REWITALIZACJI W GMINIE LUBOMIERZ	84
TABELA 31. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA KAŻDYM ETAPIE PROCESU REWITALIZACJI	87
TABELA 32. USPOŁECZNIE NIE PROCESU PRZYGOTOWANIA LPR	89

Spis map

MAPA 1. LOKALIZACJA GMINY LUBOMIERZ NA TLE WOJEWÓDZTWA	2
MAPA 2. STAN KRYZYSOWY - WSZYSTKIE SFERY - NATĘŻENIE NEGATYWNYCH ZJAWISK NA TERENIE GMINY LUBOMIERZ	30
MAPA 3. OBSZARY REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY LUBOMIERZ	36

Spis diagramów

DIAGRAM 1. METODOLOGIA IDENTYFIKACJI ULIC, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ ZJAWISKA KRYZYSOWE NA PRZYKŁADZIE OBSZARU PROBLEMOWEGO BEZROBOCIE.	23
DIAGRAM 2. LOGIKA REWITALIZACJI	48
DIAGRAM 3. SYSTEM ZARZĄDZANIA PROCESEM REWITALIZACJI	75
DIAGRAM 4. SCHEMAT PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ.....	86

Spis załączników

- Załącznik 1. Projekty rewitalizacyjne Lista A
- Załącznik 2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne Lista B
- Załącznik 3. Aspekty środowiskowe realizacji LPR w Gminie Lubomierz
- Załącznik 4. Obszary zdegradowane
- Załącznik 5. Wyniki analizy - Sfera społeczna
- Załącznik 6. Wyniki analizy - Sfera gospodarcza
- Załącznik 7. Wyniki analizy - Sfera środowiskowa
- Załącznik 8. Wyniki analizy - Sfera funkcjonalno-przestrzenna
- Załącznik 9. Wyniki analizy - Sfera techniczna
- Załącznik 10. Mierniki służące identyfikacji obszarów występowania stanu kryzysowego oraz wyznaczeniu obszaru rewitalizacji
- Załącznik 11. Wzór formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Załącznik 1. Projekty rewitalizacyjne Lista A

L p.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Cel rewitalizacji	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel projektu	Zakres realizacji zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizowany			Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji							Źródło finansowania ze środków UE	Szacowana wartość projektu
							Miejscowość	Ulica	Nr	Wskaźnik produktu	Własny wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika produktu	Wskaźniki rezultatu	Własny wskaźnik rezultatu	Wartość wskaźnika rezultatu	Sposób pomiaru wskaźników		
1	Rewitalizacja zabytкового układu urbanistycznego miasta Lubomierz	Gmina Lubomierz	3	Słaba jakość nawierzchni oraz infrastruktury technicznej obszaru zabytkowego rynku miasta, liczne usterki sieci wod-kan, coroczne naprawy nawierzchni i sieci generujące koszty dla Gminy oraz uciążliwości dla mieszkańców. Niska jakość infrastruktury kontrastująca z zabytkowym charakterem miejsca.	poprawa estetyki centrum miasta, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez modernizację sieci wod-kan, oraz przestrzeni publicznej, zwiększenie aktywności mieszkańców oraz turystów - nowe elementy małej architektury.	- wymiana nawierzchni, wykonanie oświetlenia i iluminacji , uporządkowanie infrastruktury oraz terenów zieleni, remont i instalacja obiektów małej architektury, przebudowa kolidujących uzbrojeń terenu, - rozbudowa monitoringu,- dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, wykonanie nowych ciągów komunikacyjnych oraz parkingów,	Lubomierz	Plac Wolności	1	44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha		1,5	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)		1500	protokół odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	520000

2	Rewitalizacja parku przykościelnego	Gmina Lubomierz	3	degradacja zabytkowego parku przykościelnego, terenów zielonych parkowych, niska jakość nawierzchni, słabe rozwiązania funkcjonalne.	poprawa jakości życia mieszkańców miasta, estetyki miasta, nawierzchni oraz infrastruktury technicznej, zwiększenie liczby miejsc spotkań.	- modernizacja oświetlenia, - remont ciągów pieszych, - rewitalizacja zieleni, - instalacja obiektów małej architektury, - dostosowanie parku do potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier architektonicznych), - monitoring, - oznakowanie dla niewidomych	Lubomierz	Plac Kościelny	1	44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha	0,53	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	1500	protokół odbioru	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	700000
3	Rewitalizacja budynku Domu Płócienników przy ul. W. Kowalskiego 1	Gmina Lubomierz	3	niski poziom świadczenia usług kultury i turystyki, niedostosowany architektoniczny budynek muzeum, zdegradowany teren wokół muzeum (niewykorzystane zaplecze), niezagospodarowane pomieszczenia w budynku muzeum.	poprawa jakości świadczenia usług w zakresie kultury i turystyki, poprawa estetyki budynku oraz terenu przyległego, nowe rozwiązania architektoniczne i przestrzenne, efektywne wykorzystanie przestrzeni w budynku.	remont dachu i elewacji budynku, adaptacja pomieszczeń budynku na cele muzealne oraz punktu informacji turystycznej oraz rewitalizacja zaplecza-podwórka z odtworzeniem zabytkowych murów.	Lubomierz	Kowalskiego	1	26 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - szt.	1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	2000	protokół odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	1500000

4	Rewitalizacja terenu wokół basenu ppoż - ul. Majowa	Gmina Lubomierz	3	niski stopień zagospodarowania terenów na cele rekreacyjne, słaby dostęp do zbiorników ppoż na terenie miasta, brak infrastruktury turystycznej, brak miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego	zwiększenie dostępności usług rekreacyjnych, rewitalizacja terenów publicznych, poprawa funkcjonalności OSP i zasobów ppoż, poprawa ekosystemu lokalnego	- modernizacja oświetlenia, - rewitalizacja zieleni terenu, - budowa obiektów małej architektury, - remont ciągów pieszych, - przebudowa kolidujących uzbrojeń terenu, - adaptacja a terenu wokół stawu na cele rekreacyjne, - budowa pomostu, - dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, - instalacja tablic informujących o zabytkach Lubomierza i kierunku zwiedzania,	Lubomierz	Gryfiogórska	1	44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha	1,20	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	2500	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	50000
---	---	-----------------	---	---	--	---	-----------	--------------	---	--	------	--	------	-------------------------	--	-------

5	Adaptacja basenu miejskiego na kąpielisko z kompleksem wypoczynkowo-rekreacyjny	Gmina Lubomierz	3	zdegradowany obszar basenu miejskiego, oraz przyległych terenów zielonych, brak koncepcji zagospodarowania terenów przyległych, mała dostępność terenów do aktywnych form spędzania czasu i uprawiania sportu.	zwiększenie dostępności terenów do uprawiania sportu, zagospodarowanie terenów basenu, zwiększenie potencjału rekreacyjno-wypoczynkowego miasta oraz modernizacja istniejącej infrastruktury w otoczeniu inwestycji	- modernizacja oświetlenia, - rewitalizacja zieleni, - remont obiektów małej architektury, - instalacja monitoringu, - zmniejszenie niecki basenu, z adaptacją na kąpielisko, - modernizacja systemu doprowadzającego wodę, budowa infrastruktury sportowej, boisk, itp	Lubomierz	Partyzantów	1-5	44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha	1,60	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	2000	protokół odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	2800000	
6	Remont części ulicy Majowej w Lubomierzu wraz z zapleczem	Gmina Lubomierz	3	zły stan nawierzchni ulicy, utrudnienia w ruchu pieszym i kołowym, utrudnienia w parkowaniu, zły stan estetyczny drogi i chodnika, nieutwardzone zaplecze ulicy z dojazdami do nieruchomości przyległych	poprawa stanu technicznego drogi i chodników, poprawa bezpieczeństwa w ruchu kołowym i pieszym, wzrost walorów estetycznych miasta, ułatwienia dla mieszkańców nieruchomości położonych przy ulicy	remont nawierzchni, remont chodników, wykonanie odwodnienia drogi, wykonanie drogi twardej na zapleczu ulicy, wymiana infrastruktury towarzyszącej drodze, nowa organizacja ruchu.	Lubomierz	Majowa	1-18	43 Długość przebudowanych dróg gminnych - km	0,52	25 Inny wskaźnik	wzrost liczby użytkowników drogi	1000	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	1000000

7	Przebudowa remizy strażackiej OSP wraz z zapleczem i zagospodarowanie m terenu	Gmina Lubomierz	3	degradacja obiektu remizy, przestarzałe rozwiązania funkcjonalne dla tego typu obiektu, brak, podstawowych mediów, niewykorzystana przestrzeń na zapleczu remizy, niewykorzystany potencjał jednostki OSP w zakresie ich działalności.	dostosowanie obiektu do obowiązujących norm, poprawa funkcjonowania jednostki, poprawa estetyki budynku, adaptacja niewykorzystanej przestrzeni na cele statutowe OSP, poprawa kondycji obiektu remizy wpisanego do rejestru zabytków	kompleksowa przebudowa remizy, wymiana instalacji, remont dachu, izolacje, wymiana stolarki, wymiana źródła ciepła, na OZE, adaptacja pomieszczeń na świetlicę strażacką, zagospodarowanie terenu wokół remizy	Lubomierz	Plac Wolności	67	26 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - szt.		1	25 Inny wskaźnik	zwiększenie udziału jednostki OSP w akcjach KSRG - %	50	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	2500000
8	Adaptacja dawnego Domu Opatki na centrum edukacji historycznej i ekologicznej	Gmina Lubomierz	3	zdeastrowany, nieużytkowany budynek w kompleksie dawnego klasztoru; brak miejsc przeznaczonych na działania edukacyjne, warsztatowe, nawiązujące do historii miasta, oraz szeroko pojętej edukacji ekologicznej	stworzenie miejsca przeznaczonego na przeprowadzanie działań edukacyjnych, spotkań, warsztatów, na tematy związane z historią miejsca i okolic, poprawa dostępności do nowoczesnych form edukacji, poprawa walorów estetycznych zabytkowego budynku i kompleksu, wzrost wartości turystycznej, miejsca	kompleksowa przebudowa wraz z modernizacją budynku, adaptacja pomieszczeń na cele edukacyjno-warsztatowe, wyposażenie obiektu, remont dachu, elewacji, izolacje, wymiana stolarki, modernizacja instalacji	Lubomierz	Plac Kościelny	4	26 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - szt.		1	25 Inny wskaźnik	liczba przeprowadzonych warsztatów/rok - szt	40	protokoły odbioru robót, - roboty listy obecności - warsztaty	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	3000000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców.

Załącznik 2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne Lista B

L p .	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Cel rewitalizacji	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel projektu	Zakres realizacji zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizowany			Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji							Źródło finansowania ze środków UE	Szacowana wartość projektu
										Wskaźnik produktu	Własny wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika produktu	Wskaźniki rezultatu	Własny wskaźnik rezultatu	Wartość wskaźnika rezultatu	Sposób pomiaru wskaźników		
1	Rewitalizacja targowiska miejskiego - adaptacja na wioskę tematyczną Kargula i Pawlaka.	Gmina Lubomierz	3	słaba infrastruktura techniczna - wyposażenie targowiska, niski poziom uczestnictwa lokalnych mieszkańców w życiu kulturalnym miasta, , brak atrakcji turystycznych nawiązujących do charakteru filmowego miasta.	poprawa infrastruktury miejskiej, rozwój kulturalny gminy, zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę, poprawa estetyki, wzrost liczby miejsc do aktywności lokalnej społeczności	- budowa oświetlenia, - realizacja nasadzeń, - rewitalizacja zieleni, - wymiana nawierzchni, - budowa stoisk targowych, - budowa ogrodzenia targowiska, - oznakowanie targowiska, - instalacja monitoringu, - organizacja miejsc postojowych, - budowa infrastruktury dostosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych, - oznakowanie dla niewidomych, - instalacja monitoringu, - montaż stanowisk sprzedaży dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych - przebudowa i modernizacja dojścia do centrum miasta, - realizacja przestrzeni niezbędnej celem integracji osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych, - instalacja ekspozycji plenerowej – wioska Kargula i Pawlaka, - modernizacja wiaty przystankowej PKS, - realizacja miejsc parkingowych przystosowanych m.in. do potrzeb osób niepełnosprawnych,	Lubomierz	Krótki	1	44 Powierzchnia obszarów w objętych rewitalizacją-ha	0,55	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	1500	protokół odbioru robót	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	1 000 000,00		
2	Rewitalizacja budynków Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz	Gmina Lubomierz	3	degradacja stanu technicznego budynków administracyjnych Urzędu, brak energooszczędności, przestarzały system ogrzewania, wpływający na zwiększenie kosztów oraz zwiększenie zanieczyszczeń, w tym, niskiej emisji.	poprawa efektywności energetycznej budynków, zmniejszenie niskiej emisji, poprawa walorów estetycznych budynków administracji, zmniejszenie kosztów eksploatacji budynków	- Modernizacja budynków urzędu, - Termomodernizacja budynku, - Dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, - oznakowanie dla niewidomych, - Wymiana stolarki okiennej, pokryć dachów, - modernizacja systemu ogrzewania -	Lubomierz	Plac Wolności	2-4	13 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków- szt.	4	2 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)	360	protokoły odbioru	RPO WD Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze	700 000,00		

3	Rewitalizacja bulwarów nad rzeką Lubomierką wraz z modernizacją drogi powiatowej 2535D	Gmina Lubomierz	3	zdegradowane obszary nad rzeką, stanowiącą główny ciek wodny w mieście, zły stan techniczny infrastruktury wzdłuż rzeki oraz w ciągach komunikacyjnych, niski poziom ochrony środowiska i wód powierzchniowych, brak infrastruktury przeciwpowodziowej, zły stan techniczny nawierzchni drogi powiatowej prowadzącej z Lubomierza do Popielówka 2535D	poprawa infrastruktury, estetyki, stworzenie miejsc do aktywnego spędzania czasu - bulwar spacerowy, zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej poprzez modernizację infrastruktury na cieku, modernizacja drogi powiatowej 2535D	- przebudowa oświetlenia, - rewitalizacja zieleni, - budowa obiektów małej architektury, - przebudowa kolidujących uzbrojeń terenu, - przebudowa ciągów pieszych, - odbudowa muru wzdłuż mostu i rzeki, - dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, przebudowa i modernizacja drogi	Lubomierz	Sportowa	1-10	57 Inny wskaźnik	długość przebudowanych dróg oraz cieków wodnych - km	6,5	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	3000	protokół odbioru robót	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	4 500 000,00
4	Rewitalizacja części gotyckiej Kościoła p.w. Wniebowzięcia NMP i Św. Maternusa	Gmina Lubomierz	3	niezagospodarowana część zabytkowa kościoła, wyłączona z użytkowania, degradacja elementów sakralnych, oraz detali architektonicznych	poprawa estetyki, wyeksponowanie zabytkowych części obiektu dla zwiedzających, zwiększenie walorów turystycznych miasta	- Restauracja i konserwacja obiektu, - Oświetlenie obiektu, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektów, - Dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych, - Modernizacja monitoringu, - Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego,	Lubomierz	Plac Kościelny	1	26 Liczba zabytków w nieruchomościach objętych wsparciem - szt.	1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	5000	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	1 000 000,00	

5	Rewitalizacja budynku kościoła św. Anny	Gmina Lubomierz	3	zdegradowany budynek kościoła - kaplicy cmentarnej, brak infrastruktury, oraz systemów ppoż lub/i antywłamaniowych,	poprawa estetyki budynku, poprawa bezpieczeństwa obiektu oraz kwestii ppoż, odnowienie zabytkowych elementów architektury	- Restauracja i konserwacja obiektu, - Oświetlenie obiektu, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektu, - Instalacja monitoringu, - Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego,	Lubomierz	Majowa	18-19	26 Liczba zabytków w nieruchomościach objętych wsparciem - szt.	1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	1000	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	500 000,00
6	Rewitalizacja budynku kościoła św. Krzyża	Gmina Lubomierz	3	zdegradowany budynek kościoła, niewykorzystany potencjał dla odwiedzających, brak zabezpieczeń ppoż i alarmowych	poprawa estetyki budynku i terenu wokół, zwiększenie bezpieczeństwa i kwestii ppoż, zwiększenie potencjału turystycznego, poprzez odnowę i wyeksponowanie walorów architektonicznych	- Restauracja i konserwacja obiektu, - Oświetlenie obiektu, - Zagospodarowanie przestrzeni wokół obiektu, - Instalacja monitoringu, - Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego,	Lubomierz	Jeleniogórska	10-11	26 Liczba zabytków w nieruchomościach objętych wsparciem - szt.	1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	1000	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	500 000,00

7	Rewitalizacja parku klasztornego w Lubomierzu	Gmina Lubomierz	3	degradacja zabytkowego parku poklasztornego, brak infrastruktury technicznej, brak możliwości korzystania z terenu, obszar zaniedbany w zakresie środowiska przyrodniczego,	poprawa walorów estetycznych terenu, przywrócenie funkcji parkowej, zwiększenie dostępności dla mieszkańców i turystów, oraz szkół, odnowa elementów zabytkowych małej architektury, odtworzenie stawu w parku, wykorzystanie terenu i funkcji parku na cele edukacyjne.	roboty ziemne, nasadzenia, mała architektura, odtworzenie ciągów komunikacyjnych, oświetlenie terenu, melioracja stawu, renowacja zabytkowych murów okalających park,	Lubomierz	Plac Kościelny	4	44 Powierzchnia obszarów w objętych rewitalizacją-ha	2,1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	5000	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	700 000,00
8	Przystań dla pielgrzyma na szlaku św. Jakuba w Lubomierzu	Gmina Lubomierz	2	niedobór miejsc noclegowych na terenie Gminy, niewykorzystany potencjał budynków zespołu poklasztornego,	zwiększenie liczby miejsc noclegowych na terenie Gminy, zwiększenie ruchu turystycznego, wykorzystanie niezagospodarowanych przestrzeni w kompleksie poklasztornym na cele turystyczno-rekreacyjne	przebudowa pomieszczeń na pokoje gościnne, wykonanie węzłów sanitarnych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, doposażenie i umeblowanie pomieszczeń	Lubomierz	Plac Kościelny	1	26 Liczba zabytków w nieruchomościach objętych wsparciem - szt.	1	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	1000	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	200 000,00

9	Rewitalizacja murów obronnych i zabytkowych schodów - ul. Majowa	Gmina Lubomierz	3	zdegradowane fragmenty dawnych murów obronnych najstarszej części miasta oraz klasztoru, zdewastowany ciąg komunikacyjny prowadzący na tereny przeznaczone do rekreacji i wypoczynku. Brak remontu skutkować może koniecznością częściowej rozbiórki.	rewitalizacja zabytkowych murów obronnych, oraz schodów prowadzących w kierunku terenów rekreacyjnych, wyeksponowanie walorów turystycznych miasta, poprawa ciągów pieszych na terenie miasta	odrestaurowanie murów obronnych, wzmocnienie konstrukcji, uzupełnienie ubytków, odnowienie stopni biegu schodów, wykonanie iluminacji, balustrad oraz oświetlenia ulicznego	Lubomierz	Majowa	38	26 Liczba zabytków w nieruchomościach objętych wsparciem - szt.	2	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)		1500	protokoły odbioru robót	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	1 500 000,00
10	Termomodernizacja budynków zespołu poklasztornego	Gmina Lubomierz	3	zdegradowane budynki poklasztorne pełniące obecnie funkcję internatu, świetlic, siedziby stowarzyszeń i muzeów. Niski poziom podstawowej infrastruktury na terenie kompleksu, nieefektywny sposób ogrzewania obiektu, zły stan stolarki okiennej, nieestetyczny wygląd obiektu	poprawa efektywności energetycznej budynku, poprawa walorów estetycznych, lepsze warunki zakwaterowania uczniów oraz dla innych użytkowników obiektu	wymiana stolarki okiennej, remont elewacji, wymiana źródła ciepła, remont dachów, niezbędne prace odtworzeniowe detali architektonicznych	Lubomierz	Plac Kościelny	1	8 Powierzchnia użytkowa budynków w poddanych termomodernizacji - zł	12165	2 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)		2100	protokół odbioru, audyt energetyczny	RPO WD Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności	2 400 000,00
11	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Lubomierzu	Gmina Lubomierz	3	zdegradowany technicznie obiekt Zespołu Szkół, przestarzałe rozwiązania dot. ogrzewania, zły stan techniczny stolarki okiennej i elewacji, znaczne straty energii cieplnej budynku, powodujące uciążliwość dla użytkowników	poprawa efektywności energetycznej budynku, zmniejszenie kosztów eksploatacji, poprawa estetyki budynku, zwiększenie komfortu użytkownika obiektu	wymiana stolarki okiennej, remont elewacji, remont konstrukcji ścian,	Lubomierz	Chopina	9	13 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków - szt.	1	2 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)		1000	protokoły odbioru robót, audyty energetyczne	RPO WD Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w	1 500 000,00

1 2	Modernizacja terenów wystawowych wraz z adaptacją na ujeżdżalnię i teren rekreacyjny	Gmina Lubomierz	2	brak miejsc do aktywnego spędzania wolnego czasu oraz promowania turystyki oraz lokalnych hodowców koni, słaba infrastruktura istniejącego terenu wystawowego	poprawa stanu technicznego terenów wystawowych, zwiększenie dostępności do terenów umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu, zagospodarowanie terenów nieurządzonych, poprawa atrakcyjności turystycznej, zwiększenie dostępności do bazy sportowej.	roboty ziemne, budowa niezbędnej infrastruktury technicznej, mała architektura, budowa stoisk wystawowych, budowa infrastruktury związanej z jazdą konną.	Lubomierz	Majowa	20-23	2 Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych-ha	1,8	1 Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych	2	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	500 000,00
1 3	Zagospodarowanie terenu po byłej stacji PKP - przy ul. Majowej	Gmina Lubomierz	3	niezagospodarowany teren po byłej stacji PKP, duża niewykorzystana powierzchnia towarzysząca budynkowi mieszkalnemu, brak urządzonych terenów zielonych oraz małej architektury oraz infrastruktury towarzyszącej	poprawa estetyki terenu, zagospodarowanie terenu, nawiązujące zarówno do terenów mieszkaniowych jak i planowanego przebiegu ścieżki rowerowej	prace niwelacyjne, prace ziemne, nasadzenia, oświetlenie ,budowa ciągów pieszych, mała architektura związana ze ścieżką rowerową, zagospodarowanie miejsca pod lokalizację kontenerów mieszkalnych, budowa infrastruktury technicznej	Lubomierz	Majowa	24a	2 Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych-ha	0,8	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	500	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	800 000,00

1 4	Rewitalizacja kamienic w Rynku w Lubomierzu	Gmina Lubomierz	3	brak estetyki budynków, niska efektywność energetyczna, przestarzałe źródła ciepła, wpływające na zanieczyszczenie powietrza, niski komfort zamieszkania	zwiększenie efektywności energetycznej budynków, poprawa estetyki rynku, ograniczenie niskiej emisji, wzrost poczucia komfortu mieszkańców	remonty elewacji, dachów, instalacji w budynkach, wymiana źródeł ciepła, wymiana stolarki	Lubomierz	Plac Wolności	22-67	41 Rozwój obszarów w miejscich: wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich- szt.	16	25 Inny wskaźnik	?	0	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	12 000 000,00
1 5	Budowa ścieżki rowerowej Pławna-Milęcice-Lubomierz-Oleszna Podgórska	Gmina Lubomierz	3	mała dostępność terenów turystyki rowerowej, brak ścieżek edukacyjnych, niska świadomość ekologiczna o terenach chronionych	zwiększenie dostępu do aktywnego spędzania czasu, rozwój turystyki rowerowej, zwiększenie świadomości ekologicznej, poprawa stanu szlaków komunikacyjnych dla ruchu pieszego i rowerowego	budowa ścieżki rowerowej, wraz z infrastrukturą towarzyszącą, oznakowanie istniejących szlaków komunikacyjnych, montaż tablic informacyjno-edukacyjnych	Pławna, Milęcice, Lubomierz, Oleszna	Majowa	0	17 Długość ścieżek rowerowych	12	25 Inny wskaźnik	Liczba uczestników ścieżki/rok - os.	15000	protokoły odbioru robót	Inne źródło finansowanie	12 000 000,00

1 6	Rozbudowa ścieżek edukacyjnych na bazie parku przyklasztornego	Stowarzyszenie Klasztor	3	Istniejący park został przekazany do zasobów Gminy Lubomierz w 2015 r. przez Kurię Legnicką (poprzednio należał do Kościoła). Aktualnie częściowo zagospodarowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół Lubomierza na ścieżkę astronomiczną w ramach projektu Lechstara. Pozostaje znaczna część arealu do rewitalizacji i zagospodarowania. Z uwagi na bliskość zabytkowego barokowego Kościoła i Zespołu Klasztornego z posadowionymi tam muzeami; Klasztornym i Dziedzictwa Kulturowego, związanego z tym dużego ruchu turystycznego realizacja projektu jest jak najbardziej zasadna. Ścieżki edukacyjne będą służyły również młodzieży położonych w sąsiedztwie szkół; podstawowej i Zespołu Szkół.	Rozszerzenie oferty turystycznej w postaci atrakcji edukacyjnej poprzez przywrócenie dawnej świetności parku przyklasztornego.	zagospodarowanie terenu, usunięcie zakrzaceń, roboty ziemne i niwelacyjne, prace pielęgnacyjne i oznakowanie starego drzewostanu, odrestaurowanie istniejącej architektury, rewitalizacja stawu, budowa infrastruktury towarzyszącej, wyposażenie w urządzenia służące rekreacji i turystyce, założenie ogrodów zielarskich i warzywnych.	Lubomierz	Pl. Kościelny	0	44 Powierzchnia obszaru w objętych rewitalizacją-ha	1,5	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedzi ny/ rok)	500	ewidencja odwiedzin	Inne źródło finansowanie	200 000,00		
1 7	Warsztaty tematyczne z zakresu edukacji ekologicznej i zdrowego żywienia (zioła i mikstury)	Stowarzyszenie Klasztor	1	Potrzeba realizacji projektu wynika z chęci nawiązania do tradycji pielęgnowanych niegdyś w lubomierskim Klasztorze Benedyktynów. Nawiązanie do tradycji zdrowego żywienia i sporządzania mikstur leczniczych na bazie ziół.	Celem projektu będzie stworzenie produktu lokalnego oraz kultywowanie tradycji i powrót do starych przepisów kuchni klasztornej oraz receptur na przygotowywanie mikstur leczniczych na bazie ziół.	Zakres rzeczowy projektu będzie obejmował - część zawierającą teoretyczne podstawy dotyczące tradycji kuchni klasztornej oraz receptur mikstur ziołowych, - część praktyczną dotyczącą przygotowywania potraw i mikstur.	Lubomierz	Plac Kościelny	5	57 Inny wskaźnik	Liczba wypracowanych receptur produktów lokalnych	6	25 Inny wskaźnik	wzrost oferty turystycznej w postaci produktu lokalnego	6	wykaz receptur i przepisów	Inne źródło finansowanie	25 000,00

18	Punkt konsultacyjno - psychoterapeutyczny w Lubomierzu	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubomierzu	1	Ideą Projektu jest utworzenie przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubomierzu, Punktu konsultacyjno-psychoterapeutycznego dla mieszkańców Gminy Lubomierz. Będzie to miejsce, w którym osoby zarówno zaburzone psychicznie jak i te doświadczające z różnych przyczyn dyskomfortu psychicznego, otrzymają wsparcie diagnostyczne i psychoterapeutyczne. W punkcie konsultacyjno-psychoterapeutycznym będzie oferowana specjalistyczna pomoc w formie psychoterapii indywidualnej oraz grupowej. Zatrudnieni do realizacji Projektu psychoterapeuci, będą pracować pod stałą superwizją certyfikowanych psychoterapeutów i superwizorów. Realizacja Projektu przyczyni się również do poprawy, jakości i efektywności usług świadczonych przez tut. Ośrodek na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin. Projekt będzie realizowany na terenie Gminy Lubomierz, w okresie od kwietnia 2017 roku do grudnia 2017 roku. Po zakończeniu realizacji projektu, planujemy, by Punkt konsultacyjno-psychoterapeutyczny funkcjonował nadal w ramach tut. Ośrodka, a zatem osoby chcące kontynuować proces terapeutyczny po	Celem ogólnym projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i poprawa funkcjonowania w życiu codziennym osób z zaburzeniami psychicznymi i rodzin tych osób poprzez zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej. Cele szczegółowe projektu to: 1. Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług diagnostycznych i psychoterapeutycznych dla osób zaburzonych psychicznie i ich rodzin. Osoby zgłaszające się do Punktu konsultacyjno-psychoterapeutycznego zostaną objęte wsparciem w formie konsultacji oraz psychoterapii. Osoby zaburzone psychicznie, wymagające konsultacji psychiatrycznej oraz terapii farmakologicznej będą kierowane do Poradni Zdrowia Psychicznego działającej przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu. Osoby, których nie będzie stać na dojazd i wizytę w Poradni a także wykup leków, otrzymają wsparcie z tut. Ośrodka w formie zasiłków celowych. Osoby zaburzone psychicznie i mniej samodzielne odbędą wizytę w Poradni w towarzystwie pracownika socjalnego na koszt tut. Ośrodka – w ramach świadczonej pracy socjalnej. 2. Zmniejszenie izolacji społecznej u osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz poprawa funkcjonowania w otoczeniu. 3. Zmniejszenie lub uwolnienie od cierpienia związanego z objawami chorobowymi. 4. Zapobieganie pogłębianiu się stanów chorobowych, zaburzeń psychicznych, dekompensacji, co	1. Rekrutacja uczestników. Do projektu zostaną zakwalifikowane osoby z zaburzeniami psychicznymi, doświadczające dyskomfortu psychicznego, zamieszkujące na terenie Gminy Lubomierz. Będą to osoby, które bezpośrednio z własnej inicjatywy zgłoszą się do Punktu konsultacyjno-psychoterapeutycznego, a także osoby zgłaszające się po uprzednio otrzymanej propozycji od pracownika socjalnego lub sugestii lekarza pierwszego kontaktu lub lekarza psychiatry z Poradni Zdrowia Psychicznego. Ostateczną decyzję dot. zakwalifikowania uczestników podejmie psychoterapeuta po indywidualnej konsultacji z pacjentem. Proces rekrutacji rozpocznie się w czerwcu br. i potrwa do momentu zakwalifikowania pełnej grupy docelowej tj. 30 osób. W sytuacji, gdy osób chętnych do skorzystania z psychoterapii będzie więcej, w pierwszej kolejności wsparciem zostaną objęte te osoby, które decydują psychoterapeuty konsultanta, ze względu na swoją sytuację i stan zdrowia, wymagają pilnej pomocy i interwencji psychoterapeutycznej. 2. Psychoterapia indywidualna dla 30 osób. W Punkcie konsultacyjno-terapeutycznym prowadzona będzie psychoterapia indywidualna Sesje psychoterapeutyczne z jednym pacjentem będą trwały 50 minut ze średnią częstotliwością jeden raz w tygodniu. Czas trwania procesu terapeutycznego określany jest indywidualnie. Psychoterapia prowadzona będzie w modelu psychodynamicznym. Jest to metoda leczenia zaburzeń psychicznych, w tym zaburzeń osobowości, nerwicowych, nastawiona na przepracowanie podstawowych problemów i trudności pacjenta. Psychoterapia indywidualna skierowana będzie do osób z zaburzeniami emocjonalnymi o charakterze nerwicowym – lękowym, depresyjnym, zmagających się z problemami osobowościowymi oraz cięższymi formami zaburzeń jedzenia. Pacjenci do psychoterapii kwalifikowani będą na podstawie rozmowy konsultacyjnej z psychoterapeutą prowadzącym terapię. Leczenie psychoterapeutyczne prowadzone będzie w podejściu psychodynamicznym.	Lubomierz	Plac Wolności	1	57 Inny wskaźnik	Liczba osób chorych lub zaburzonych psychicznie zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	30	25 Inny wskaźnik	Liczba osób chorych lub zaburzonych psychicznie zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem, poszukujących pracy po zakończeniu udziału w projekcie	10	Liczba zawartych kontraktów w socjalnych	Inne źródło finansowanie	70 000,00
----	--	---	---	---	---	---	-----------	---------------	---	------------------	---	----	------------------	---	----	--	--------------------------	-----------

				zakończeniu udziału w projekcie, będą miały taką możliwość. Projekt zakłada ścisłą współpracę specjalistycznej kadry zatrudnionej w Punkcie konsultacyjno-psychoterapeutycznym z innymi jednostkami tj.: Szkołami działającymi na terenie Gminy Lubomierz, NZOZ LUBOMED, Caritas w Lubomierzu oraz Wojewódzkim Szpitalem dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu. Działalność Punktu konsultacyjno-terapeutycznego będzie ważnym elementem kompleksowego programu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminie Lubomierz. Przyczyni się również do realizacji zadań ujętych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.	z kolei ograniczy destrukcyjny wpływ na relacje w rodzinie i środowisku lokalnym. Powyższe cele zostaną zrealizowane poprzez wsparcie specjalistyczną pomocą psychoterapeutyczną, świadczoną przez specjalistów zatrudnionych w Punkcie konsultacyjno-psychoterapeutycznym tj.: dwóch psychoterapeutów i jednego socjoterapeutę.	Oznacza to, że w pracy z pacjentem obok sfery świadomej, uwzględniamy nieświadome konflikty i potrzeby emocjonalne pacjenta wpływające na jego funkcjonowanie, relacje z ludźmi i ze światem. Program obejmuje 720 godzin psychoterapii – średnio 24 godzin na jednego uczestnika. Z uwagi na ramy czasowe trwania projektu, w stosunku do beneficjentów stosowana będzie terapia psychodynamiczna krótkoterminowa. Po zakończeniu realizacji projektu, planujemy, by punkt konsultacyjno-terapeutyczny funkcjonował nadal w ramach tut. Ośrodka, a zatem osoby chcące kontynuować proces terapeutyczny po zakończeniu udziału w projekcie, będą miały taką możliwość. 2. Trening interpersonalny. Trening interpersonalny daje możliwość badania procesu grupowego i struktury grupy oraz poszerzenia samoświadomości. Daje okazję, aby doświadczyć integrowania się grupy i tworzenia poczucia bezpieczeństwa. Pozwala poznawać mechanizmy funkcjonowania w grupie i procesy rozwoju grupy. Pomaga uświadomić sobie tendencje do podejmowania ról, wchodzenia w koalicje i rywalizacje, stwarza sposobność, aby doświadczyć relacji z innymi, rozwijać umiejętności kontaktowania się z innymi. Pacjenci uczestnicząc w proponowanych ćwiczeniach warsztatowych mają możliwość uświadomienia sobie, w jaki sposób nawiązują kontakt i budują dystans wobec innych osób, poczucie bezpieczeństwa i zaufania w grupie, badania obrazu siebie i innych, swoich postaw wobec autorytetu, trudności itp. Scenariusz treningu nie jest ściśle sprecyzowany, zależy od tego, co się dzieje na grupie. Prowadzący wspierają integrowanie się grupy, budowanie poczucia bezpieczeństwa. Kiedy pojawiają się konflikty pomagają bezpiecznie ujawnić złość i pogłębić autentyczność komunikowania się. Podejmują działania ułatwiające grupie współpracę w zakresie poszerzania samoświadomości, budowania bliskich relacji interpersonalnych, przełamywania oporów w kontaktowaniu się z innymi. Zachęcają														
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

						uczestników grupy do udzielania sobie wzajemnie informacji zwrotnych w sposób bezpieczny i akceptowany społecznie. W treningu weźmie udział 12 osób dorosłych. Program obejmuje 40 godzin zajęć.												
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

				wychowawczego powoduje dezorientację w świecie społecznych norm i wartości, nie rozumienie sensu przestrzegania zasad moralnych. Brak orientacji wyraża się niezrozumieniem emocji, jakie przeżywają ludzie z ich najbliższego otoczenia w związku z ich zachowaniem, które to często narusza standardy zachowań akceptowanych społecznie. Z myślą o takiej grupie osób stworzyliśmy program socjoterapeutyczny będący formą wsparcia adresowaną do grupy młodzieży w okresie dorastania, borykającej się z problemami osobistymi i trudnościami życiowymi. W obszarze oddziaływań socjoterapeutycznych naszego projektu pozostaje młodzież z zaburzeniami zachowania, nadpobudliwością, agresją, zahamowaniem, niską samooceną, nieśmiałością, mający problemy szkolne wynikające z parcjalnych deficytów bądź z zaniedbania środowiska.	zająć doświadczeń korekcyjnych, przeciwnych doznanych urazom oraz sprzyjać będą odciążaniu napięć emocjonalnych i posłużyć uczeniu się nowych umiejętności społecznie апробованных. Cele terapeutyczne realizowane w projekcie: • odciążanie emocji; • rozwiązywanie problemów, trudnych sytuacji; • lepsze zrozumienie ludzkich zachowań; • otrzymywanie wsparcia od grupy; • przyjmowanie i dawanie informacji zwrotnych. Cele te będą osiągnięte głównie podczas realizacji warsztatów socjoterapeutycznych oraz indywidualnych sesji terapeutycznych. Ważnym aspektem naszego projektu są propozycje alternatywnych form spędzania wolnego czasu, rozwijania indywidualnych zainteresowań, nabywania nowych umiejętności i rozwoju osobistego młodzieży. Jesteśmy przekonani, że propozycje udziału w warsztatach fotograficznych, wyjazdów do Parku wodnego, kina i profesjonalny mecz piłkarski, spotkają się z entuzjastycznym przyjęciem ze strony naszych uczestników. Tym bardziej, iż, na co dzień nie mają Oni możliwości skorzystania z tego typu atrakcji. Dzięki pracy poszczególnych członków Zespołu Interdyscyplinarnego mamy dobrze zdiagnozowane środowisko lokalne oraz szkolne, co pozwoli nam na podejmowanie efektywniejszych i skuteczniejszych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród młodzieży z terenu naszej Gminy.	razem ukierunkowana na indywidualne problemy i potrzeby każdego z uczestników. Celem jest uzyskanie poprawy w funkcjonowaniu umożliwiającym prawidłowy rozwój charakterystyczny dla okresu adolescencji. 8. Zarówno organizacja wyjazdu na mecz piłki nożnej do Wrocławia jak i wyjazdu do kina oraz organizacja wyjazdów do Parku wodnego są kolejnymi z propozycji alternatywnych form spędzania wolnego czasu i rekreacji.														
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

20	Razem dla Gminy Lubomierz - II edycja	Gmina Lubomierz	1	Gmina Lubomierz realizowała projekt o tej nazwie w 2010 r. rezultatem projektu było wypracowanie Strategii Rozwoju Gminy na lata 2011 - 2020. Wiele z założeń wypracowane Strategii udało się już zrealizować, poza tym zmieniły się nieco uwarunkowania, należy więc zaktualizować wypracowany dokument i cele rozwoju Gminy.	Aktywna integracja mieszkańców gminy Lubomierz - przedstawiciele trzech sektorów, na rzecz aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych.	Realizacja cyklu warsztatów - dwa poświęcone diagnozie, trzy poświęcone wypracowaniu celów, działań i zadań z określeniem odpowiedzialności i źródeł finansowania.	Lubomierz	Pl. Wolności	1									
----	---------------------------------------	-----------------	---	--	--	--	-----------	--------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[illegible]

			stanowią kobiety będące matkami, w tym matkami samotnie wychowującymi dzieci. Jednym z głównych problemów tej grupy osób, oprócz oczywiście bezrobocia, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także narastający problem przemocy w rodzinie, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych. Nieradzenie sobie z tymi problemami negatywnie wpływa na relacje zachodzące między poszczególnymi członkami rodziny, dodatkowo utrwalając stan bezradności, w tym także problemów z powrotem na rynek pracy. Dlatego też oprócz działań edukacyjnych i zawodowych projekt zakłada realizację działań o charakterze społecznym i zdrowotnym co naszym zdaniem znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania uczestników zarówno w sferze zawodowej ale również w sferze społecznej. Wobec powyższego niezbędne jest podejmowanie w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy, wszelkich działań aktywizujących, w tym działań z zakresu aktywnych form integracji społeczno-zawodowej, przyczyniających się m.in. do uzupełniania bądź podnoszenia umiejętności	Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.														
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				społecznych i zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej. Ich zastosowanie będzie się przyczyniać do reintegracji z rynkiem pracy oraz korzystnie wpłynie na zmianę ich sytuacji, sposobu myślenia, działania i pozycji społecznej. Realizacja projektu pozwoli również na zwiększenie liczby zawieranych kontraktów socjalnych.														
2 2	Wymiana młodzieży miast partnerskich.	Zespół Szkół	1	Projekt ma przyczynić się do zacieśnienia współpracy miast partnerskich Gminy Lubomierz; Wittichenau - Niemcy, Tanvald - Czechy, poprzez poprawę relacji grup rówieśniczych - uczniów szkół ponadgimnazjalnych.	Celem projektu jest zacieśnienie współpracy w grupach rówieśniczych młodzieży szkół ponadgimnazjalnych poprzez wspólne warsztaty, spędzanie wolnego czasu, poznawanie kultury i atrakcji turystycznych poszczególnych partnerów.	- warsztaty autoprezentacji i wzajemnego poznania, - warsztaty w zakresie ekologii i zasobów przyrody, - zwiedzanie lokalnych muzeów i zabytków kultury, - spływ kajakowy rzeką Bóbr, - podsumowanie spotkań wspólną konferencją, prezentacja doświadczeń, wypracowanie dalszych zasad współpracy.	Wittichenau	Rynek	1									

			stanowią kobiety będące matkami, w tym matkami samotnie wychowującymi dzieci. Jednym z głównych problemów tej grupy osób, oprócz oczywiście bezrobocia, jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, a także narastający problem przemocy w rodzinie, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych. Nieradzenie sobie z tymi problemami negatywnie wpływa na relacje zachodzące między poszczególnymi członkami rodziny, dodatkowo utrwalając stan bezradności, w tym także problemów z powrotem na rynek pracy. Dlatego też oprócz działań edukacyjnych i zawodowych projekt zakłada realizację działań o charakterze społecznym i zdrowotnym co naszym zdaniem znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania uczestników zarówno w sferze zawodowej ale również w sferze społecznej. Wobec powyższego niezbędne jest podejmowanie w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy, wszelkich działań aktywizujących, w tym działań z zakresu aktywnych form integracji społeczno-zawodowej, przyczyniających się m.in. do uzupełniania bądź podnoszenia umiejętności	Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.														
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				społecznych i zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej. Ich zastosowanie będzie się przyczyniać do reintegracji z rynkiem pracy oraz korzystnie wpłynie na zmianę ich sytuacji, sposobu myślenia, działania i pozycji społecznej. Realizacja projektu pozwoli również na zwiększenie liczby zawieranych kontraktów socjalnych.														
2 4	Samorząd najwyższej jakości - od administrowania do współrzędzenia	UMBRELLA Cosulting Sp. z o. o.	2	Postęp technologiczny, wzrost oczekiwań petentów wymusza ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie e-usług dla mieszkańców, poprawa systemu zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.	Poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w 7 JST grupy docelowej w okresie do 30.04.2018 r. poprzez działania nakierowane na podnoszenie jakości i efektywności usług administracyjnych w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami.	1. Elektroniczacja procesu obsługi podatkowej w obszarze podatków i opłat lokalnych 2. Wdrażanie rozwiązań zarządczych w obszarze podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami 3. Doskonalenie kompetencji kadr JST w obszarze podatków i opłat lokalnych 4. Wdrożenie rozwiązań poprawiających dostęp do usług administracyjnych oraz informacji oraz poprawa obsługi klienta w zakresie zarządzania nieruchomościami 5. Doskonalenie kompetencji kadr w obszarze nieruchomości komunalnych 6. Wsparcie JST w zakresie opracowania planów wykorzystania zasobu nieruchomości oraz elektroniczacji procesu świadczenia usług w obszarze zarządzania nieruchomościami Działania:	województwo dolnośląskie	0	0									

[illegible]

			nacechowanymi negatywnymi opiniami na temat tych osób. Wobec powyższego niezbędne jest podejmowanie wszelkich działań aktywizujących, przyczyniających się m.in. do uzupełniania bądź podnoszenia umiejętności społeczno-zawodowych osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Ich zastosowanie będzie się przyczyniać do reintegracji z rynkiem pracy oraz korzystnie wpłynie na zmianę ich sytuacji, sposobu myślenia, działania i pozycji społecznej. Realizacja projektu pozwoli również na zwiększenie liczby zawieranych kontraktów socjalnych. Innym problem, z jakim mamy do czynienia na terenie gminy Lubomierz, jest problem niewystarczającej ilości lokali socjalnych. Brak mieszkań dla najuboższych mieszkańców gminy jest powszechnie postrzegany, jako ogromny problem społeczny. Nie jest to przy tym wyłącznie problem samych osób biednych, ale również gminy. Z uwagi na brak środków finansowych, gminy Lubomierz nie stać na realizację remontów i inwestycji w komunalnym zasobie lokalowym. Istniejące budynki komunalne wymagają remontów, a stały wzrost liczby rodzin oczekujących na lokale mieszkalne, a także zwiększająca się liczba prawomocnych														
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

				wyroków eksmisyjnych z orzeczeniem o uprawnieniu do lokalu socjalnego pogłębia ten problem. Aktualnie 42 rodzin z terenu gminy Lubomierz oczekuje na przydział lokalu mieszkalnego w tym 17 na lokal socjalny. Mimo, iż realizacja powyższego projektu nie rozwiąże całkowicie problemu niedoboru lokali socjalnych w gminie, to jednak znacząco poprawi sytuację w tym zakresie.														
2 6	Przystań dla turysty wraz z ekspozycją muzealno-edukacyjną	Gmina Lubomierz	3	zdegradowany budynek dawnego dworca PKP, brak zagospodarowania terenu w nawiązaniu do przebiegającej ścieżki rowerowej, niska atrakcyjność i estetyka budynku, brak infrastruktury turtystycznej	zwiększenie atrakcyjności turystycznej, poprawa walorów estetycznych budynku, adaptacja budynku na cele turystyczno-rekreacyjno-edukacyjne, zagospodarowanie terenu na ekspozycję plenerową historii kolejnictwa	przebudowa budynku dworca na przystań dla turystów, remont dachu elewacji, adaptacja pomieszczeń, modernizacja instalacji, zagospodarowanie terenu	Pławna Górna	Pławna Górna	18									

27	Informatyzacja Urzędów Gmin Lubomierz, Mirsk, Piechowice i Wleń - II etap	Gmina Lubomierz	3	Postęp cywilizacyjny stwarza możliwości zaspakajania coraz większej ilości potrzeb w oparciu o Internet. Dotyczy to również usług świadczonych przez administrację publiczną na rzecz mieszkańców. Nowe rozwiązania i pojawiające się w ślad za nimi nowe funkcjonalności a nawet zupełnie nowe e-usługi sprawiają, że konieczne jest stałe poszerzanie oferty gmin, tak by w jak najwyższym stopniu odpowiadała ona na potrzeby mieszkańców. Dlatego podejmowane we wcześniejszych latach działania znajdują kontynuację w przedmiotowym projekcie (etap II). Przygotowały go 4 gminy Lubomierz, Mirsk, Piechowice i Wleń o podobnej charakterystyce i zbliżonym dotychczasowym poziomie rozwoju e-usług. Projekt zakłada wdrożenie na ich obszarze nowych e-usług oraz związane z tym prace integracyjne systemu, zakupy sprzętu i niezbędne działania towarzyszące (promocja, szkolenia, zarządzanie projektem).	Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności do usług publicznych w 4 dolnośląskich gminach poprzez wdrożenie nowych e-usług i podniesienie stopnia dojrzałości usług już świadczonych.	1. Zakup oprogramowania dla poszczególnych gmin wg specyfikacji. 2. Zakup sprzętu dla poszczególnych gmin wg specyfikacji. 3. Rozbudowa sieci w poszczególnych gminach, 4. Wdrożenie i migracja danych. 5. szkolenia stanowiskowe i specjalistyczne.	Lubomierz	Pl. Wolności	1										
----	---	-----------------	---	--	---	---	-----------	--------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców.

Załącznik 3. Aspekty środowiskowe realizacji LPR w Gminie Lubomierz

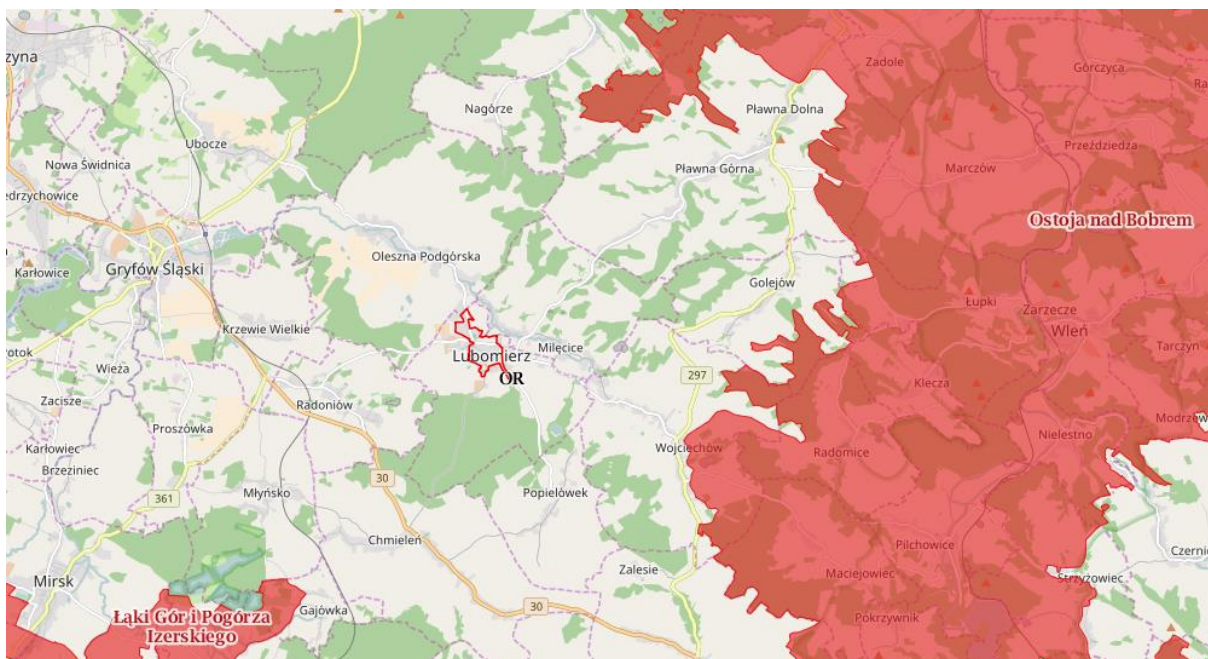
„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lubomierz na lata 2015-2020” (LPR, Program) jest to dokument o charakterze planistycznym identyfikujący potrzeby w zakresie rewitalizacji zdegradowanych obszarów w kontekście wykorzystania m.in. funduszy strukturalnych na lata 2014-2020. Zawiera program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach procesu rewitalizacji.

Charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem powodują, że realizacja działań nie będzie ponadnormatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze. Wyznaczone działania mają charakter ogólny i nie wskazują jednoznacznie określonych inwestycji, które mogą stanowić przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto realizowane będą jedynie w wyznaczonym obszarze rewitalizacji, zatem będą miały charakter lokalny nie wykraczający poza granice gminy, tym bardziej nie wystąpi ich transgraniczne oddziaływanie. Nie przewiduje się również prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Lubomierz na lata 2015-2020” nie jest planem konkretnych zidentyfikowanych przedsięwzięć, stanowi jedynie informacje o planowanych kierunkach działań w zakresie rewitalizacji. Program nie wyznacza również ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie przewiduje negatywnego wpływu realizacji przedmiotowego dokumentu na obszary chronione.

Ze względu na rodzaj i charakterystykę, usytuowanie, jak i skalę możliwego oddziaływania, przewidziane do realizacji działania na obszarze rewitalizacji miasta Lubomierz mają charakter neutralny również pod względem wpływu na obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. Na szczególną uwagę zasługują obszary objęte ochroną Natura 2000, a mianowicie:

- **„Ostoja nad Bobrem”** (kod PLH020054), o powierzchni 153,73 km², Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO), oddalony o ok. 5 km od miasta Lubomierz.

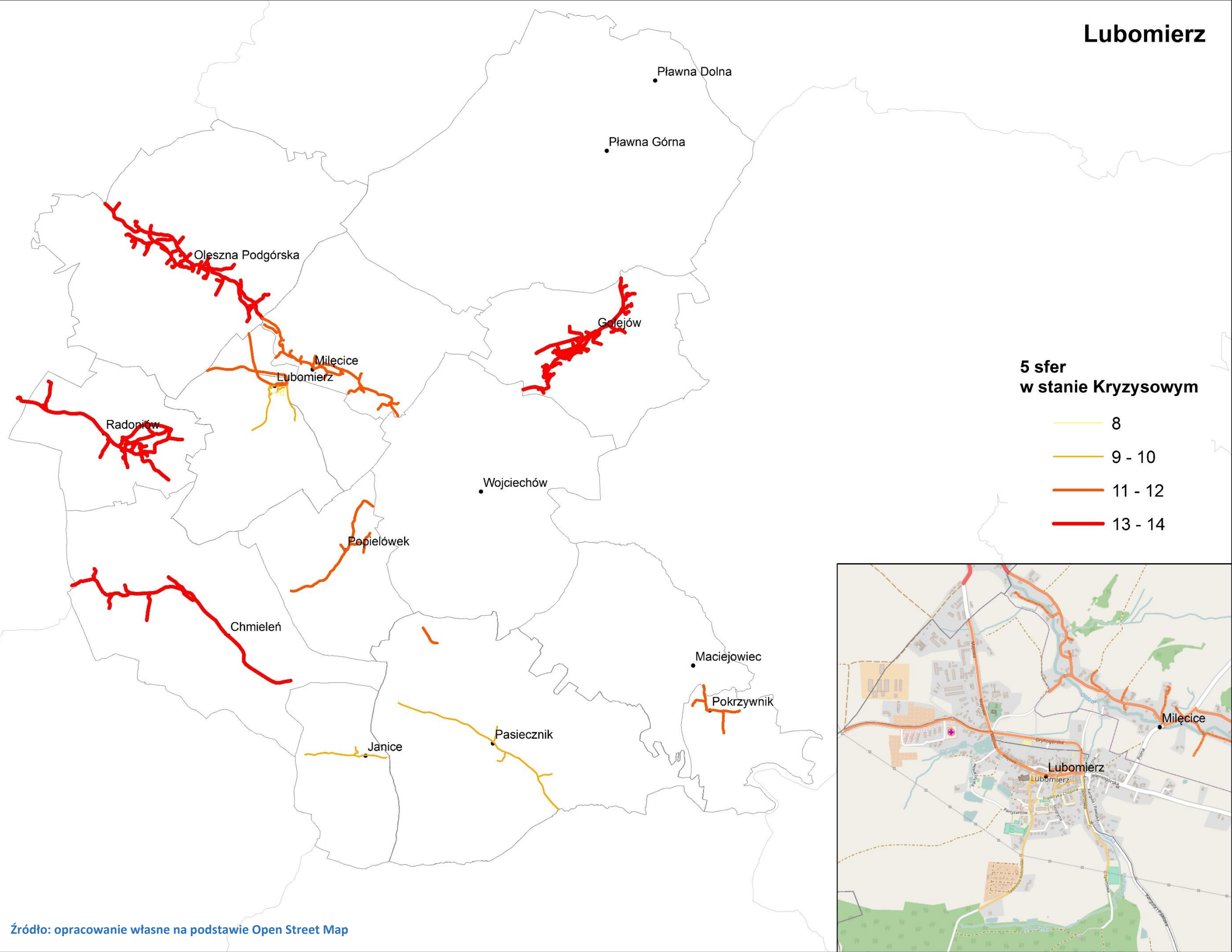

Mapa 1. Lokalizacja obszaru rewitalizacji w stosunku do najbliższego obszaru Natura 2000 [źródło:

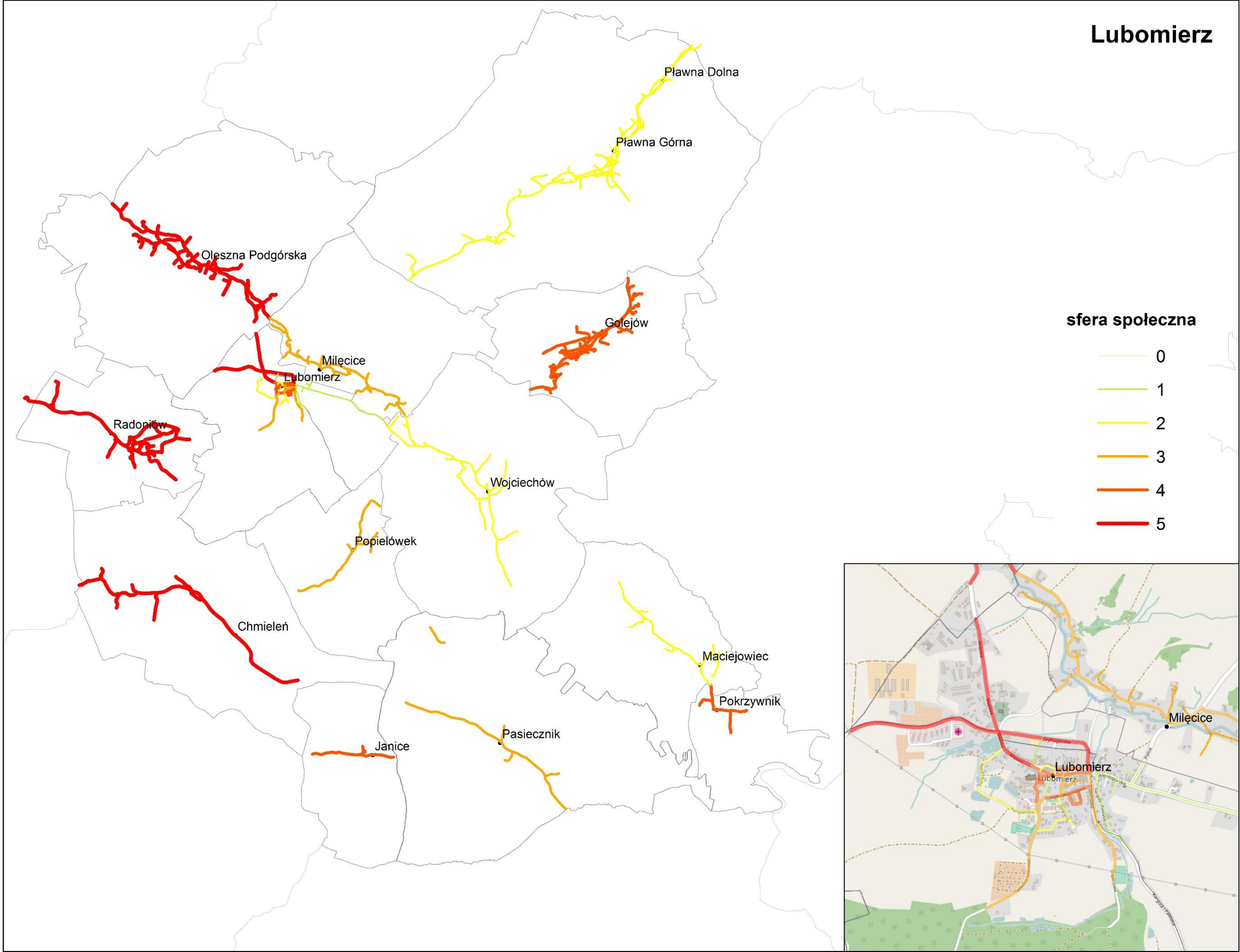
<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>]

Obszar wskazany do rewitalizacji – (centrum miasta) nie jest zlokalizowany w obszarze Natura 2000 - o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Najbliżej położony obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Bobrem” PLH020054 znajduje się w odległości ok. 5 km od miasta Lubomierz. Jeszcze bardziej oddalony (ok. 6 km od obszaru rewitalizacji) jest obszar Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” PLH020102.

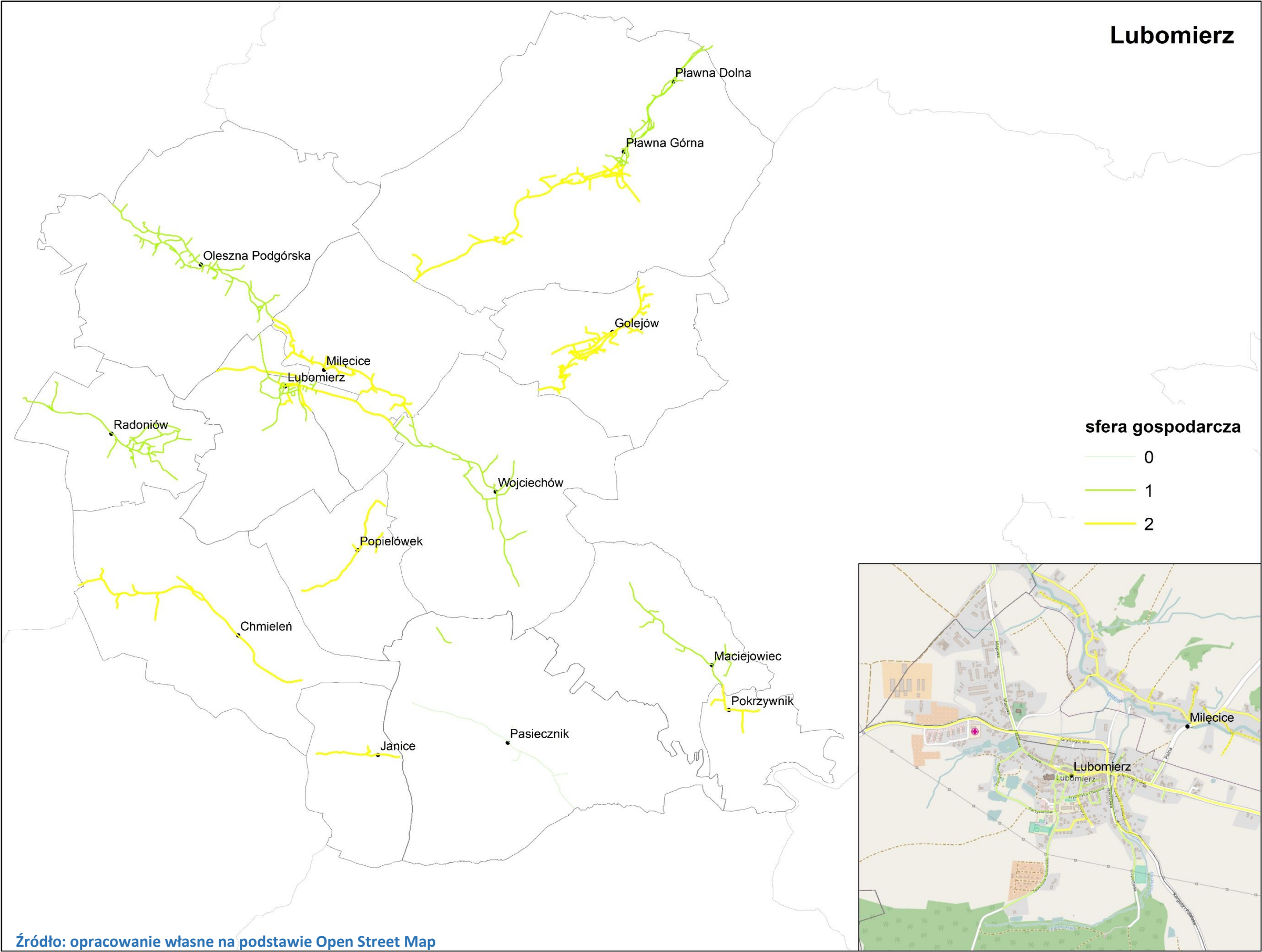
Przewidziane do realizacji działania na obszarze rewitalizacji Gminy Lubomierz mają charakter neutralny, nie mają wpływu na gatunki chronione oraz nie będą powodować zagrożenia środowiska (ludzi, faunę, florę, glebę, wodę, powietrze).

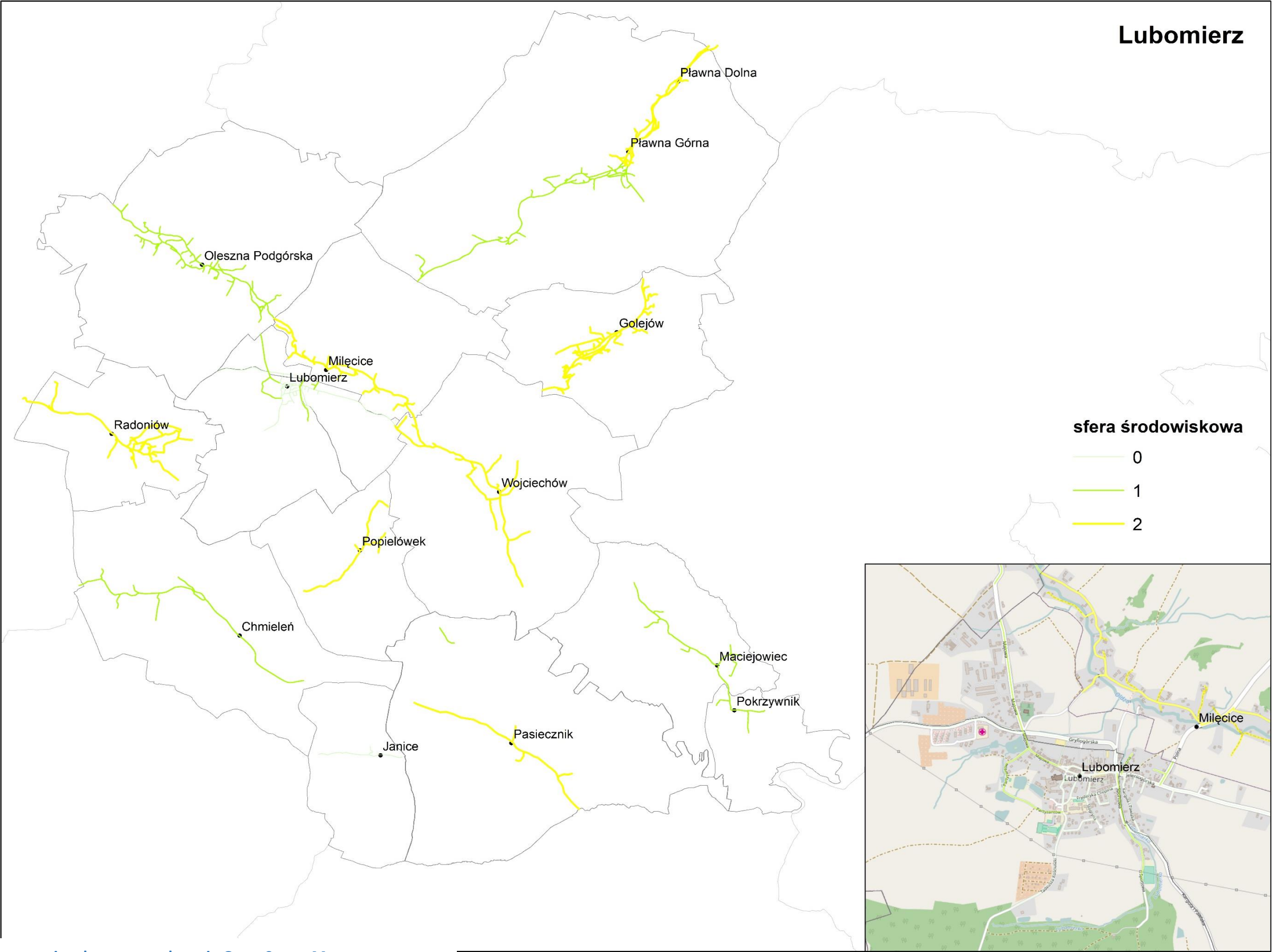
			Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno- funkcjonalna	Sfera techniczna	RAZEM 5 sfer
L.p.	Miejscowość	Ulica	2015	2015	2015	2015	2015	2015
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	1	2	0	2	2	7
2.	Lubomierz	Polna	1	1	1	3	2	8
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	1	0	2	2	5
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	1	0	3	2	6
5.	Lubomierz	Ptasia	1	1	0	3	2	7
6.	Lubomierz	Rzeczna	0	1	1	3	2	7
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	1	2	0	2	2	7
8.	Lubomierz	Sportowa	3	1	1	2	2	9
9.	Lubomierz	Chopina	4	1	0	1	2	8
10.	Lubomierz	Asnyka	3	1	0	3	2	9
11.	Lubomierz	Stogryna	2	2	0	2	2	8
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	2	2	0	2	2	8
13.	Lubomierz	Kościuszki	3	1	0	4	2	10
14.	Lubomierz	Wietora	1	1	0	1	2	5
15.	Lubomierz	Plac Wolności	4	2	0	3	2	11
16.	Lubomierz	Majowa	5	1	1	2	2	11
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	5	2	0	3	2	12
18.	Lubomierz	Krótką	1	1	0	1	1	4
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	2	1	0	2	2	7
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	4	1	0	3	2	10
21.	Lubomierz	Partyzantów	3	1	1	3	2	10
22.	Chmielów		5	2	1	4	2	14
23.	Golejów		4	2	2	3	2	13
24.	Janice		4	2	0	3	1	10
25.	Maciejów		2	1	1	3	2	9
26.	Milęcice		3	2	2	3	2	12
27.	Oleszna Podgórska		5	1	1	5	2	14
28.	Pasiecznik		3	0	2	3	2	10
29.	Pławna Dolna		2	1	2	3	2	10
30.	Pławna Górna		2	2	1	3	2	10
31.	Pokrzywnik		4	2	1	4	1	12
32.	Popielówek		3	2	2	4	1	12
33.	Radonów		5	1	2	4	1	13
34.	Wojciechów		2	1	2	2	2	9
35.	przysiółek Zalesie		3	1	1	4	2	11

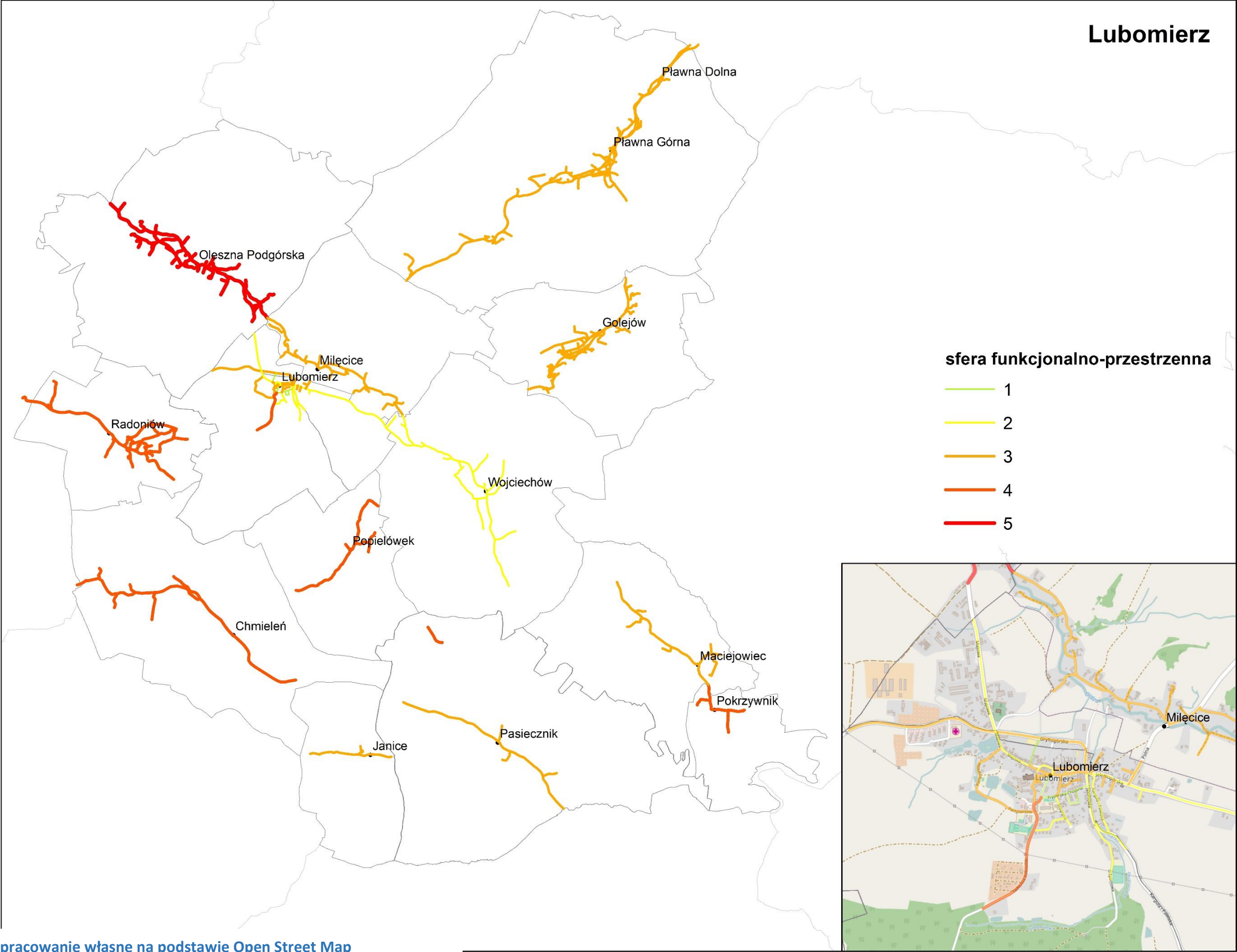
			Bezrobocie				Ubóstwo						Przestępczość			Edukacja			Uczestnictwo			Sfera społeczna RAZEM
			Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych bez kwalifikacji (mieszkańcy)	Liczba osób długotrwale bezrobotnych bez kwalifikacji (bezrobotni)		Korzystający z pomocy społecznej	Świadczenia pomocy społecznej	Korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	Korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby	Korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia		Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych	Liczba czynów karalnych nieletnich		Liczba uczniów z wynikami z egzaminu gimnazjalnego niższymi o 75% od średniej w gminie z części matematycznej	Odsetek uczniów z wynikami ze sprawdzianu szóstych klas niższymi o 75% od średniej w gminie		Liczba dzieci korzystających z usług oferowanych przez świetlice3	Liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych		
L.p.	Miejscowość	Ulica	2015	2015	2015		2015	2015	2015	2015	2015		2015	2015		2015	2015		2015	2015		
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
2.	Lubomierz	Polna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Lubomierz	Ptasia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
6.	Lubomierz	Rzeczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
8.	Lubomierz	Sportowa	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	3
9.	Lubomierz	Chopina	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	4
10.	Lubomierz	Asnyka	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
11.	Lubomierz	Stogryna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	1	2
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
13.	Lubomierz	Kościuszki	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	3
14.	Lubomierz	Wietora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
15.	Lubomierz	Plac Wolności	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	4
16.	Lubomierz	Majowa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	5
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	5
18.	Lubomierz	Krótką	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	2
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	4
21.	Lubomierz	Partyzantów	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	3
22.	Chmielęń		1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	5
23.	Golejów		1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	4
24.	Janice		0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	4
25.	Maciejowiec		0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
26.	Milęcice		0	0	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
27.	Oleszna Podgórska		1	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	5
28.	Pasiecznik		1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	3
29.	Pławna Dolna		1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
30.	Pławna Górna		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
31.	Pokrzywnik		0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	4
32.	Popielówek		0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
33.	Radoniów		0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	5
34.	Wojciechów		1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
35.	przysiółek Zalesie		1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3

			Przedsiębiorstwa			Kondycja				Sfera gospodarcza RAZEM
			Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	Odsetek firm w stosunku do liczby mieszkańców		Liczba wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej		
L.p.	Miejscowość	Ulica	2015	2015		2015	2015	2015		2015
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	1	0	1	0	0	1	1	2
2.	Lubomierz	Polna	1	1	1	0	0	0	0	1
3.	Lubomierz	Kwiatowa	1	1	1	0	0	0	0	1
4.	Lubomierz	Kombatantów	1	1	1	0	0	0	0	1
5.	Lubomierz	Ptasia	1	0	1	0	0	0	0	1
6.	Lubomierz	Rzeczna	1	1	1	0	0	0	0	1
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	1	0	1	0	0	1	1	2
8.	Lubomierz	Sportowa	1	1	1	0	0	0	0	1
9.	Lubomierz	Chopina	0	0	0	0	0	1	1	1
10.	Lubomierz	Asnyka	1	1	1	0	0	0	0	1
11.	Lubomierz	Stogryna	1	0	1	0	1	1	1	2
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	1	0	1	0	0	1	1	2
13.	Lubomierz	Kościuszki	1	0	1	0	0	0	0	1
14.	Lubomierz	Wietora	1	1	1	0	0	0	0	1
15.	Lubomierz	Plac Wolności	0	1	1	0	0	1	1	2
16.	Lubomierz	Majowa	0	0	0	1	0	0	1	1
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	0	1	1	0	1	0	1	2
18.	Lubomierz	Krótką	1	1	1	0	0	0	0	1
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	1	1	1	0	0	0	0	1
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	1	1	1	0	0	0	0	1
21.	Lubomierz	Partyzantów	1	0	1	0	0	0	0	1
22.	Chmielęć		0	1	1	0	1	0	1	2
23.	Golejów		1	1	1	0	1	1	1	2
24.	Janice		1	1	1	0	0	1	1	2
25.	Maciejowiec		0	0	0	1	0	0	1	1
26.	Milęcice		0	1	1	0	1	1	1	2
27.	Oleszna Podgórska		0	1	1	0	0	0	0	1
28.	Pasiecznik		0	0	0	0	0	0	0	0
29.	Pławna Dolna		0	0	0	0	1	1	1	1
30.	Pławna Górna		0	1	1	0	1	0	1	2
31.	Pokrzywnik		1	1	1	0	0	1	1	2
32.	Popielówek		1	1	1	0	0	1	1	2
33.	Radoniów		1	1	1	0	0	0	0	1
34.	Wojciechów		0	1	1	0	0	0	0	1
35.	przysiółek Zalesie		1	1	1	0	0	0	0	1

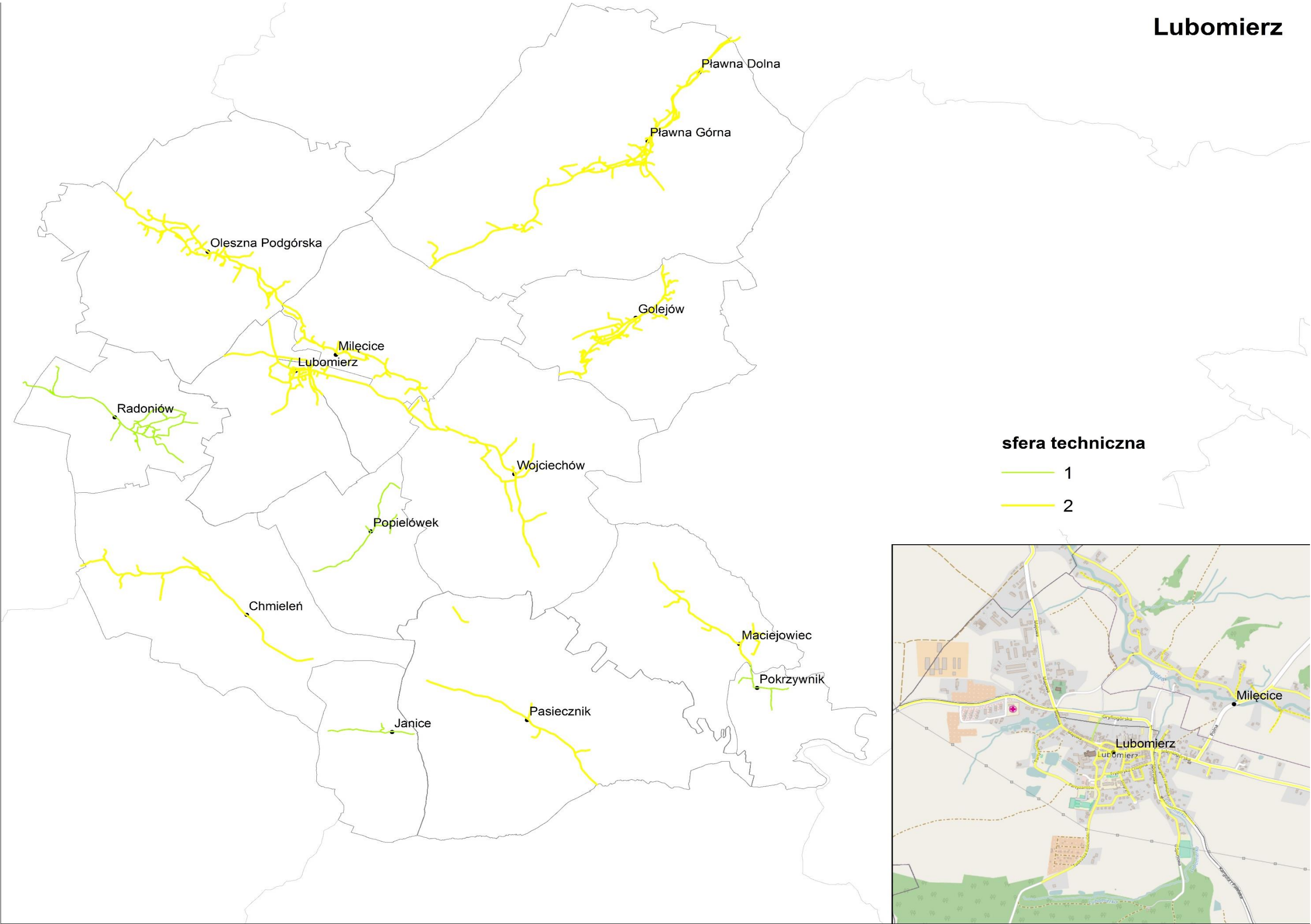

			Standardy			Odpady					Sfera środowiskowa RAZEM
			Odsetek budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej	Odsetek budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci wodociągowej		Występowanie obszarów wymagających rekultywacji	Występowanie obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	Występowanie przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne	Liczba dzikich wysypisk		
L.p.	Miejscowość	Ulica	2015	2015		2015	2015	2015	2015		
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Lubomierz	Polna	1	0	1	0	0	0	0	0	1
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Lubomierz	Ptasia	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.	Lubomierz	Rzeczna	1	0	1	0	0	0	0	0	1
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.	Lubomierz	Sportowa	0	0	0	0	0	1	0	1	1
9.	Lubomierz	Chopina	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.	Lubomierz	Asnyka	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Lubomierz	Stogryna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.	Lubomierz	Kościuszki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Lubomierz	Wietora	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	Lubomierz	Plac Wolności	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Lubomierz	Majowa	0	0	0	0	1	0	0	1	1
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18.	Lubomierz	Krótką	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21.	Lubomierz	Partyzantów	1	0	1	0	0	0	0	0	1
22.	Chmielen		1	1	1	0	0	0	0	0	1
23.	Golejów		1	1	1	0	0	1	0	1	2
24.	Janice		0	0	0	0	0	0	0	0	0
25.	Maciejowiec		1	1	1	0	0	0	0	0	1
26.	Milęcice		1	1	1	0	0	0	1	1	2
27.	Oleszna Podgórska		1	1	1	0	0	0	0	0	1
28.	Pasiecznik		1	1	1	0	0	1	0	1	2
29.	Pławna Dolna		1	1	1	0	0	1	0	1	2
30.	Pławna Górna		1	1	1	0	0	0	0	0	1
31.	Pokrzywnik		1	1	1	0	0	0	0	0	1
32.	Popielówek		1	1	1	0	0	0	1	1	2
33.	Radoniów		1	0	1	1	0	1	0	1	2
34.	Wojciechów		1	1	1	0	1	0	0	1	2
35.	przysiółek Zalesie		0	1	1	0	0	0	0	0	1

L.P.	Miejscowość	Ulica	Infrastruktura techniczna				Tereny publiczne					Infrastruktur a społeczna		Komunikacja			Usługi komunalne				Sfera przes
			Dostęp do sieci kanalizacyjnej	Dostęp do sieci wodociągowej	Występow anie oświetlenia ulicznego		Ogólnodostępn e obiekty sportowe w promieniu 1000 m od ulicy w mieście	Występowanie ogólnodostępnych placów zabaw	Liczba obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków przez Gminę	Liczba obiektów wpisanych do rejstru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków		dzieci w wieku 3-5 lat objęte wychowaniem przedszkolnym		Publiczne miejsca parkingowe	Brak chodników		Oczekujący na mieszkanie komunalne	Występowani e mieszkań socjalnych	Oczekując y na mieszkanie socjalne		
			2015	2015	2015		2015			2015		2015		2015	2015		2015	2015	2015		2014
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
2.	Lubomierz	Polna	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	2
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3
5.	Lubomierz	Ptasia	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	3
6.	Lubomierz	Rzeczna	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
7.	Lubomierz	Kargula i Pawlaka	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	2
8.	Lubomierz	Sportowa	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
9.	Lubomierz	Chopina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1
10.	Lubomierz	Asnyka	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	3
11.	Lubomierz	Stogryna	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
13.	Lubomierz	Kościuszki	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1	4
14.	Lubomierz	Wietora	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15.	Lubomierz	Plac Wolności	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	3
16.	Lubomierz	Majowa	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	2
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	3
18.	Lubomierz	Krótką	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	3
21.	Lubomierz	Partyzantów	1	0	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
22.	Chmielęń		1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	4
23.	Golejów		1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
24.	Janice		0	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
25.	Maciejowiec		1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
26.	Milęcice		1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	3
27.	Oleszna Podgórska		1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5
28.	Pasiecznik		1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	3
29.	Pławna Dolna		1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
30.	Pławna Górna		1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
31.	Pokrzywnik		1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	4
32.	Popielówek		1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	4
33.	Radoniów		1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	4
34.	Wojciechów		1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
35.	przysiółek Zalesie		0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	4

Lubomierz

Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map

			Degradacja				Energooszczędność			Sfera techniczna RAZEM
			Liczba obiektów użyteczności publicznej wyłączonych z użytkowania ze względu na zły stan techniczny	Budynki (komunalne) bez modernizacji	Mieszkania (komunalne) bez modernizacji		Dostęp do sieci gazowej	Dostęp do sieci ciepłowniczej		
L.P.	Miejscowość	Ulica	2015	2015	2015		2015	2015		2015
1.	Lubomierz	Jeleniogórska	0	1	1	1	1	1	1	2
2.	Lubomierz	Polna	0	1	0	1	1	1	1	2
3.	Lubomierz	Kwiatowa	0	1	0	1	1	1	1	2
4.	Lubomierz	Kombatantów	0	1	0	1	1	1	1	2
5.	Lubomierz	Ptasia	0	1	0	1	1	1	1	2
6.	Lubomierz	Rzeczna	0	1	0	1	1	1	1	2
7.	Lubomierz	Karguła i Pawlaka	0	1	1	1	1	1	1	2
8.	Lubomierz	Sportowa	0	1	0	1	1	1	1	2
9.	Lubomierz	Chopina	0	1	0	1	1	1	1	2
10.	Lubomierz	Asnyka	0	1	0	1	1	1	1	2
11.	Lubomierz	Stogryna	0	1	0	1	1	1	1	2
12.	Lubomierz	Komisji Edukacji Narodowej	0	1	0	1	1	1	1	2
13.	Lubomierz	Kościuszki	0	0	1	1	1	1	1	2
14.	Lubomierz	Wietora	0	1	1	1	1	1	1	2
15.	Lubomierz	Plac Wolności	0	0	1	1	1	1	1	2
16.	Lubomierz	Majowa	0	1	0	1	1	1	1	2
17.	Lubomierz	Gryfiogórska	0	1	1	1	1	1	1	2
18.	Lubomierz	Krótką	0	0	0	0	1	1	1	1
19.	Lubomierz	Wacława Kowalskiego	0	0	1	1	1	1	1	2
20.	Lubomierz	Plac Kościelny	0	1	0	1	1	1	1	2
21.	Lubomierz	Partyzantów	0	1	0	1	1	1	1	2
22.	Chmieleń		0	1	0	1	1	1	1	2
23.	Golejów		0	0	1	1	1	1	1	2
24.	Janice		0	0	0	0	1	1	1	1
25.	Maciejowiec		0	1	1	1	1	1	1	2
26.	Milęcice		0	1	1	1	1	1	1	2
27.	Oleszna Podgórska		0	1	1	1	1	1	1	2
28.	Pasiecznik		1	0	0	1	1	1	1	2
29.	Pławna Dolna		0	1	0	1	1	1	1	2
30.	Pławna Górna		0	1	0	1	1	1	1	2
31.	Pokrzywnik		0	0	0	0	1	1	1	1
32.	Popielówek		0	0	0	0	1	1	1	1
33.	Radoniów		0	0	0	0	1	1	1	1
34.	Wojciechów		0	1	1	1	1	1	1	2
35.	przysiółek Zalesie		0	1	0	1	1	1	1	2

Załącznik 10. Mierniki służące identyfikacji obszarów występowania stanu kryzysowego oraz wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

Tabela 1 Mierniki bazowe

Lp.		Mierniki bazowe	Źródło informacji	Okres badania
1	Gmina <i>bez podziału na miejscowości i ulice</i>	• Liczba miejscowości • Liczba sołectw • Powierzchnia gminy • Średnia frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.	• Gmina	2013-2015
2	Ludność	• Liczba osób zameldowanych w gminie na pobyt stały • Liczba osób zameldowanych w gminie na pobyt czasowy • Liczba dzieci w wieku 6-12 lat • Liczba dzieci w wieku 13-16 lat	• Gmina	2013-2015
3	Infrastruktura	• Liczba budynków • Liczba budynków mieszkalnych • Liczba komunalnych lokali mieszkalnych • Lista ulic wraz z określeniem: długości ulic, długości chodników , ścieżek i tras rowerowych przy tych ulicach oraz wskazaniem czy w promieniu 1 km znajduje się przystanek komunikacji miejskiej.	• Gmina	2013-2015

Tabela 2 Mierniki dla zdiagnozowania obszarów

Lp.	Problemy	Miernik dla obszaru (dane dostępne na poziomie miejscowości lub wsi, ulicy)	Źródło informacji	Okres badania
Negatywne zjawiska społeczne				
1	Bezrobocie	• Liczba osób długotrwale bezrobotnych • Liczba osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym	• Powiatowy Urząd Pracy (PUP)	2013-2015
2	Ubóstwo	• Liczba osób korzystających z pomocy społecznej • Liczba świadczeń pomocy społecznej • Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu: – sieroctwa; – bezdomności; – bezrobocia; – niepełnosprawności; – długotrwałej lub ciężkiej choroby; – przemocy w rodzinie; – potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; – potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; – bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; – braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze; – trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; – trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; – alkoholizmu lub narkomanii;	• OPS	2013-2015
3	Przestępczość	- a Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym w ramach 7 kategorii - b Liczba czynów karalnych nieletnich - c Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych	- a Policja - b Policja - c Policja + Straż Miejska	2013-2015
4	Niski poziom edukacji	• Liczba uczniów z wynikami ze sprawdzianu szóstych klas na poziomie niższym niż 75% średniej w gminie • Liczba uczniów z wynikami z części matematycznej egzaminu gimnazjalnego na poziomie niższym niż 75% średniej w gminie z części matematycznej • Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy • Liczba egzaminów poprawkowych w szkołach podstawowych i gimnazjach	• Szkoły	2013-2015

5	Niski poziom kapitału społecznego	a Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO's). b Liczba członków działających w ramach NGO's c Liczba NGO's realizujących zadania zlecone przez gminę ¹	a Starostwo powiatowe b Gmina c Gmina	2013-2015
6	Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	a Liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych ² b Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. ³ c Liczba dzieci korzystających z usług oferowanych przez świetlice ⁴ d Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury	a Biblioteki publiczne b Gmina c Gmina d Instytucje Kultury	2013-2015
Negatywne zjawiska gospodarcze				
7	Niski stopień przedsiębiorczości	a Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON b Liczba podmiotów gospodarczych płacących podatek dochodowy (PIT + CIT) c Sumaryczna wartość podatku dochodowego płaconego przez przedsiębiorców d Liczba podmiotów gospodarczych ponoszących opłaty za wywóz śmieci komunalnych	a Urząd Statystyczny b – c Urząd Skarbowy d Gmina	2013-2015
8	Słaba kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw	a Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej b Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej c Liczba podmiotów gospodarczych zalegających z płatnością podatku dochodowego dłużej niż 6 m-cy d Liczba wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat.	a – c Urząd Skarbowy d Gmina	2013-2015
Negatywne zjawiska środowiskowe				
9	Przekroczenie standardów jakości środowiska	a Liczba mieszkań w zasobie komunalnym ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa b Liczba budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej c Liczba dzikich wysypisk d Występowanie obszarów wymagających rekultywacji ⁵	a – c Gmina + jednostki podległe d Starostwo Powiatowe	2013-2015
10	Obecność odpadów stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi stanu środowiska	• Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem • Liczba wysypisk odpadów niebezpiecznych • Występowanie obszarów wymagających rekultywacji ⁶ • Występowanie przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne ⁷ .	• Gmina	2013-2015
Negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne				
11	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	a Dostęp do sieci kanalizacyjnej b Dostęp do sieci wodociągowej c Dostęp do sieci gazowej d Dostęp do sieci ciepłowniczej e Dostęp do Publicznych Punktów Dostępu do Internetu f Występowanie oświetlenia ulicznego g Liczba mieszkań socjalnych h Liczba mieszkań komunalnych i Liczba dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do żłobka ⁸ j Liczba dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do przedszkola ⁹ k Liczba wolnych miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych ⁹ l Liczba wolnych miejsc w żłobkach i innych podmiotach organizujących opiekę dla grup dzieci do lat 3 ⁸ m Liczba przystanków komunikacji publicznej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś) Gmina	a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d Gmina/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki ciepłej e-o Gmina + jednostki podległe	2013-2015

¹ Należy podać liczbę osób faktycznie działających w ramach i na rzecz organizacji.

² Czytelnik czynny to czytelnik, który wypożyczył książkę minimum jeden raz w roku.

³ Dla ulic w mieście i miejscowości należy przyjąć taką frekwencję jak dla okręgu wyborczego odpowiedniego dla ulicy lub miejscowości

⁴ Świetlice: środowiskowe, gminne, wiejskie itp.

⁵ Należy podać jeżeli bezpośrednio do ulicy (w mieście) lub miejscowości (np. wieś) przylega teren wymagający rekultywacji.

⁶ Należy podać jeżeli bezpośrednio do ulicy (w mieście) lub miejscowości (np. wieś) przylega teren wymagający rekultywacji.

⁷ W rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów

⁸ Dotyczy żłobków publicznych i niepublicznych

⁹ Dotyczy przedszkoli publicznych i niepublicznych

		n Dostęp do placów zabaw ¹⁰ o Dostęp do instytucji kultury ¹¹		
12	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	a Liczba budynków niepodłączonych do sieci wodociągowej b Liczba budynków niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej c Liczba budynków niepodłączonych do sieci gazowej d Liczba budynków niepodłączonych do sieci ciepłowniczej e Liczba czynnych punktów świetlnych f Liczba dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkową ¹² g Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ¹³ h Liczba połączeń w ciągu doby z przystanków komunikacji zbiorowej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś)	a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d Gmina/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki ciepłej e-h Gmina + jednostki podległe	2013-2015
13	Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru		Analiza jakościowa – opisowa	
14	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	• Długość dróg gruntowych • Długość dróg o nawierzchni utwardzonej • Długość chodników • Długość ścieżek i tras rowerowych • Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś) • Liczba połączeń z przystanków komunikacji zbiorowej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś)	• Gmina + jednostki podległe	2013-2015
15	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	• Liczba publicznie dostępnych terenów zieleni¹³ • Powierzchnia publicznie dostępnych terenów zieleni¹⁴ • Liczba placów zabaw • Liczba ogólnodostępnych obiektów sportowych w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie w miejscowości (wieś) • Liczba publicznych miejsc parkingowych • Długość ścieżek i tras rowerowych • Długość chodników • Liczba czynnych punktów świetlnych	• Gmina	2013-2015
Negatywne zjawiska techniczne				
16	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	a Liczba budynków komunalnych oddanych do użytku przed 1990 r. b Liczba lokali mieszkalnych (komunalnych) oddanych do użytku przed 1990 r. c Liczba budynków (komunalnych) poddanych modernizacji po 2005 r. d Liczba lokali mieszkalnych (komunalnych) poddanych modernizacji po 2005 r. e Liczba obiektów użyteczności publicznej wyłączonych z użytkowania ze względu na zły stan techniczny f Liczba osób, którym obniżono wysokość podatku od nieruchomości z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego g Liczba wydanych nakazów rozbiórki obiektów budowlanych z powodu złego stanu technicznego h Liczba wydanych zakazów użytkowania lokalu/budynku z przyczyn złego stanu technicznych	a-f Gmina + jednostki podległe g-h Powiatowy Inspektorat Nadzoru budowlanego	2013-2015
17	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	a Dostęp do sieci kanalizacyjnej b Dostęp do sieci wodociągowej c Dostęp do sieci gazowej d Dostęp do sieci ciepłowniczej	a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d Gmina/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki ciepłej	2013-2015

¹⁰ Plac zabaw należy przyporządkować do jednej ulicy, z której jest główne/bezpośrednie wejście.

¹¹ Należy przyporządkować jeżeli w miejscowości lub odległości nie większej niż 30 min podróży komunikacją publiczną znajduje się instytucja kultury. Podmioty dla których prowadzenie działalności kulturalnej jest podstawowym celem statutowym

¹² jw.

¹³ Teren zieleni należy przyporządkować do jednej ulicy, z której jest główne/bezpośrednie wejście. We mierniku należy wykazać TYLKO takie tereny zieleni jak: parki, skwery, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie).

¹⁴ jw.

Tabela 3 Mierniki dla wyznaczonego obszaru rewitalizowanego

Lp.	Problemy	Miernik dla obszaru (dane dostępne na poziomie miejscowości lub wsi, ulicy)	Źródło informacji	Okres badania
3	Infrastruktura	Liczba lokali mieszkalnych	Gmina	2013-2015
Negatywne zjawiska środowiskowe				
9	Przekroczenie standardów jakości środowiska	Liczba budynków ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa	Gmina + jednostki podległe	2013-2015
Negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne				
11	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	Dostęp do szerokopasmowego Internetu (operatorzy telekomunikacyjni)	Gmina/ operatorzy telekomunikacyjni	2013-2015
14	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Czas przejazdu komunikacją publiczną¹⁵	Gmina + jednostki podległe	2013-2015
Negatywne zjawiska techniczne				
17	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	- Liczba budynków wymagających termomodernizacji¹⁶ - Liczba budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji	Gmina + jednostki podległe	2013-2015

¹⁵ do centrum miasta w przypadku gminy miejskiej lub do miejscowości „stolicy” gminy w przypadku gmin wiejskich lub miejsko- wiejskich

¹⁶ Termomodernizacyjne – przedsięwzięcia, których przedmiotem jest:

- a) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię dostarczaną na potrzeby ogrzewania i podgrzewania wody użytkowej oraz ogrzewania do budynków mieszkalnych, budynków zbiorowego zamieszkania oraz budynków stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego służących do wykonywania przez nie zadań publicznych,
- b) ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je Opracowano na podstawie t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 712. ©Kancelaria Sejmu s. 2/17 2015-03-17 lokalnych źródłach ciepła, jeżeli budynki wymienione w lit. a, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii, określone w przepisach prawa budowlanego, lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków,
- c) wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła, w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynków wymienionych w lit. a,
- d) całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji

Załącznik 11. Wzór formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Formularz projektu rewitalizacyjnego należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania zamieszczoną przy każdym pytaniu. Wypełniając formularz należy kierować się największą starannością projekt powinien być dokładnie przemyślany i zaplanowany, Instytucja Zarządzająca RPO WD 2014-2020 dopuszcza bowiem możliwość jedynie niewielkich modyfikacji pomiędzy opisem projektu zawartym w Programie Rewitalizacji, a opisem projektu we wniosku o dofinansowanie, o ile nie zmienia się jego cel i podstawowe założenia np. zmiana nazwy projektu, dodanie partnera. Formularz należy wypełnić formułując odpowiedzi zwięźle i rzeczowo opisujące elementy związane z projektem. Należy unikać nadmiernie obszernych opisów. Sugerujemy, aby pola opisowe nie przekraczały połowy strony w formacie A4. Wypełnianie ankiety można przerwać w dowolnym czasie wykorzystując przycisk Odtóż na później - Wygenerowany link należy wykorzystać przy ponownym wypełnianiu ankiety. PO WYPEŁNIENIU ANKIETY PROSIMY O UWAŻANE ZAPOZNANIE SIĘ Z DALSZYMI INSTRUKCJAMI, KTÓRE SĄ ISTOTNE W ZWIĄZKU Z PRAWIDŁOWYM ZGŁOSZENIEM ANKIETY PROJEKTU DO PROGRAMU REWITALIZACJI.

1. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez do przeprowadzenia badań oraz analizy wyników tych badań, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych Dz. U. z 2015 r. poz. 2135. Odpowiedź TAK umożliwi zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji. Odpowiedź NIE zakończy wypełnianie Formularza ankiety projektu.

Zaznacz kilka odpowiedzi

- ☐ TAK
☐ NIE

2. Nazwa projektu

Nazwa projektu: nie może powinna być długa. Powinna być sformułowana w sposób zwięzły, zawierać informacje dotyczące realizacji przedsięwzięcia, tj. lokalizację geograficzną, zakres rzeczowy oraz grupę docelową jeśli dotyczy.

3. Dane wnioskodawcy

Należy podać pełną nazwę Wnioskodawcy zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa. Należy podać dane rejestrowe podmiotu zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym.

Nawa podmiotu:	-----
Imię i nazwisko osoby do kontaktów:	-----
Kod pocztowy:	-----
Miejscowość:	-----
Ulica / nr domu / nr lokalu:	-----
telefon:	-----
e-mail:	-----

4. Czy projekt realizowany będzie w partnerstwie?

Poprzez zaznaczenie odpowiedniej opcji należy wskazać czy projekt będzie realizowany w partnerstwie. Partner jest to podmiot realizujący wspólnie z Wnioskodawcą projekt na warunkach określonych w umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne,

techniczne lub finansowe. Jest to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na równi z Wnioskodawcą.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- ☐ Tak
☐ Nie

5. Nazwa partnerów.

Jeśli projekt będzie realizowany w partnerstwie należy podać nazwę partnerów. Należy podać pełną nazwę podmiotu zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa.

6. Miejsce realizacji projektu (adres)

Miejsce realizacji projektu adres: należy wskazać miejsce realizacji projektu, jeśli to możliwe z dokładnością do adresu. Uwaga: projekty muszą być realizowane na obszarze wskazanym do rewitalizacji poza obszarem mogą być realizowane projekty, jeżeli wynika to z ich specyfiki, np. inicjatywy społeczne skierowane na aktywizację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w takim wypadku należy przedstawić szczegółowe uzasadnienie w polach 9 i 10. Lista ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizowanego jest następująca

1 Maja
Ceglana
Ekerta
Jana Pawła II
Kościuszki
Mickiewicza
Ogrodowa
Piaskowa
Polna
Powstańców
Słoneczna
Słowackiego
Spacerowa
Studzienna
Świdnicka
Towarowa
Westerplatte
Węglowa
Wolności
Żwirowa

Miejscowość: _____
Kod pocztowy: _____
Ulica: _____
nr: _____

7. Termin rozpoczęcia realizacji projektu:

Za datę rozpoczęcia realizacji projektu uznaje się rzeczywistą po 01.01.2014 r lub planowaną datę poniesienia pierwszego wydatku w projekcie.

8. Termin zakończenia realizacji projektu:

Za datę zakończenia realizacji projektu uznaje się planowaną datę poniesienia ostatniego wydatku w projekcie. Uwaga: ze środków UE nie może być finansowany projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie płatności zostały dokonane przez Wnioskodawcę. Dla przykładu za projekt zakończony zostanie uznana termomodernizacja budynku mieszkalnego po podpisaniu protokołu odbioru robót budowlanych.

9. Typ projektu

Jeżeli projekt będzie dotyczył kilku sfer, należy zaznaczyć sferę dominującą pod względem kosztowym. Sfera społeczna m. in. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społeczny, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; Sfera gospodarcza m. in. niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw; Sfera przestrzenno-funkcjonalna m. in. niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakości terenów publicznych; Sfera techniczna m.in. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska; Sfera środowiskowa m. in. przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska;

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- ☐ sfera społeczna
- ☐ sfera gospodarcza
- ☐ sfera przestrzenno-funkcjonalna
- ☐ sfera techniczna
- ☐ sfera środowiskowa

10. Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu

Należy zwięźle opisać z czego wynika potrzeba realizacji projektu. Koniecznie trzeba wskazać główny zidentyfikowany problem musi być zbieżny ze wskazaną w polu nr 9 Sferą, który dotyka bezpośrednich i pośrednich odbiorców projektu, a który ma zostać rozwiązany dzięki realizacji projektu. Należy opisać jakie są potrzeby, niedogodności i problemy dla mieszkańców, podmiotów gospodarczych i innych użytkowników w zakresie objętym projektem np. w sferze edukacji, pomocy społecznej, ochrony środowiska itp.. Czy obecna infrastruktura i/lub wyposażenie/dostępność usług jeżeli projekt tego dotyczy jest funkcjonalna dla odbiorców projektu chodzi tu o dostępność, łatwość obsługi, uciążliwość dla mieszkańców, jakość świadczonych usług itp.?

11. Cel projektu

Proszę w zwięzły sposób określić, co jest głównym celem przedsięwzięcia, np. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprawa jakości życia, poprawa estetyki. Cel główny projektu powinien: - wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanego problemu, jaki Wnioskodawca chce rozwiązać lub złagodzić poprzez realizację projektu wykazany w polu 10 formularza; - opisywać stan docelowy tzn. stanowić odzwierciedlenie sytuacji pożądanej w przyszłości, która zostanie osiągnięta poprzez realizację projektu - bezpośrednio przekładać się na zakres rzeczowy wskazany w punkcie 13.

12. Odbiorcy projektu

Należy wymienić oraz krótko scharakteryzować grupy wszystkich odbiorców projektu, m. in. grupy społeczne, instytucje oraz podmioty np. przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, które będą korzystały z produktów i rezultatów projektu.

13. Zakres rzeczowy projektu

W tym polu należy wskazać niezbędne zadania, które Wnioskodawca planuje zrealizować w ramach projektu. Należy pamiętać o logicznym powiązaniu określonego w punkcie nr 11 formularza celu głównego projektu z zadaniami, których realizacja doprowadzi do jego osiągnięcia i w konsekwencji wpłynie na likwidację lub zmniejszenie uciążliwości problemów opisanych w punkcie nr 10

14. Wskaźnik produktu

Wskaźnik służący ilościowej prezentacji działań podjętych w ramach projektu. Wskaźniki produktu dotyczą zakresu rzeczowego realizowanych zadań. To wskaźniki określone na poziomie projektu, powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie, obrazują bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami, np. długość zbudowanej drogi w km; powierzchnia zmodernizowanych pomieszczeń w m²; powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych w m², itp. Należy wybrać najbardziej adekwatny wskaźnik produktu wskazany na liście. UWAGA: W WYJĄTKOWEJ sytuacji w przypadku braku adekwatnego wskaźnika proszę wybrać z listy Inny wskaźnik i wypełnić następny punkt formularza.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- ☐ 1 Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości - szt.
- ☐ 2 Powierzchnia wspartych przygotowanych terenów inwestycyjnych- ha
- ☐ 3 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie - szt.
- ☐ 4 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe - szt.
- ☐ 5 Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego- szt.
- ☐ 6 Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - km/Kobiety/Mężczyźni-
etat
- ☐ 7 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw dotacje -
zł

- ☐ 8 Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji - zł
- ☐ 9 Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii - szt.
- ☐ 10 Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych-kWh/rok
- ☐ 11 Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważni ka CO2
- ☐ 12 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła- szt.
- ☐ 13 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków- szt.
- ☐ 14 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE - szt.
- ☐ 15 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE - szt.
- ☐ 16 Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej - szt.
- ☐ 17 Długość ścieżek rowerowych
- ☐ 18 Liczba wybudowanych obiektów BikeRide - szt.
- ☐ 19 Liczba wybudowanych obiektów parkuj i jedź - szt.
- ☐ 20 Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach parkuj i jedź- szt.
- ☐ 21 Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym-
- km
- ☐ 22 Liczba wybudowanych zintegrowanych wę - złów przesiadkowych- szt.
- ☐ 23 Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej - km
- ☐ 24 Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych- szt.
- ☐ 25 Długość dróg, na których zainstalowano inteligentne systemy transportowe- km
- ☐ 26 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - szt.
- ☐ 27 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem- szt.
- ☐ 28 Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem- szt.
- ☐ 29 Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych - km
- ☐ 30 Całkowita długość nowych linii kolejowych- km
- ☐ 31 Liczba przebudowanych / odnowionych dworców kolejowych- szt.
- ☐ 32 Liczba zakupionych pojazdów kolejowych- szt.

- ☐ 33 Liczba zmodernizowanych pojazdów kolejowych - szt.
- ☐ 34 Pojemność zakupionych wagonów osobowych -km
- ☐ 35 Pojemność zmodernizowanych wagonów osobowych- km
- ☐ 36 Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne, w tym usługi opiekuńczo-bytowe - szt.
- ☐ 37 Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej - km
- ☐ 38 Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej- szt.
- ☐ 39 Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia- szt.
- ☐ 40 Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.
- ☐ 41 Rozwój obszarów miejskich: wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich- szt.
- ☐ 42 Długość przebudowanych dróg powiatowych - km
- ☐ 43 Długość przebudowanych dróg gminnych - km
- ☐ 44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha
- ☐ 45 Liczba osób bezrobotnych łącznie z długotrwale bezrobotnymi objętych wsparciem w programie-km
- ☐ 46 Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie- km
- ☐ 47 Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie- km
- ☐ 48 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie- km
- ☐ 49 Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie - km
- ☐ 50 Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie - km
- ☐ 51 Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarcze- km
- ☐ 52 Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie -km
- ☐ 53 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - km
- ☐ 54 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie- km
- ☐ 55 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - km
- ☐ 56 Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem - szt.
- ☐ 57 Inny wskaźnik

15. Własny wskaźnik produktu

Proszę wypełnić wyłącznie w sytuacji, w której w poprzednim pytaniu wybrano opcję Inny wskaźnik

Nazwa adekwatnego wskaźnika

wraz z jednostką: _____

16. Wartość wskaźnika produktu

Proszę podać wartość wskaźnika liczony wg jednostek podanych w definicji wskaźnika.

17. Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki rezultatu - odnoszą się do bezpośrednich efektów projektu, stanowią wynik realizacji projektu, ale mogą mieć na niego wpływ także inne zewnętrzne czynniki, niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie. Dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową bazową, np. liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych, liczba nowo powstałych miejsc pracy, itp. Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Należy wybrać najbardziej adekwatny wskaźnik produktu wskazany na liście. WAGA: W WYJĄTKOWEJ sytuacji w przypadku braku adekwatnego wskaźnika proszę wybrać z listy Inny wskaźnik i wypełnić następny punkt formularza.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- ☐ 1 Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych
- ☐ 2 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej GJ/rok
- ☐ 3 Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach parkuj i jedź szt..
- ☐ 4 Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej szt../rok
- ☐ 5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne odwiedziny/rok
- ☐ 6 Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych szt./roku
- ☐ 7 Liczba osób korzystających z zakupionego taboru pasażerskiego komunikacji pozamiejskiej w ciągu roku os./rok
- ☐ 8 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek obliczana na podstawie liczby osób bezrobotnych łącznie z długotrwale bezrobotnymi objętymi wsparciem w programie osoby
- ☐ 9 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób bezrobotnych łącznie z długotrwale bezrobotnymi objętymi wsparciem w programie
- ☐ 10 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek obliczana na podstawie liczby osób długotrwale bezrobotnych objętymi wsparciem w programie osoby
- ☐ 11 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób długotrwale bezrobotnych objętymi wsparciem w programie osoby
- ☐ 12 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek obliczana na podstawie liczby osób biernych zawodowo objętymi wsparciem w programie osoby
- ☐ 13 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób biernych zawodowo objętymi wsparciem w programie
- ☐ 14 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek obliczana na podstawie liczby osób z niepełnosprawnościami objętymi wsparciem w programie

- ☐ 15 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
- ☐ 16 Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej etat
- ☐ 17 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu osoby
- ☐ 18 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu osoby
- ☐ 19 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek
- ☐ 20 Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu etat
- ☐ 21 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu osoby
- ☐ 22 Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych etat
- ☐ 23 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu łącznie z pracującymi na własny rachunek
- ☐ 24 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej MWh/rok
- ☐ 25 Inny wskaźnik

18. Własny wskaźnik rezultatu

Proszę wypełnić wyłącznie w sytuacji, w której w poprzednim pytaniu wybrano opcję Inny wskaźnik

Nazwa adekwatnego wskaźnika wraz z jednostką: _____

19. Wartość wskaźnika rezultatu

Proszę podać wartość wskaźnika rezultatu

20. Sposób pomiaru wskaźników

Proszę opisać w jaki sposób wnioskodawca będzie dokonywał pomiaru wskaźnika np. w przypadku wskaźnika dot. szkoleń mogą to być listy obecności uczestników, a w przypadku budowy drogi protokół odbioru.

21. Całkowita wartość projektu (zł)

Należy podać wartość projektu wyrażoną w zł. Należy wpisać wartość dotacji, o jaką chce się ubiegać Wnioskodawca. W przypadku projektów, które będą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, należy sprawdzić jakie wydatki kwalifikują się do refundacji oraz jaki przewidziano maksymalny poziom dofinansowania dla danego rodzaju przedsięwzięcia

22. Wnioskowana dotacja (zł)

Wnioskowana dotacja nie więcej niż 85 wartości wydatków. W przypadku projektów, które ubiegają się o finansowanie ze środków RPO należy sprawdzić jakie wydatki kwalifikują się do refundacji. Informacje na temat programów znajdują się pod adresami: 1. W przypadku RPO WD - www.rpo.dolnyslask.pl 2. W przypadku pozostałych programów operacyjnych - <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/> Można również skorzystać ze wsparcia Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich - tel.: 71 776 95 01, 71 776 96 51, pifedolnyslask.pl

23. Źródło finansowania ze środków UE

Proszę podać nazwę programu, do którego wnioskodawca będzie aplikował o przyznanie dotacji. Informacje na temat programów znajdują się pod adresami: 1. W przypadku RPO WD - www.rpo.dolnyslask.pl 2. W przypadku pozostałych programów operacyjnych - <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/> Można również skorzystać ze wsparcia Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich - tel.: 71 776 95 01, 71 776 96 51, pifedolnyslask.pl

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- ☐ RPO WD Działanie 1.3 Rozwój przedsiębiorczości EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 5.2 System transportu kolejowego EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną EFRR
- ☐ RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów
- ☐ RPO WD Działanie 8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy EFS
- ☐ RPO WD Działanie 8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy EFS
- ☐ RPO WD Działanie 9.1 Aktywna integracja EFS
- ☐ RPO WD Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych EFS
- ☐ RPO WD Działanie 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej EFS
- ☐ Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
- ☐ Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
- ☐ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- ☐ Program Operacyjny Polska Cyfrowa
- ☐ Inne źródło finansowanie

24. Gotowość projektu do realizacji

Proszę określić gotowość projektu do realizacji. W przypadku projektów nieinfrastrukturalnych proszę wybrać opcję Projekt nie wymaga zgód i pozwoleń

Zaznacz kilka odpowiedzi

- ☐ Projekt nie wymaga zgód i pozwoleń
- ☐ Wnioskodawca dysponuje nieruchomością na cele inwestycji
- ☐ Wnioskodawca posiada projekt techniczny

- ☐ Wnioskodawca posiada pozwolenie na budowę lub dokonał zgłoszenia budowy
- ☐ Wnioskodawca nie posiada dokumentów wymienionych powyżej.

25. Data uzyskania lub spodziewana data uzyskania pozwolenia na budowę - jeżeli dotyczy

Proszę podać datę uzyskania pozwolenia na budowę zgłoszenia lub spodziewaną datę uzyskania pozwolenia na budowę zgłoszenia. W przypadku projektów, które nie wymagają pozwolenia budowlanego proszę pozostawić pole puste.

26. Potwierdzenie prawdziwości informacji.

Wybierając odpowiedź TAK działając jako upoważniony przedstawiciel podmiotu zagaszającego projekt oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym formularzu są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Wybór odpowiedzi TAK spowoduje zakończenie wypełniania formularza i zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

☐ TAK

Uzasadnienie
do uchwały nr XXIX/143/17
Rady Miejskiej Gminy Lubomierz
z dnia 18 stycznia 2017 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony kompleksowo, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie co oznacza, że dotyczą wybranego obszaru gminy i są prowadzone na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Realizacja programu pozwoli na szeroko rozumianą aktywizację poprzez umożliwienie ubiegania się interesariuszy rewitalizacji (np. wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych, instytucji pomocy społecznej, instytucji kultury, organizacji pozarządowych, itd.) o fundusze UE, w tym pochodzące z RPO WD na lata 2014-2020.

Lokalny Program Rewitalizacji został przygotowany na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Minister Infrastruktury i Rozwoju, 3 lipiec 2015r. z dalszymi zmianami).

Fakultatywność Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r określona w przepisach przejściowych dotyczy również możliwości uchwalania po jej wejściu w życie nowych programów rewitalizacji w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym. Wynika to z brzmienia przepisu art. 52 ust. 1, który – zezwalając na realizację przedsięwzięć określonych w programach – nie precyzuje daty uchwalenia tych programów¹⁾.

W związku z powyższym, zgodnie z przepisami przejściowymi Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., realizacja przedsięwzięć wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Lubomierza na lata 2015-2020 będzie prowadzona w terminie do dnia 31.12.2023 r., a monitoring i ewaluacja programu do dnia 31.12.2020 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Gminy Lubomierz

Mariusz Kozłowski

¹⁾USTAWA O REWITALIZACJI, Praktyczny komentarz, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa
Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016